

GIONI POPA-ROMAN

CASTELUL ROȘU

— Mormântul Prințesei și Pactul Secret —

Editura Sfântul Ioan, 2026

ISBN 978-630-317-324-5

GIONI POPA-ROMAN

CASTELUL ROȘU
– Mormântul Prințesei și Pactul
Secret

Editura Sfântul Ioan
ISBN 978-630-317-324-5

Dedicație

Această carte este închinată celor trei membri dragi ai familiei mele: mamei mele - Rozina Popa, tatălui meu - Gheorghe Popa, fratelui meu - Narcis-Iulian Popa,

Rozina Popa
(04.06.1949 – 08.01.2025)

Narcis-Iulian Popa
(12.07.1975 – 17.09.2009)

Gheorghe Popa
(21.01.1941 – 02.06.2019)

Plecați prematur dintre noi, dar rămași pentru totdeauna prezenți în memoria, în rugăciunea și în tăcerea mea.

Lor le datorez nu doar amintirea celor mai curați și luminoși ani ai vieții mele, ci și temelia lăuntrică pe care s-a așezat tot ceea ce am devenit.

În gesturile lor simple, în felul lor de a privi lumea, în credința și demnitatea lor tăcută s-au format primele mele repere despre adevăr, despre răbdare și despre puterea de a rămâne drept în fața necunoscutului.

Această carte s-a născut și din dor.

Din acea absență care nu se stinge, ci capătă formă nouă, uneori în amintire, alteori în cuvânt.

Din tăcerile care apasă și din nevoia de a le transforma în sens.

Din întrebările rămase fără răspuns și din convingerea că, dincolo de ceea ce vedem și putem explica, există o legătură nevăzută care continuă.

Dacă în aceste pagini se simte neliniștea, ea vine și din dorința de a înțelege ceea ce scapă privirii.

Dacă se simte căldură, ea vine din iubirea pe care nimic nu o poate desface.

Dacă există lumină, ea vine din memoria lor.

Prezenta este o ofrandă de recunoștință, credință și neuitare.

Un semn așezat între timp și eternitate.

Gioni Popa-Roman

Cuprins

Prolog.....	6
Capitolul 1 - Reînhumarea Prințesei.....	10
Capitolul 2 - Cilindrul misterios din mormânt.....	22
Capitolul 3 - Primele întrebări.....	29
Capitolul 4 - „ <i>Castelul Roșu</i> ”.....	37
Capitolul 5 - Ana-Maria Beldescu.....	45
Capitolul 6 - Rivalul.....	54
Capitolul 7 - Arhivele.....	63
Capitolul 8 - Mesajul criptic.....	71
Capitolul 9 - Stejarul.....	78
Capitolul 10 - Lada.....	85
Capitolul 11 - Noaptea din 1939.....	94
Capitolul 12 - Clauza ascunsă.....	102
Capitolul 13 - Baronul.....	109
Capitolul 14 - Scandalul.....	116
Capitolul 15 - Umbrele.....	123

Capitolul 16 - Conspirația.....	130
Capitolul 17 - Decizia lui Moga.....	139
Capitolul 18 - Ascunzătoarea.....	147
Capitolul 19 - Dispariția.....	155
Capitolul 20 - Discreditarea.....	162
Capitolul 21 - Izolarea.....	170
Capitolul 22 - Întrebarea.....	178
Capitolul 23 – Umbra „ <i>Castelului Roșu</i> ”.....	185
Capitolul 24 - Legenda.....	192
Capitolul 25 - Tăcerea.....	198
Capitolul 26, interzis - Pactul (in)complet.....	205
Epilog - Dosarul.....	211
Post-Epilog - Raportul Moga–Beldescu: Analiza finală a Pactului care nu trebuia să existe.....	219

Prolog

Noaptea Pactului – 1939

Ploua mărunț peste parcul Castelului Roșu, iar apa se aduna în șanțurile dintre pietrele vechi ale aleii. Lumina felinarelor electrice, rare și slabe, se reflecta în bălțile subțiri, făcând ca drumul să pară mai lung decât era în realitate.

Castelul nu era o clădire impunătoare, dar avea acea gravitate a locurilor care fuseseră martore la prea multe decizii importante. Zidurile sale de cărămidă roșie erau întunecate de ploaie, iar ferestrele înalte lăsau să se vadă doar o lumină galbenă, caldă, filtrată prin perdele groase.

În acea noapte de primăvară târzie, parcul era complet gol.

Doar o singură mașină stătea oprită lângă intrarea laterală.

Motorul fusese oprit de câteva minute, dar metalul capotei încă păstra căldura drumului.

Un bărbat coborî din mașină și își ridică gulerul paltonului. Ploaia nu era puternică, dar aerul avea acea răceală umedă care pătrunde repede prin haine.

Se opri o clipă și privi castelul.

Ferestrele salonului mare erau luminate.

Știa că întâlnirea începuse deja.

Ușa laterală se deschise înainte ca el să apuce să bată.

Un servitor bătrân îl privi câteva secunde fără să spună nimic, apoi făcu un pas înapoi.

— *Vă așteaptă, domnule.*

Bărbatul intră.

În interior, mirosul de lemn vechi și ceară arsă era aproape liniștitor. Podeaua de stejar scârțâia ușor sub pașii lui, iar pe pereți atârnavu portrete de familie care priveau scena cu aceeași seriozitate tăcută cu care o făcuseră de generații.

Servitorul îl conduse până la ușa salonului mare.

De dincolo de ea se auzeau voci.

Nu vorbeau tare. Erau acele conversații joase, calculate, în care fiecare cuvânt pare cântărit înainte de a fi rostit.

Servitorul bătu discret.

— *Domnul ambasador american a sosit.*

Vocea din interior răspunse imediat.

— *Poftiți.*

Ușa se deschise.

Salonul era luminat de două candelabre grele din bronz. În mijlocul încăperii se afla o masă lungă din lemn masiv, acoperită cu o pânză verde închis.

Pe masă se afla un singur document.

Hârtia era groasă, oficială, iar sigiliul regal al României fusese deja aplicat în colțul din dreapta.

În jurul mesei stăteau trei bărbați.

Primul era un diplomat român, îmbrăcat impecabil, cu o expresie rigidă pe chip.

Al doilea era un reprezentant al Casei Regale, un om în vârstă care părea obosit, dar atent la fiecare detaliu din încăpere.

Al treilea loc era liber.

Bărbatul care tocmai intrase se apropie de masă.

Diplomatul român îi întinse stiloul fără să spună nimic. Ambasadorul Statelor Unite privi documentul câteva secunde.

Apoi ridică ochii.

— *Dacă acest pact devine public, spuse el încet, consecințele vor fi... complicate.*

Reprezentantul Casei Regale răspunse calm:

— *Tocmai de aceea nu va deveni public.*

Ambasadorul privi din nou documentul.

Pe prima pagină, deasupra textului tipărit, era deja o semnătură.

Carol II

Regele României.

Ambasadorul își scoase ochelarii și îi șterse cu batista.

— *Washingtonul trebuie să confirme, spuse el.*

Diplomatul român dădu din cap.

— *Confirmarea există.*

Ambasadorul nu răspunse imediat.

Privirea lui rămase câteva secunde asupra documentului. Apoi luă stiloul.

Cernea era încă proaspătă.

În acea clipă, nimeni din salon nu știa că, la câteva mii de kilometri distanță, în birourile Ministerului de Externe britanic, cineva tocmai trimitea un mesaj criptat către Berlin.

Mesajul conținea doar câteva cuvinte.

Suficiente însă pentru a declanșa o reacție în lanț care avea să schimbe cursul acelei întâlniri.

Ambasadorul ridică stiloul.

Vârful lui rămase o clipă deasupra hârtiei.

Și pentru o fracțiune de secundă, viitorul Europei păru suspendat între două gesturi simple.

Semnătura. Sau ezitarea.

Capitolul 1

Reînhumarea Prințesei

Dimineața coborâse lent peste satul Hemeiuș, cu acea lumină palidă de început de primăvară care face ca lucrurile să pară mai vechi decât sunt în realitate. Lumina era rece și difuză, ca o peliculă subțire așezată peste acoperișurile caselor și peste grădinile încă ude de rouă.

Aerul avea acea răceală subțire care rămâne în sate până târziu în primăvară, iar norii cenușii se deplasau încet peste dealurile joase din jurul Bacăului, fără grabă, ca niște umbre grele care alunecau peste câmpuri.

În curtea bisericii era o agitație neobișnuită.

Câteva mașini ale primăriei erau parcate lângă gardul de piatră, cu motoarele încă reci și stropi de noroi uscat pe roți. Un camion mic al unei firme de restaurări stătea aproape de poartă, iar lângă el doi muncitori fumau în tăcere. Fumul țigărilor se ridica încet în aerul rece al

dimineții, amestecându-se cu mirosul umed al pământului și cu aroma vagă de motorină care venea dinspre camion.

Cei doi priveau spre intrarea bisericii fără să spună nimic, ca și cum ar fi așteptat un semn.

Oamenii intrau încet înăuntru.

Acolo urma să înceapă totul.

Ușa grea de lemn a bisericii era deschisă larg, iar fiecare om care trecea pragul își încetinea instinctiv pașii, ca și cum spațiul dinăuntru cerea liniște.

Biserica „*Sfinții Împărați Constantin și Elena*” era răcoroasă și slab luminată. Zidurile groase păstrau aerul rece al dimineții, iar mirosul discret de tămâie veche și ceară arsă plutea încă în interior, ca o amintire a slujbelor de duminică.

Lumina intra prin ferestrele înguste ale pronaosului și se răspândea difuz peste pereții vechi, peste icoanele înnegrite de timp și peste podeaua de piatră lustruită de pașii a generații întregi.

În pronaos, câteva zeci de oameni stăteau adunați în liniște.

Unii erau localnici veniți din curiozitate. Se țineau aproape de pereți, vorbind încet, cu acea prudență instinctivă pe care o ai într-o biserică.

Alții erau reprezentanți ai autorităților locale sau ai echipei de restaurare. Preotul paroh vorbea încet cu un

bărbat în costum negru, probabil coordonatorul lucrărilor. Vocile lor erau joase, aproape șoptite, iar cuvintele se pierdeau în spațiul boltit al pronaosului.

În zona centrală a pronaosului, aproape pe axa care venea dinspre altar, se afla mormântul.

Mormântul prințesei Pulcheria Cantacuzino.

Piatra funerară era veche și ușor tocită de timp, iar literele inscripției abia se mai distingeau în lumina slabă.

Pentru cei mai mulți dintre cei prezenți, numele nu spunea mare lucru. Era doar o figură veche din istoria locului, o aristocrată dintr-o epocă dispărută, când aceste sate erau domenii boierești, iar castelul din apropiere domina întreaga vale.

Prințesa murise în anul 1865, la doar douăzeci și cinci de ani.

Fusese înmormântată aici, în pronaosul bisericii ridicate cu câțiva ani înainte de familia sa.

De atunci, mai bine de un secol și jumătate, mormântul rămăsese neatins.

Lucrările recente de restaurare ale bisericii ajunseseră însă și în zona pardoselii. Echipa de restauratori trebuia să verifice structura vechii cripte și să refacă piatra funerară deteriorată de timp.

Dar operațiunea presupunea și o strămutare.

Mormântul urma să fie mutat aproximativ trei metri înapoi, ușor spre dreapta, într-un spațiu dintre două coloane masive ale pronaosului, unde noua pardoseală permitea consolidarea criptei fără a afecta structura veche a bisericii.

Un gest de conservare.

Sau, cum spusese cineva din primărie, „o recuperare a memoriei locului”.

Piatra funerară fusese deja desprinsă din montura ei și sprijinită pe două suporturi de lemn. Lemnul scârțâia ușor de fiecare dată când cineva trecea prea aproape.

Sub ea se vedea pământul întunecat al criptei vechi.

Pământul avea acea culoare grea și compactă a locurilor care nu au mai fost deranjate de foarte mult timp.

În locul unde urma să fie așezat mormântul, între cele două coloane ale pronaosului, muncitorii pregătiseră deja noua cavitate în pardoseala de piatră.

Un spațiu discret.

Aproape retras.

Ca și cum istoria urma să fie mutată câțiva pași mai înapoi, dar nu scoasă din biserică.

*

La câțiva pași de mormânt, lângă unul dintre stâlpii groși ai pronaosului, stătea un bărbat cu o cameră foto atârnată de gât.

Andrei Moga.

Avea treizeci și șase de ani și lucra ca reporter de investigații la un ziar local din Bacău. În mod normal se ocupa de cazuri de corupție, accidente suspecte sau povești cu polițiști care nu voiau să vorbească.

Ceremonia de azi nu avea nimic de-a face cu asta.

Redactorul-șef îl trimisese pentru un articol scurt despre restaurarea bisericii.

— *O pagină de cultură. Ceva liniștit*, spusese el.

Moga făcu câteva fotografii aproape mecanic.

Preotul.

Muncitorii.

Piatra funerară.

Sunetul obturatorului se auzea scurt în liniștea bisericii, ca un clic discret care se stingea imediat sub boltă.

În jurul lui, oamenii vorbeau în șoaptă.

— *Zice că era prințesă adevărată...*

— *Cantacuzino...*

— *De la castelul ăla roșu.*

Moga ridică privirea spre ușa deschisă a bisericii.

Prin ea se vedea curtea și, dincolo de gardul de piatră, drumul care cobora spre vale.

În direcția aceea, undeva dincolo de case și de câmpurile încă umede ale primăverii, se afla „*Castelul Roșu*”.

De aici însă nu se vedea.

Privirea era oprită de clădirea masivă de peste drum — fostul liceu agro-industrial din Hemeiuș, aflat de ani buni în conservare. Ferestrele clădirii erau întunecate, iar tencuiala scorojită îi dădea aerul unui loc abandonat.

Puțini dintre cei tineri mai știau că, înainte de comunism, acolo funcționase *Școala Regală de Arte și Meserii*. După primul război mondial, mulți orfani ai soldaților căzuți pe front învățaseră acolo meserii adevărate — tâmplărie, fierărie, mecanică.

Moga mai trecuse prin zonă de câteva ori și știa povestea locului.

Știa și că, undeva dincolo de acea clădire tăcută, în valea ascunsă de copaci, se afla „*Castelul Roșu*”.

Nu îl vedea.

Dar direcția lui era acolo.

Un loc despre care se vorbea încă în sat.

Un loc care părea că nu mai aparține prezentului.

*

Muncitorii începură să lucreze.

Uneltele atingeau piatra cu sunete scurte, metalice, care răsunau ușor sub bolta pronaosului. Fiecare lovitură producea un ecou scurt, care se stingea încet în liniștea bisericii.

După ce stratul de pământ fu curățat cu grijă, conturul vechii cripte deveni vizibil.

Unul dintre muncitori coborî în cavitatea îngustă.

Aerul din groapă era mai rece și mai umed, iar mirosul pământului vechi se ridică ușor în spațiul bisericii.

În biserică se făcu și mai liniște.

Se auzeau doar mișcările uneltelor și respirația oamenilor adunați în jur.

Apoi muncitorul se opri.

— *Ce-i asta?*

Ridică mâna din groapă.

În palmă avea un obiect cilindric, lung cât o palmă, acoperit cu un strat subțire de pământ.

Metal.

Probabil alamă.

Îl privi câteva secunde, apoi ridică din umeri.

— *O fi vreo bucată de țeavă veche.*

Îl aruncă neglijent lângă marginea criptei.

Obiectul lovi ușor piatra podelei cu un sunet scurt și surd.

Nimeni nu păru interesat.

Toți priveau în interiorul mormântului, unde muncitorii începeau să curețe cu grijă spațiul din jurul sicriului vechi.

*

Andrei Moga făcu încă o fotografie.

Apoi privirea lui căzu asupra obiectului metalic aruncat aiurea pe podeaua de piatră.

Cilindrul era murdar, dar părea prea bine lucrat ca să fie o simplă țeavă.

Se apropie.

Se aplecă.

Îl ridică.

Metalul era rece.

La unul dintre capete se vedea un capac mic, filetat.

Moga îl întoarse pe toate părțile.

Pe suprafața metalului se distingeau urme de gravură, aproape șterse de timp.

Ceva părea inscripționat acolo.

Nu putea citi exact.

Dar era clar că obiectul nu ajunsese întâmplător în acel mormânt.

Moga îl băgă în buzunarul paltonului.

Nu fusese un gest planificat.

Doar instinct.

În spatele lui, muncitorii continuau lucrul în tăcere, iar oamenii se apropiau pentru a vedea scena.

Ceremonia continua.

Nimeni nu observase nimic.

*

În acel moment, privirea lui se opri asupra unei femei care stătea lângă unul dintre pereții laterali ai pronaosului.

Nu se apropiase de mormânt.

Nu privea în groapă.

Stătea puțin mai în spate, ca și cum prezența ei acolo ar fi fost suficientă.

Moga o remarcase încă de când intrase în biserică.

Era implicată în organizarea lucrărilor și știa exact ce se întâmpla în interior.

Știa că mormântul prințesei Pulcheria urma să fie mutat câțiva metri mai înăuntru.

Și totuși, în momentul deschiderii criptei, ieșise afară pentru câteva minute.

Spusese doar că nu poate privi.

Mai târziu, când reporterul avea să vorbească cu ea, povestea pe care o auzise părea aproape imposibil de verificat.

Femeia nu pretindea că ar fi reîncarnarea prințesei Pulcheria.

Ideea nu îi aparținuse.

Cu ani în urmă, la o întâlnire absolut întâmplătoare, un parapsiholog — un clarvăzător cunoscut în anumite cercuri — îi spusese imediat după ce o văzuse:

— Dumneavoastră ați mai trăit aici.

Femeia nu îi spusese nimic despre Hemeiuș. Nu îi spusese nimic despre istoria locului.

Dar bărbatul continuase, cu aceeași siguranță tulburătoare:

— Ați trăit aici cu mult timp în urmă.

— Ați trăit în castel.

Femeia nu îl crezuse atunci.

Păruse doar o afirmație bizară.

Dar coincidențele care aveau să urmeze deveniseră tot mai greu de ignorat.

Casa ei din Hemeiuș era amplasată exact între două puncte esențiale ale poveștii.

Pe o parte se afla „*Castelul Roșu*” — locul unde trăise cândva prințesa Pulcheria.

Pe cealaltă parte, biserica în care prințesa fusese îngropată.

Casa femeii era, aproape simbolic, între aceste două locuri.

Între castel și biserică.

Între viață și moarte.

Dar lucrul care îl impresionase cel mai mult pe Andrei Moga fusese altul.

Fotografiile.

Imaginile din tinerețe ale femeii și portretele vechi ale prințesei Pulcheria semănau într-un mod aproape neliniștitor.

Nu era o asemănare vagă.

Era una izbitoare.

Ca două picături de apă.

Aceeași linie a feței.

Aceeași formă a ochilor.

Aceeași expresie calmă și ușor melancolică.

Iar momentul în care femeia intrase pentru prima dată în „*Castelul Roșu*” părea să confirme această senzație.

În clipa în care trecuse pragul clădirii, spusese că simțise imediat o apăsare puternică.

Nu era frică.

Era o tristețe veche, împachetată în aerul locului.

Și, pentru câteva clipe, în mintea ei apăruseră imagini.

Castelul nu în ruină, cum era astăzi.

Ci în perioada lui de apogeu.

Sălile mobilate.

Candelabrele.

Tapiteriile.

Disponerea camerelor.

Lucruri pe care nu avea de unde să le știe.

Lucruri pe care nimeni nu i le povestise.

Moga nu știa dacă toate acestea erau coincidențe, sugestie psihologică sau ceva ce istoria nu putea explica încă.

Dar pentru prima dată în acea dimineață, privind mormântul deschis al prințesei Pulcheria, reporterul avu impresia că povestea locului nu era păstrată doar în arhive.

Uneori, trecutul rămâne ascuns în documente.

Alteori rămâne ascuns în oameni.

*

Moga privi din nou spre ușa bisericii.

Dincolo de ea se vedea doar drumul care cobora spre vale și clădirea veche a fostului liceu agroindustrial.

Undeva dincolo de acea clădire, ascuns între copaci, se afla „Castelul Roșu”.

Pentru prima dată în acea dimineață, reporterul simți acea senzație pe care o avea uneori înaintea unei investigații mari.

Flerul.

Senzația că, undeva sub o poveste aparent banală, se ascunde ceva mult mai important.

Nu știa încă ce era în cilindru.

Dar știa un lucru.

Povestea tocmai începuse.

Capitolul 2

Cilindrul misterios din mormânt

Curtea bisericii începea să se golească încet.

Ceremonia continua în interior, iar majoritatea oamenilor se mutaseră în biserică, unde preotul urma să citească rugăciunile pentru mutarea rămășițelor. Dinspre ușa deschisă se auzea murmurul uniform al vocilor și ecoul pașilor pe podeaua de piatră.

Andrei Moga traversă aleea fără grabă.

Pietrișul trosnea ușor sub tălpi, iar aerul dimineții rămânea rece, cu acel miros de pământ reavăn care vine din grădini și din câmpurile încă ude ale primăverii. În buzunarul paltonului simțea greutatea cilindrului metalic. Nu era mare lucru — probabil câteva sute de grame — dar prezența lui îi provoca o curiozitate ciudată.

Un obiect mic, dar suficient de greu încât să-i amintească la fiecare pas că îl are asupra lui.

Ajunse la mașină.

Un Volkswagen vechi, gri, cu urme de praf pe portiere și cu vopseaua ușor mată de ani, parcat sub un nuc bătrân din vecinătatea bisericii. Crengile groase ale copacului proiectau umbre tremurate peste capotă, iar câteva frunze uscate scârțâiau ușor pe asfalt când bătea vântul.

Se urcă la volan și închise ușa.

Sunetul metallic al portierei rupse liniștea dimineții pentru o clipă, apoi totul redeveni calm.

Pentru câteva secunde rămase nemișcat.

În jurul lui era liniște. Dinspre biserică se auzea doar murmurul vag al oamenilor și sunetul clopotului mic care anunța începutul slujbei. Vibrația metallică a clopotului ajungea până la mașină ca o undă slabă, repetată.

Moga scoase cilindrul din buzunar.

Îl așeză pe bord.

Lumina dimineții cădea oblic prin parbriz, iar metalul mat reflecta o nuanță gălbuie, aproape caldă.

Nu era o țeavă.

Se vedea clar că fusese lucrat cu grijă.

Suprafața era uniformă, rotunjită cu precizie, iar la unul dintre capete exista un capac filetat.

*

Moga răsuci cilindrul în mâini.

Metalul era rece și ușor umed de la pământul care rămăsese lipit pe el. Sub degete simțea textura fină a suprafeței și micile zgârieturi lăsate de timp.

Capacul era blocat de pământ și rugină.

Încercă să-l rotească.

Nu se mișcă.

Îl lovi ușor de bord pentru a desprinde depunerile de pământ. Sunetul sec al metalului lovind plasticul mașinii se auzi scurt în interior.

Apoi încercă din nou.

Capacul cedă brusc cu un sunet sec.

Un clic metalic scurt.

Moga se opri pentru o clipă.

Avea acel reflex al reporterilor de investigație: înaintea unui moment important, instinctul îl făcea să încetinească. Învățase de-a lungul anilor că uneori lucrurile aparent mărunte se transformă brusc în povești mari.

Inspiră adânc.

Desfăcu complet capacul.

În interior se vedea ceva rulat strâns.

Hârtie.

O scoase cu grijă.

Era groasă, îngălbenită, dar încă bine conservată. Hârtia avea acea rigiditate specifică documentelor vechi,

iar când o desfăcu ușor, fibra ei uscată scoase un foșnet discret.

*

Desfăcu hârtia încet, pe volan.

Parbrizul lăsa să intre o lumină albă, uniformă, suficientă cât să citească fără efort.

Textul era tipărit la mașină.

Litera era clară, mecanică, ușor neregulată — exact tipul de caractere pe care îl lasă mașinile de scris vechi.

Limba română.

În partea de sus se vedea un titlu oficial.

Moga îl citi o dată.

Apoi încă o dată.

„Acord diplomatic privind cooperarea strategică între Regatul României și Statele Unite ale Americii.”

Moga ridică sprâncenele.

— *Ce naiba...* murmură el.

Privirea îi rămase fixată câteva secunde pe rândurile tipărite.

Nu părea un document obișnuit.

Mai ales pentru ceva ascuns într-un mormânt.

*

În colțul din dreapta jos se afla o pecete.

Ceară roșie.

Ștampilată cu o stemă.

Moga apropie documentul de lumină.

Recunosc imediat simbolul.

Stema regală a României.

Nu era o reproducere tipărită.

Era o pecete reală.

Ceara era crăpată de timp, iar marginile ei erau ușor sfârâmate, dar forma sigiliului rămăsese clară. Modelul heraldic se distingea încă în relief.

Moga simți un fior scurt.

Un document oficial cu sigiliu regal nu ajunge întâmplător într-un cilindru metalic ascuns într-un mormânt.

*

Coborî privirea mai jos.

În partea de jos a documentului exista o semnătură clară.

Elegantă, lungă, trasată cu cerneală neagră care, deși veche, își păstrase contrastul.

Moga o recunosc instantaneu.

Văzuse acea semnătură în manuale de istorie și în arhive.

Carol II

Regele României.

Moga se lăsă pe spate în scaun.

Scaunul vechi al mașinii scârțâi ușor.

— *Nu se poate...* murmură.

Privi din nou documentul.

Era prea bine făcut ca să fie o glumă.

Prea oficial ca să fie o copie banală.

*

În dreapta semnăturii regelui exista un alt spațiu.

O linie trasată pentru o a doua semnătură.

Sub ea era tipărit un nume.

Ambasadorul Statelor Unite ale Americii.

Spațiul era gol.

Nicio semnătură.

Doar hârtia îngălbenită.

Moga rămase câteva secunde nemișcat.

În jurul lui, liniștea dimineții părea brusc mai densă.

De undeva din curte se auzea foșnetul frunzelor
nucului și, din biserică, ecoul slab al rugăciunilor rostite
de preot.

Apoi împături documentul cu grijă și îl băgă înapoi
în cilindru.

Închise capacul.

Metalul scoase din nou acel clic scurt.

Privi spre biserică.

Ceremonia continua.

Oamenii intrau și ieșeau fără să știe că, la câteva zeci
de metri de ei, într-o mașină veche parcată sub un nuc,
cineva tocmai descoperise ceva care nu ar fi trebuit să
existe.

Moga porni motorul.

Motorul Volkswagenului vibra ușor, cu acel sunet rugos al mașinilor vechi.

Nu avea de gând să spună nimănui despre document.

Nu încă.

Dar știa un lucru sigur.

Povestea devenise brusc mult mai mare decât un reportaj despre reînhumarea unei prințese.

Și instinctul îi spunea că, undeva în spatele acelui document, exista o poveste pe care cineva încercase să o îngroape definitiv.

Capitolul 3

Primele întrebări

După ce plecă din curtea bisericii, Andrei Moga nu conduse direct spre Bacău.

Coborî încet pe drumul care trecea pe lângă biserică, spre drumul comunal principal, și opri mașina lângă marginea drumului, în dreptul unei case vechi cu gard de lemn înnegrit de vreme, unde locuise odată celebrul Ion Simionescu. Casa stătea retrasă puțin de la drum, cu ferestrele înguste și acoperișul vechi de șindrilă, iar lemnul gardului purta urmele anilor, crăpat și întunecat de ploii și ierni.

Vântul dimineții mișca ușor ramurile nucilor din jur, iar frunzele uscate foșneau peste pietrișul drumului cu un sunet scurt și repetat. Aerul era rece și avea mirosul umed al pământului de primăvară, amestecat cu aroma ușor amară a frunzelor vechi strivite sub roțile mașinii.

Își scoase telefonul și privi din nou fotografia pe care o făcuse documentului înainte să-l pună înapoi în cilindru.

Semnătura lui Carol al II-lea.

Lumina albă a ecranului îi reflecta în ochi, iar liniile elegante ale semnăturii păreau și mai clare în fotografie.

Nu era genul de lucru care apărea într-o farsă locală.

Închise telefonul și coborî din mașină.

Aerul rece îi atinse fața, aducând cu el mirosul pământului umed din cimitir și parfumul slab al fumului de lemn ars din gospodăriile apropiate.

Se întoarse în curtea bisericii.

Groparii își strângeau deja uneltele. Lopețile și târnăcoapele erau sprijinite de gard, iar metalul lor murdar de pământ strălucea slab în lumina dimineții.

Oamenii începeau să plece.

Andrei intră în biserică, aruncă doar o privire.

Sicriul vechi fusese mutat undeva mai spre interiorul bisericii, iar lespeda de mormânt rămăsese deschisă, ca o rană întunecată în pronaos.

Afară, groparul care găsisese cilindrul stătea acum lângă gardul din dos al bisericii, fumând.

Fumul țigării urca încet în aerul rece, iar mirosul amar de tutun se amesteca cu mirosul de pământ proaspăt răscolit.

Moga se apropie.

— *Mai ții minte obiectul metalic pe care l-ai scos din mormânt?*

Groparul îl privi câteva secunde, fără grabă. Avea fața brăzdată de riduri și ochii mici, obișnuiți să privească mult în jos, spre pământ.

— *Care?*

— *Cilindrul.*

Bărbatul ridică din umeri.

— *A, ăla. Ce-i cu el?*

— *De unde era?*

Groparul râse scurt.

— *Din mormânt.*

— *Nu, vreau să spun... cine l-a pus acolo?*

Groparul își scutură țigara.

Cenușa căzu pe pământul umed.

— *Dacă aș ști asta, m-aș face istoric, nu gropar.*

*

Moga mai încercă câteva întrebări.

Când fusese ultima deschidere a mormântului?

Groparul își frecă mâinile de pantaloni, lăsând urme de pământ uscat pe stofă.

Nimeni nu-și amintea exact.

Poate după război. Al doilea.

Poate înainte.

Documentele parohiei erau incomplete, iar cei mai bătrâni din sat muriseră de mult.

Groparul ridică din umeri din nou.

— *Domnule, mormântul ăla e acolo de peste o sută de ani.*

Vocea lui avea acel ton calm al oamenilor care petrec mult timp printre morminte.

— *Ce să știe lumea ce s-a pus în el?*

— *Dar cilindrul?*

— *Poate era de la vreo lucrare veche.*

— *Într-un mormânt?*

Groparul îl privi cu o expresie calmă.

— *Domnule reporter... în astfel de locuri găsești tot felul de lucruri.*

Spuse asta cu tonul cuiva care închisese deja conversația.

*

Moga era pe punctul de a pleca când auzi o voce slabă în spatele lui.

— *Dacă vrei să afli ceva despre prințesa... întreabă de castel.*

Se întoarse.

Pe banca de lângă gard stătea un bătrân.

Avea un baston lung sprijinit de genunchi și o pălărie veche trasă pe frunte. Haina lui groasă mirosea ușor a lână veche și a fum de sobă.

Nu părea să fi participat la ceremonie.

Mai degrabă părea că stătuse acolo toată dimineața, privind lucrurile de la distanță.

Moga se apropie.

— *Care castel?*

Bătrânul ridică bastonul și arată spre deal.

— „*Castelul Roșu*”.

De pe deal, din curtea cimitirului, nu se vedea silueta clădirii.

Dar bătrânul indicase direcția, oblic, dincolo de clădirea Liceului Agroindustrial — fostă Școală Regală de Arte și Meserii — în direcția Haltei CFR.

— *Acolo trăia familia.*

— *Familia prințesei?*

— *Cantacuzino-Paşcanu.*

Bătrânul spuse numele rar, ca și cum ar fi scos un cuvânt dintr-o epocă uitată.

*

— *Erau boieri mari*, continuă bătrânul.

Vocea lui era calmă, dar avea o gravitate specială, ca și cum fiecare cuvânt purta o poveste mai veche decât satul.

— *Aveau păduri, pământuri, tot satul.*

— *Și castelul?*

— *Al lor.*

Moga privi din nou spre direcția indicată.

Dealul era liniștit, iar vântul mișca iarba uscată de pe marginea cimitirului.

— *Ce legătură are mormântul cu castelul?*

Bătrânul zâmbi ușor.

— *Domnule... pe vremuri totul avea legătură cu castelul.*

Se opri câteva secunde.

— *Prințesa a murit înainte de război.*

— *Ce război?*

— *de la 1877.*

— *Și?*

— *După aia... lumea s-a schimbat.*

Bătrânul se sprijini în baston.

Lemnul scârțâi ușor.

— *Dar sunt lucruri care au rămas acolo.*

— *Ce lucruri?*

Bătrânul îl privi lung.

— *Secrete.*

*

Pe drumul spre Bacău, Moga nu se gândea la gropar.

Se gândea la castel.

„*Castelul Roșu*”.

La modul în care bătrânul pronunțase numele familiei.

Cantacuzino-Pășcanu.

Ajuns la redacție, deschise calculatorul și intră în baza de date a arhivelor județene.

Biroul era aproape gol, iar ventilatorul calculatorului murmură slab în liniștea camerei.

Câteva minute mai târziu găsi primele referințe.

Castelul Cantacuzino-Pașcanu din Hemeiuș, cunoscut în zonă drept „*Castelul Roșu*”.

Ridicat între anii 1864 și 1866.

Reședință aristocratică.

După instaurarea regimului comunist, castelul a fost naționalizat și transformat în sediu pentru instituții administrative și silvice, pierzând treptat strălucirea reședinței Cantacuzino.

După 1989, clădirea a intrat într-o degradare accentuată, rămânând astăzi o prezență tăcută și fragilă în Parcul Dendrologic de la Hemeiuș.

Moga începu să citească mai atent.

Apoi găsi o notă scurtă într-un raport din anii '50.

O frază care îi atrase atenția.

„*Castelul a fost inspectat de autoritățile statului în 1948. Nu au fost descoperite documente de interes.*”

Moga ridică privirea de la ecran.

Era o formulare tipică pentru arhivele comuniste.

Și tocmai de aceea suna suspect.

*

Scoase din buzunar cilindrul și îl așeză pe birou.

Metalul lovi lemnul mesei cu un sunet scurt.

Îl privi câteva secunde.

Apoi privi din nou fotografia documentului de pe telefon.

Semnătura lui Carol al II-lea.

Un document diplomatic.

Ascuns într-un mormânt.

Într-un sat care aparținuse unei familii aristocratice.

Și, undeva în valea din fața dealului de deasupra satului, un castel aproape abandonat.

Moga își închise laptopul.

Instinctul îi spunea că întrebările nu mai aveau legătură cu mormântul.

Aveau legătură cu „*Castelul Roșu*”.

Și, pentru prima dată de când găsisese cilindrul, reporterul începu să aibă o bănuială clară.

Dacă documentul fusese ascuns în mormânt... înseamnă că fusese scos din altă parte.

Iar în Hemeiuș exista un singur loc care putea ascunde ceva atât de important.

Castelul.

Capitolul 4

„Castelul Roșu”

După-amiaza cobora încet peste valea Bistriței când Andrei Moga părăsi drumul principal și intră pe o alee îngustă care se afunda în inima parcului dendrologic.

Asfaltul dispărea treptat sub roțile mașinii, lăsând loc unui drum de pământ presărat cu pietriș vechi. Roțile Volkswagenului scrâșniră ușor peste pietrele rotunjite de ploii și de iarnă.

Copacii de pe margine își arcuiau ramurile deasupra drumului, iar printre ele se vedea, din când în când, cerul cenușiu al primăverii.

Vântul trecea printre coroanele copacilor cu un foșnet lung, aproape continuu. Aerul mirosea a pământ reavăn și a frunze umede rămase din iarnă.

Castelul apăru brusc după o curbă.

Moga ridică instinctiv piciorul de pe accelerație.

Era mai mare decât își amintea.

Zidurile roșiate, din cărămidă arsă, erau întunecate de ploii și de vreme. Ferestrele înalte, multe dintre ele sparte, reflectau o lumină palidă, iar acoperișul de ardezie era în mare parte prăbușit. Printre golurile din acoperiș se vedea cerul de primăvară, cenușiu și rece.

Locul avea acea frumusețe tristă a clădirilor abandonate prea mult timp.

O eleganță ruinată.

Moga opri mașina lângă unul din pereții castelului.

Motorul se stinse, iar liniștea parcului deveni brusc mai adâncă.

*

Intrarea principală în curtea mică era deschisă.

Lanțul ruginit atârna într-o parte și se legăna ușor în vânt, lovindu-se din când în când de metalul porții cu un clinchet scurt.

Moga intră.

Sub pașii lui pietrișul trosni discret. Parcul și toate împrejurimile castelului fuseseră cândva îngrijite. Se vedeau încă urmele aleilor pietruite, dispuse simetric între copaci bătrâni. Dar acum iarba crescuse peste ele, iar tufișurile sălbatice acopereau marginile drumurilor.

Aerul era umed și răcoros, cu acel miros specific al locurilor unde pământul rămâne mult timp în umbră.

Un stejar uriaș domina partea centrală a parcului, la câțiva zeci de metri de castel.

Trunchiul lui era atât de gros încât doi oameni abia l-ar fi putut cuprinde cu brațele. Scoarța era adânc brăzdată, aproape neagră pe alocuri, iar ramurile groase se întindeau deasupra aleii ca niște brațe vechi de secole.

Moga își aminti cuvintele bătrânului din sat.

„*Pe vremuri totul avea legătură cu castelul.*”

Privirea lui urcă spre clădire.

Ferestrele goale păreau să-l privească înapoi.

*

În apropierea intrării laterale se auzi un zgomot de pași.

Un bărbat ieși din spatele unei anexe vechi.

Era în jur de cincizeci de ani, purta o geacă groasă de lucru și o șapcă trasă pe ochi.

— *Ce căutați aici?*

Tonul nu era agresiv, dar nici prietenos.

Moga ridică ușor mâna.

— *Presa. Fac un reportaj despre istoria locului.*

Bărbatul îl privi câteva secunde.

— *Nu prea vine presa pe aici.*

— *Nici turiști?*

Paznicul râse scurt.

— *Turiști? La ruina asta?*

Se apropie câțiva pași.

— *Eu sunt doar paznic. Am grijă să nu intre hoții de fier.*

— *De când lucrați aici?*

— *De vreo opt ani.*

— *Și castelul?*

Paznicul întoarse capul spre clădire.

— *Stă așa de zeci de ani.*

*

Moga scoase carnetul din buzunar.

— *Familia Cantacuzino-Pășcanu a locuit aici, nu?*

Paznicul dădu din cap.

— *Boieri mari.*

— *Știți ceva despre ei?*

Bărbatul ridică din umeri.

— *Ce știe toată lumea.*

— *Adică?*

— *Aveau păduri, pământuri... satul era al lor.*

— *Și prințesa?*

Paznicul se opri o clipă.

— *A murit înainte de război.*

— *Ați auzit vreo poveste despre castel?*

Paznicul îl privi cu un zâmbet vag.

— *Domnule... despre locurile astea sunt multe povești.*

— *Ce fel de povești?*

— *Că pe aici au trecut oameni importanți.*

— *Politicieni?*

Paznicul scutură din cap.

— *Mai mult decât politicieni.*

Se uită spre clădire.

— *Diplomați.*

*

Moga împinse ușa laterală și intră în castel.

Aerul din interior era rece și stătut. Mirosul de lemn vechi, praf și umezeală plutea în holul mare.

Holul principal era vast, dar întunecat. Lumina care intra prin ferestrele sparte cădea în fâșii palide peste podeaua de lemn. Scândurile scârțâiau sub pașii lui, iar sunetul se răspândea în ecou prin încăperile goale.

Un candelabru argintat prăbușit zăcea într-un colț.

Metalul era oxidat, iar câteva fragmente de cristal murdar reflectau slab lumina telefonului când Moga îl aprinse.

Pe unul dintre pereți, aproape ascuns de praf și mucegai, se vedea conturul unei fresce vechi.

Pigmentul roșu mai rezista încă pe alocuri.

Pe pereți erau câteva rame goale, unde fuseseră cândva portrete.

Ramele stăteau strâmb, acoperite de praf, ca niște urme ale unor oameni dispăruți.

În mijlocul holului se afla o scară largă care urca spre etaj.

Balustrada sculptată era ruptă pe alocuri, dar încă păstra eleganța originală.

Moga se opri.

Pentru o clipă încercă să-și imagineze cum arăta locul în anii '30.

Lumini aprinse.

Pași pe scări.

Oameni în costume elegante.

Conversații în șoaptă.

Diplomați.

*

Ieși din castel și privi din nou parcul.

Stejarul bătrân domina locul.

Vântul mișca ușor ramurile copacilor, iar frunzele foșneau abia auzit, ca o șoaptă pierdută în liniștea locului. Umbrele lor lungi se întindeau peste iarba sălbatică, tremurând încet pe pământul neregulat, ca niște valuri întunecate care se rostogoleau peste câmp.

În aer plutea un miros umed de pământ și frunze vechi, iar liniștea serii părea să ascundă ceva nevăzut, ca și cum locul ar fi păstrat în el o poveste veche, uitată de mult.

Moga băgă mâna în buzunar și scoase cilindrul.

Metalul era rece în palmă.

Îl privi câteva secunde.

Un document diplomatic semnat de Carol al II-lea.

Ascuns într-un mormânt.

Într-un sat dominat cândva de o familie aristocratică.

Și un castel, vechi și tăcut, unde, după spusele paznicului, veniseră cândva diplomați. Zidurile lui păreau să păstreze încă ecoul pașilor și al conversațiilor purtate în șoaptă, iar ferestrele înalte priveau spre vale ca niște ochi oboșiți de timp.

Locul era plin de ceva solemn și misterios, ca și cum, dincolo de liniștea lui aparentă, ar fi ascuns amintirea unor întâlniri importante, petrecute demult, în vremuri pe care aproape nimeni nu le mai putea reconstitui.

Reporterul simți din nou acel instinct pe care îl avea înaintea marilor investigații.

Dacă documentul fusese ascuns în mormânt... atunci cineva îl scosese de aici.

Moga ridică privirea spre clădire.

„*Castelul Roșu*” nu părea doar o ruină părăsită. Zidurile lui, deși roase de vreme și acoperite pe alocuri de iederă, păstrau o prezență stranie, ca și cum locul nu fusese niciodată cu adevărat abandonat. Ferestrele goale priveau spre dealuri ca niște orbite întunecate, iar liniștea din jur avea o greutate aproape apăsătoare.

Părea un loc care păstrase ceva.

Un secret.

Și pentru prima dată de când găsisese cilindrul, reporterul simți că începe să înțeleagă.

Povestea nu fusese îngropată în mormânt.

Fusese adusă aici, ascunsă între zidurile groase ale castelului, ca și cum piatra însăși ar fi fost aleasă să o păstreze. Coridoarele tăcute și camerele părăsite păreau să o fi închis în ele de ani întregi, ferind-o de privirile lumii.

Fusese îngropată aici.

În castel.

Capitolul 5

Ana-Maria Beldescu

În seara aceleiași zile, Andrei Moga stătea în redacția aproape goală din Bacău.

Clădirea era liniștită în acel fel specific redacțiilor după ora opt, când zgomotul tastaturilor și telefoanelor se stinge treptat, iar spațiul rămâne ocupat doar de câțiva oameni încăpățânați să termine ceea ce au început.

Lumina galbenă a felinarelor se reflecta pe ferestrele mari ale redacției, iar pe bulevard treceau din când în când câteva mașini rare, cu farurile alunecând tăcut peste asfaltul umed.

Pe biroul lui se afla cilindrul metalic.

Lângă el — fotografia documentului deschisă pe telefon.

Moga citise textul de zeci de ori.

De fiecare dată cu aceeași atenție.

Sigiliul regal era clar.

Ceara roșie, crăpată de timp, păstra încă conturul stemei.

Semnătura lui Carol al II-lea era incontestabilă.

Elegantă. Fluidă.

Exact așa cum o văzuse în arhivele fotografice ale epocii.

Dar ceea ce îl tulbura nu era ce vedea.

Ci ceea ce lipsea.

În colțul de jos al documentului exista spațiul pentru o a treia semnătură.

Un spațiu gol.

Un spațiu care părea lăsat intenționat.

Moga avu pentru o clipă senzația ciudată că acel gol era mai important decât restul documentului.

Ca o propoziție întreruptă exact înaintea cuvântului decisiv.

Deschise laptopul.

Motorul ventilatorului începu să zumzăie ușor în liniștea redacției.

Căută un nume pe care îl auzise de mai multe ori în ultimii ani.

Ana-Maria Beldescu.

Lector universitar la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Specialist în diplomația românească interbelică.

Apăsă pe numărul de telefon găsit pe pagina universității.

Telefonul sună de câteva ori.

Apoi o voce calmă răspunse.

— *Alo?*

— *Doamna Beldescu?*

— *Da.*

— *Mă numesc Andrei Moga. Sunt jurnalist la Bacău. Aș avea nevoie de opinia dumneavoastră despre un document diplomatic din 1939.*

Se făcu o scurtă pauză.

— *Ce fel de document?*

Moga privi din nou fotografia.

Lumina monitorului cădea direct pe spațiul gol al semnăturii.

— *Un document care poartă sigiliul regal.*

*

A doua zi dimineață, Moga traversa Podul Nicolina spre centrul Iașului.

Orașul se trezea încet.

Tramvaiele scârțâiau pe șine, iar trotuarele din Păcurari erau pline de studenți grăbiți care urcau spre Copou. Cafenelele își ridicau obloanele, iar aerul dimineții mirosea a asfalt umed și a cafea proaspătă.

Iașul avea acel amestec de agitație universitară și melancolie istorică care îl făcea să pară mereu puțin desprins de prezent.

Clădirile vechi ale universității dominau colina Copoului.

Universitatea „*Alexandru Ioan Cuza*” părea mai degrabă un palat decât o instituție academică.

Fațada masivă, scările largi și coloanele albe îi dădeau aerul unei instituții care supraviețuise mai multor epoci.

Holurile erau înalte.

Ecoul pașilor se lovea de pereții acoperiți cu portrete de profesori și savanți.

Moga avu pentru o clipă impresia că fiecare generație de studenți lăsase acolo o urmă invizibilă.

Secretara facultății îl conduse la un birou de la etajul al doilea.

Pe ușă scria simplu:

Dr. Ana-Maria Beldescu

Istorie diplomatică

Moga bătu ușor.

— Intrați.

*

Ana-Maria Beldescu era mai tânără decât se așteptase.

În jur de treizeci și doi de ani.

Avea părul castaniu prins lejer la spate și o privire concentrată care trăda ore lungi petrecute printre arhive.

Biroul ei era plin de cărți.

Volume groase de istorie diplomatică, dosare cu etichete scrise de mână, hărți vechi ale Europei interbelice.

Pe un perete era fixată o reproducere a unei hărți din 1938.

Istoria nu era pentru ea o teorie.

Era un spațiu de lucru.

— *Dumneavoastră sunteți reporterul cu documentul misterios?*

Tonul ei era mai degrabă curios decât sceptic.

Moga scoase din geantă cilindrul și fotografia tipărită a documentului.

Ana-Maria îl privi câteva secunde fără să spună nimic.

Apoi își puse ochelarii și trase documentul mai aproape.

*

Primele minute trecură în tăcere.

Ana-Maria analiza hârtia cu atenția unui restaurator.

Întoarse fotografia sub lumină.

Apropie ochii de sigiliu.

— *Hârtia pare autentică, spuse ea încet.*

— *Pare?*

— *Documentele diplomatice din perioada interbelică aveau anumite caracteristici.*

Atinge ușor fotografia cu degetul.

— *Grosimea hârtiei, compoziția fibrelor, tipul sigiliului.*

Ridică privirea.

— *Sigiliul regal este corect.*

Moga simți cum tensiunea îi crește.

— *Și semnătura?*

Ana-Maria scoase un volum gros de pe birou.

În interior erau reproduceri ale semnăturilor lui Carol al II-lea.

Compară atent.

După câteva minute, închise cartea.

— *Dacă este un fals, este unul extraordinar.*

— *Adică?*

— *Adică semnătura este foarte probabil autentică.*

Moga rămase tăcut.

Ana-Maria continuă să studieze documentul.

Apoi se opri brusc.

— *Dar ceva nu este în regulă.*

— *Ce?*

Ea arătă spre partea de jos a paginii.

— *Aici ar trebui să existe încă o semnătură.*

— *Exact.*

— *Știți cui îi aparține spațiul acela?*

Moga dădu din cap.

— *Nu.*

Ana-Maria ridică privirea.

— *Ambasadorului Statelor Unite.*

*

Camera părea să se umple de liniște.

Ana-Maria lăsa documentul pe masă.

— *Anul 1939 a fost un an al panicii diplomatice în Europa.*

Se ridică și scoase o hartă veche de pe raft.

— *Germania devenea tot mai agresivă. Franța și Marea Britanie încercau să mențină echilibrul.*

Arătă spre România.

— *România avea cea mai importantă resursă strategică din regiune.*

— *Petrolul.*

— *Exact.*

Se întoarse spre Moga.

— *Statele Unite urmăreau foarte atent situația.*

— *Și acest document?*

Ana-Maria îl privi din nou.

— *Dacă este real, înseamnă că în 1939 a existat o încercare de acord diplomatic mult mai amplă decât știm noi.*

— *La ”„Castelul Roșu””?*

— *Posibil.*

— *Dar de ce nu a fost semnat?*

Ana-Maria ridică ușor din umeri.

— *Asta este întrebarea.*

*

Tăcerea se lăsă din nou în birou.

Ana-Maria împinse documentul spre Moga.

— *Unde ați găsit asta?*

Moga ezită o clipă.

— *Într-un mormânt.*

Ana-Maria îl privi lung.

— *Într-un mormânt?*

— *La Hemeiuș, lângă Bacău.*

Ea rămase câteva secunde fără să spună nimic.

— *Hemeiuș...*

— *Da.*

— *Castelul Cantacuzino-Paşcanu.*

Moga ridică sprâncenele.

— *Îl cunoașteți?*

— *Toți istoricii îl cunosc.*

— *De ce?*

Ana-Maria se sprijini de marginea biroului.

— *Pentru că există zvonuri vechi despre întâlniri diplomatice acolo.*

— *Zvonuri?*

— *Nimic demonstrat.*

Se uită din nou la document.

— *Până acum.*

Își scoase ochelarii și zâmbi ușor.

— *Domnule Moga, dacă acest document este autentic...*

— *Da?*

— *... atunci tocmai ați deschis una dintre cele mai interesante investigații istorice din ultimii cincizeci de ani.*

Își luă haina de pe spătarul scaunului.

— *Cred că ar trebui să vedem acel castel.*

Capitolul 6

Rivalul

Numele lui Mihail Drăghicescu apărea frecvent în presa culturală și aproape obsesiv în emisiunile locale în care istoria era transformată în dezbateri și opinii.

Profesor universitar.

Autor al unor volume despre diplomația românească interbelică.

Invitat permanent în studiouri de televiziune și conferințe publice.

Era genul de om care învățase de mult că autoritatea nu stă doar în ceea ce știi, ci și în felul în care intri într-o încăpere.

Când Ana-Maria îi pomenise numele în biroul ei de la Universitate, o făcuse fără dramatism, aproape tehnic.

— *Dacă vrei o reacție rapidă și publică, el este omul potrivit*, spusese ea.

Moga ridicase privirea din document.

— *Și dacă vreau adevărul?*

Ana-Maria zâmbise foarte puțin.

— *Atunci ai nevoie de arhive, nu de el.*

Replica rămăsese suspendată între ei, ca o avertizare.

Cu toate acestea, Moga știa că povestea nu putea merge mai departe fără o confruntare.

Uneori, pentru a înțelege un mister, trebuia să vezi *cum reacționează oamenii care par să îl cunoască deja.*

Așa ajunseră, în după-amiaza următoare, în curtea Casei Pogor din Iași. În liniștea grădinii, casa veche părea să păstreze încă ecoul serilor în care, sub lumina lampelor, ideile și cuvintele tinerilor junimiști au modelat, cu răbdare și orgoliu, literatura română modernă.

Clădirea veche stătea retrasă între copaci umezi de ploaia dimineții, iar aleea pietruită ducea spre intrarea unde un afiș mare anunța conferința zilei.

Titlul era tipărit cu litere elegante:

„România între marile puteri: mituri, documente și falsificări istorice”

Ana-Maria privi afișul câteva secunde.

— *Îți dai seama că are simțul spectacolului.*

Moga nu răspunse.

În aer plutea mirosul frunzelor ude, iar din interior se auzea murmurul unei săli deja pline.

*

Sala de conferințe era luminată de proiectorul care arunca pe peretele din față o hartă veche a Europei.

Publicul ocupa aproape toate scaunele. Profesori, studenți, câțiva jurnaliști și câțiva oameni care păreau să vină la astfel de evenimente nu pentru istorie, ci pentru atmosfera intelectuală.

Foșnetul hârtiei și murmurul discret al conversațiilor se opriră când ușa laterală se deschise.

Mihail Drăghicescu intră exact la ora anunțată.

Era înalt, bine îmbrăcat, cu acel aer al oamenilor care nu grăbesc niciodată nimic fiindcă presupun că restul lumii îi va aștepta.

Părul alb tuns scurt, ochelari subțiri cu ramă metalică și o voce controlată, lucrată ani întregi în amfiteatre și studiouri.

Vorbea fără notițe.

Pe ecranul din spatele lui apăreau hărți, telegrame diplomatice, fotografiile ale unor ambasadori români din anii '30.

Lumina proiectorului îi tăia silueta într-o umbră lungă pe peretele din spate.

Publicul îl urmărea atent.

— *În istorie, spunea el calm, una dintre cele mai periculoase forme de manipulare este falsul plauzibil.*

Vocea lui umplea sala fără efort.

— *Nu falsul grosolan. Acela e ușor de demontat. Ci documentul suficient de bine construit încât să seducă imaginația publicului.*

Moga schimbă o privire scurtă cu Ana-Maria.

Profesorul continua:

— *Mai ales în privința anului 1939, au circulat după 1990 numeroase teorii fără bază documentară: alianțe ascunse, tratate secrete, promisiuni nerealizate.*

Pe ecran apăru o fotografie a regelui Carol al II-lea.

— *Toate acestea sunt, în mare parte, proiecții retrospective. Oamenii caută întotdeauna în trecut o ieșire pe care istoria n-a avut-o.*

Sala era complet tăcută.

Drăghicescu își ajustă ușor ochelarii.

— *Istoria, doamnelor și domnilor, nu se scrie din zvonuri de castel și nici din relicve scoase din poduri sau morminte.*

Ultimul cuvânt rămase suspendat în aer.

Ana-Maria întoarse capul încet spre Moga.

— *Știe ceva, șopti ea.*

*

După conferință, lumea se adună, ciorchine, în jurul profesorului.

Autografe.

Strângeri de mână.

Două jurnaliste locale care încercau să obțină o declarație.

Moga așteptă.

Când cercul se răsfire puțin, se apropie.

— *Domnule profesor, Andrei Moga, presa din Bacău.*

Drăghicescu îi strânse mâna absent, cu privirea deja căutând următorul interlocutor.

— *Da?*

Moga deschise mapa.

Pe masă apăru fotografia documentului.

Profesorul nu o atinse imediat.

Se aplecă ușor și privi hârtia.

Lumina din tavan cădea direct peste sigiliul regal imprimat în ceară.

După câteva secunde, Drăghicescu își scoase ochelarii și îi puse mai bine pe nas.

Ridică documentul între două degete.

Privirea lui coborî de la sigiliu spre semnătura lui *Carol al II-lea.*

Apoi se opri.

În partea de jos a paginii.

Spațiul gol.

Locul unde ar fi trebuit să existe o a doua semnătură.

— *De unde l-ați luat?*

— *Dintr-un cilindru metalic găsit la Hemeiuș.*

Profesorul zâmbi foarte puțin.

— *Așa.*

— *Ce părere aveți?*

Hârtia rămase suspendată câteva secunde între degetele lui.

Apoi o lăsă pe masă.

— *Că cineva s-a străduit.*

*

— *Să-l falsifice?* întrebă Moga.

— *Evident.*

Ana-Maria făcu un pas înainte.

— *Ați ajuns foarte repede la concluzia asta.*

Profesorul o privi și o recunoscă imediat.

— *Doamna Beldescu.*

— *Domnule profesor.*

— *Poate îi explicați domnului jurnalist că istoria serioasă nu se face cu documente scoase din morminte.*

Moga îl privi fix.

— *Nu v-ați uitat suficient.*

— *Din contră. Mă uit exact cât trebuie.*

Drăghicescu trase din nou documentul spre el.

— *În primul rând, un document diplomatic de acest tip ar exista în mai multe exemplare. În al doilea rând, formularea este prea amplă. În al treilea rând, absența semnăturii americane îi anulează orice valoare juridică.*

Ridică pagina spre lumină.

— *Prea convenabil. Prea dramatic. Exact genul de detaliu pe care îl introduce cineva care vrea să construiască o legendă.*

*

Două jurnaliste care nu plecaseră încă se apropiaseră suficient de mult încât să audă.

Una scoase telefonul și porni discret camera.

Drăghicescu observă imediat.

Privirea lui trecu o fracțiune de secundă peste telefon.

Apoi, foarte calm, se întoarse puțin spre ele.

Vocea lui deveni cu un ton mai clar, mai public.

— Din punctul meu de vedere, documentul prezentat aici este un fals modern, probabil construit pe baza unor formule autentice din epocă.

Jurnalista clipi.

— *Vă referiți la cazul de la Hemeiuș?*

— *Mă refer la orice încercare de a transforma istoria într-un spectacol rural de prost gust.*

Moga făcu un pas înainte.

— *Aveți o problemă cu Hemeiușul sau cu documentul?*

— *Cu impostura.*

Profesorul îl privi rece.

— *Și cu reporterii care cred că pot rescrie diplomația europeană cu o poză și un cilindru ruginit.*

*

Pe drumul de ieșire din curtea Casei Pogor, Moga mergea repede.

Ana-Maria îl urmă.

— *Nu trebuia să i-l arăți așa.*

— *Ba da.*

— *I-ai oferit exact ce voia: o scenă.*

Moga se opri lângă mașină.

Aerul serii era rece, iar frunzele ude de pe alee se lipeau de pietrele trotuarului.

— *L-ai auzit, spuse el. Știa deja.*

Ana-Maria își încrucișă brațele.

— *Poate a aflat.*

— *De la cine?*

Ea nu răspunse imediat.

— *Mihail Drăghicescu nu este doar un profesor vanitos, spuse ea în cele din urmă. Are relații. Cu televiziuni, cu politicieni, cu oameni care controlează felul în care este povestit trecutul.*

Moga deschise portiera mașinii.

Apoi se opri.

— *Acum e personal.*

Ana-Maria îl privi atent.

— *Pentru tine, da.*

Moga scutura ușor din cap.

— *Nu. Și pentru el.*

Își aruncă mapa pe bancheta din spate.

Până atunci avusese un document.

Un castel.

O bănuială.

Acum avea și un adversar.

Iar odată cu apariția lui *Mihail Drăghicescu*,
investigația nu mai era doar o curiozitate istorică.

Devenise un conflict.

Capitolul 7

Biblioteca

Biblioteca Facultății de Istorie din Iași avea mirosul acela specific locurilor în care timpul nu dispare, ci se adună în straturi invizibile.

Hârtie veche.

Lemn lustruit.

Praful fin al deceniilor, abia vizibil în lumina care cobora prin ferestrele înalte ale sălii.

Lumina era difuză, filtrată prin perdelele groase de pânză crem. În liniștea aproape solemnă se auzea doar foșnetul rar al paginilor și zgomotul discret al unui scaun mutat undeva în spate.

Andrei Moga stătea la una dintre mesele lungi de lectură. Lemnul mesei era neted de atâtea generații de studenți și cercetători care își sprijiniseră acolo coatele, notițele, ipotezele.

În fața lui se afla o stivă de dosare legate în pânză gri. Fiecare purta o etichetă îngălbenită de timp.

1938–1940 — corespondență diplomatică

Firele de praf pluteau încet în aerul imobil al bibliotecii, iar Moga simțea acel tip de tăcere care apare doar în locurile unde oamenii caută răspunsuri.

Ana-Maria Beldescu răsfoia un registru gros de inventar. Pagini îngălbenite, scrise cu un scris ordonat de arhivist.

— *Dacă a existat o întâlnire diplomatică neoficială, spuse ea încet, urmele nu vor fi într-un tratat.*

Vocea ei era joasă, aproape conspirativă, ca și cum nu ar fi vrut să tulbure liniștea bibliotecii.

— *Vor fi în documente periferice.*

Moga ridică privirea din dosar.

— *Ce fel de documente?*

Ana-Maria închise registrul și trase o mapă din teanc.

— *Telegrame. Note interne. Raportări incomplete.*

Ridică ușor mapa între degete.

— *Istoria oficială e curată. Istoria reală se vede în margini.*

*

Timp de aproape două ore nu găsiră nimic.

Doar documente obișnuite.

Rapoarte despre vizite oficiale.

Telegrame comerciale.

Correspondență între ministere.

Moga începea să simtă acea frustrare tipică arhivelor — senzația că adevărul se află undeva foarte aproape, dar rămâne ascuns între sute de pagini fără importanță.

În bibliotecă se aprinseseră luminile de lectură. Afară începea să se lase seara, iar geamurile reflectau acum interiorul sălii.

Ana-Maria deschise un dosar subțire.

Răsfoi câteva file.

Se opri.

— *Stai puțin.*

Scoase o foaie îngălbenită, scrisă la mașină.

În partea de sus se vedea antetul:

„*Legation of the United States of America –
Bucharest*”

Ana-Maria citi în liniște câteva secunde.

Ochii ei se mișcau repede peste rânduri.

Apoi îl privi pe Moga.

— *Asta e interesant.*

— *Ce spune?*

Ea îi întinse pagina.

Telegrama era scurtă.

„*Bucharest, June 1939.*”

Ambassador reports informal discussion regarding regional stability and petroleum supply arrangements. Meeting held outside official premises.”

Moga ridică încet privirea.

— „În afara sediilor oficiale”?

— *Exact.*

— *Unde?*

Ana-Maria întoarse pagina.

La finalul textului apărea o notă scrisă de mână.

Un singur cuvânt.

Hemeiuș.

*

Moga simți cum i se accelerează respirația.

Biblioteca rămânea la fel de tăcută, dar pentru el aerul părea brusc mai greu.

— *Avem numele ambasadorului?*

Ana-Maria verifică semnătura de la finalul telegramei.

— *Franklin Mott Gunther.*

Moga clipi.

— *Ambasadorul american?*

— *Da.*

Ea trase un volum gros de pe raftul din spatele mesei.

Coperta era uzată, iar pe cotor se vedea titlul unei monografii despre diplomația americană în Europa anilor '30 - '40.

— *Gunther era un diplomat important în acea perioadă, spuse ea în timp ce răsfoia paginile. Avea contacte directe cu Washingtonul și cu mai multe capitale europene.*

— *Și a fost la Hemeiuș?*

Ana-Maria bătu ușor cu degetul pe telegramă.

— *Conform acestui document... da.*

Moga își aminti de fraza din documentul găsit în cilindru.

„*Resurse strategice.*”

România avea atunci una dintre cele mai importante surse de petrol din Europa.

Ana-Maria ridică privirea.

— *În 1939, petrolul românesc era una dintre cele mai mari mize ale continentului.*

*

După încă o oră de căutări, Moga descoperi un dosar cu fotografii.

Majoritatea erau imagini oficiale.

Delegații diplomatice.

Ceremonii.

Recepții organizate în saloane elegante.

Dar una dintre fotografiile îl făcu să se oprească.

Era o fotografie de grup.

În fundal se vedea clar o clădire.

O clădire cu ziduri roșii și ferestre înalte.

Moga simți un fior.

— *Ana-Maria.*

Ea se apropie.

— *Unde ai găsit-o?*

— În dosarul Ministerului de Externe.

Ana-Maria privi fotografia cu atenție.

— *Este Castelul Cantacuzino-Paşcanu.*

— *Exact.*

Pe imagine apăreau șase bărbați în costume elegante.

Unul dintre ei era *Carol al II-lea.*

Ana-Maria trase fotografia mai aproape de lampă.

— *Dumnezeule...*

— *Ce?*

— *Asta nu este o vizită oficială.*

— *De ce?*

Ea arătă spre marginea fotografiei.

— *Pentru că nu apare nicăieri în cronologia diplomatică a anului 1939.*

*

Ana-Maria scoase o lupă mică din sertarul mesei.

Lentila reflecta lumina galbenă a lămpii.

Începu să examineze chipurile unul câte unul.

— *Carol al II-lea.*

— *Asta era evident, spuse Moga.*

— *Ministrul de externe român. Sau ministru al afacerilor străine, conform titulaturii epocii.*

— *Cine?*

— *Grigore Gafencu.*

Moga își notă numele.

— *Și ceilalți?*

Ana-Maria indică figura din stânga.

— *Asta este Gunther.*

— *Ambasadorul american.*

— *Exact.*

Moga simți cum piesele încep să se lege în mintea
lui.

— *Deci a existat o întâlnire.*

— *Da.*

— *La „„Castelul Roșu””.*

Ana-Maria privi din nou fotografia.

— *Și nu apare în niciun document oficial.*

*

În liniștea bibliotecii, foaia cu telegrama și
fotografia stăteau una lângă alta pe masă.

Dovezi mici.

Dar imposibil de ignorat.

Ana-Maria își sprijini coatele pe masă.

— *Avem trei elemente.*

— *Documentul din cilindru, spuse Moga.*

— *Da.*

— *Telegrama ambasadorului american.*

— *Da.*

— *Și fotografia.*

Ana-Maria dădu din cap.

— *Toate indică același lucru.*

Moga termină propoziția.

— *O întâlnire diplomatică secretă la „Castelul Roșu” în 1939.*

Ea închise încet dosarul.

— *Și dacă acea întâlnire a existat...*

— *Atunci documentul nu este o legendă.*

Ana-Maria îl privi fix.

— *Atunci este începutul unei istorii pe care nimeni nu trebuia să o descopere.*

Moga își strânse mapa.

În mintea lui apărea deja imaginea parcului de la Hemeiuș.

Stejarul uriaș.

Cilindrul metalic.

„Castelul Roșu”.

Dacă documentul fusese ascuns...

înseamnă că cineva încercase să lase un mesaj.

Și pentru prima dată de când începuse investigația, Andrei Moga simți că misterul nu mai era doar un zvon.

Începuse să devină istorie.

Capitolul 8

Mesajul criptic

Seara se lăsase peste Iași când Andrei Moga și Ana-Maria Beldescu se întoarseră în biroul ei de la universitate.

Clădirea veche a facultății era aproape pustie. Pe coridorul lung se auzeau doar pașii rari ai câtorva studenți care plecau târziu din bibliotecă, iar lumina becurilor se reflecta în geamurile înalte ca într-o oglindă palidă.

În birou, pe masa mare de lucru, se aflau trei obiecte.

Fotografia documentului regal.

Telegrama ambasadorului american.

Și cilindrul metalic găsit în mormânt.

Moga îl luă între degete și îl roti încet.

Metalul avea o greutate neașteptată, iar suprafața lui era mată, ușor tocită de timp.

— *Ciudat lucru*, spuse el.

Ana-Maria ridică privirea din dosarul pe care îl închidea.

— *Ce anume?*

Moga privi din nou obiectul.

— *Dacă cineva a vrut să ascundă documentul... l-a ascuns foarte bine.*

— *Într-un mormânt.*

— *Exact.*

Ana-Maria se apropie de masă și privi cilindrul câteva secunde fără să spună nimic.

— *Dar dacă nu asta era scopul?*

Moga ridică sprâncenele.

— *Adică?*

— *Dacă nu era doar o ascunzătoare.*

— *Atunci ce era?*

Ea întinse mâna și luă cilindrul.

Metalul rece reflecta lumina galbenă a lămpii.

— *Un mesaj.*

*

Ana-Maria întoarse cilindrul pe toate părțile.

Capacele filetate erau lucrate cu precizie, iar marginile purtau mici urme de uzură.

— *Ai spus că în interior era doar documentul?*

— *Da.*

— *Nimic altceva?*

— *Nimic.*

Ea ridică din nou privirea.

— *Ești sigur?*

Moga dădu din umeri.

— *L-am deschis în mașină. Am scos hârtia și atât.*

Ana-Maria deschise un sertar și scoase o lanternă mică.

Fasciculul de lumină intră în cilindru.

— *Mai aproape.*

Moga se aplecă.

Interiorul metalului părea neted, dar în lumina lanternei apăru ceva aproape invizibil.

O linie subțire.

Ana-Maria apropie lanterna și mai mult.

— *Asta nu e zgârietură.*

— *Ce este?*

Ea mișcă încet cilindrul în lumină.

— *Gravură.*

*

Ana-Maria întoarse cilindrul spre lampă.

Lumina cădea oblic pe metal.

Treptat, literele începură să apară.

Gravura era extrem de fină, aproape ascunsă în suprafața metalului.

Moga se aplecă și mai mult.

— *Ce scrie?*

Ana-Maria citise deja, dar nu răspunse imediat.

Parcă voia să fie sigură că nu greșește niciun cuvânt.

Apoi spuse încet:

— *„Adevărul așteaptă sub stejarul mare.”*

Moga clipi.

— *Atât?*

— *Atât.*

— *Fără semnătură?*

— *Nu.*

Moga privi din nou cilindrul.

Metalul părea dintr-odată mai greu în mâinile lui.

— *Cineva a vrut să lase un indiciu.*

— *Exact.*

— *Dar pentru cine?*

Ana-Maria ridică din umeri.

— *Probabil pentru cineva care ar fi descoperit documentul.*

*

Moga rămase câteva secunde tăcut.

Apoi ridică brusc privirea.

— *Stai, asta e... Stejarul.*

Ana-Maria îl privi nedumerită.

— *Ce?*

— *La castel.*

— *Care stejar?*

— *În parc.*

În mintea lui revenea imaginea locului.

Parcul sălbăticit de la Hemeiuș.

Aleea veche.

Clădirea cu ziduri roșii.

Și acel copac uriaș care domina tot spațiul.

Ana-Maria își aminti.

— *Cel din mijlocul parcului.*

— *Exact.*

— *Dar de unde știm că despre el este vorba?*

Moga zâmbi scurt.

— *Pentru că este singurul stejar mare de acolo.*

Imaginea reveni cu o claritate aproape dureroasă:

Trunchiul uriaș al stejarului, ramurile grele care acopereau jumătate din fațada castelului și umbra lui adâncă, întinsă peste iarba sălbatică.

Ana-Maria închise lanterna.

— *Dacă cineva a ascuns documentul în mormânt...*

— *Atunci a vrut să lase și o cale de a găsi ceva mai mult.*

*

Pe masă se formase acum un mic triunghi de indicii.

Documentul.

Telegrama.

Fotografia.

Și acum — mesajul.

Ana-Maria se sprijini de spătarul scaunului.

— *Nu putem merge acolo ziua.*

— *De ce?*

— *Dacă cineva ne urmărește deja.*

Moga își aminti de conferința lui Drăghicescu.

De tonul calm cu care profesorul vorbise despre morminte.

De felul în care reacționase la document.

— *Ai dreptate.*

— *Noaptea este mai sigur.*

— *Sau mai periculos.*

Ana-Maria zâmbi ușor.

— *Istoria nu a fost niciodată o activitate sigură.*

Moga închise mapa cu documente.

— *Plecăm în seara asta.*

— *La Hemeiuș?*

— *La „Castelul Roșu”.*

*

Câteva ore mai târziu, mașina lui Moga ieșea din Iași și intra pe drumul lung spre Bacău.

Noaptea era liniștită.

Cerul avea acea nuanță adâncă de albastru în care stelele par mai apropiate de pământ.

Drumul șerpuia printre dealuri, iar farurile luminau asfaltul îngust care dispărea în întuneric.

Ana-Maria privea înainte.

— *Dacă mesajul este real...*

— *Da?*

— *Atunci cineva a ascuns ceva acolo.*

— *Sau a vrut să pară că a ascuns.*

— *De ce ar face asta?*

Moga ridică din umeri.

— *Pentru ca cineva să caute.*

În depărtare apăreau din când în când luminile rare ale satelor.

După aproape o oră, indicatorul spre *Hemeiuș* apărură în fasciculul farurilor.

Moga încetini.

În mintea lui revenea imaginea stejarului uriaș din parc.

Cuvintele gravate în metal răsunau încă în capul lui.

„*Adevărul așteaptă sub stejarul mare.*”

Dacă mesajul era autentic...

atunci sub acel copac se afla ceva care nu fusese găsit de aproape un secol.

Și în noaptea aceea, pentru prima dată după 1939, cineva urma să încerce din nou.

Capitolul 9

Stejarul

Când ajunseră la Hemeiuș era aproape miezul nopții.
Satul dormea.

Casele aveau ferestrele întunecate, iar ulițele erau goale, scufundate într-o liniște densă, aproape apăsătoare. Din când în când, în depărtare, se auzea lătratul scurt al câte unui câine, ca și cum ar fi simțit prezența unei mașini străine care trecea prin sat.

Andrei Moga opri farurile la intrarea directă dinspre șoseaua Bacău–Neamț, acolo unde drumul spre „*Castelul Roșu*” era blocat.

Motorul se opri.

Sunetul lui dispăru brusc, iar liniștea nopții se așeză peste ei ca o pătură grea.

Pentru câteva secunde nu se auzi nimic.

Doar vântul ușor care trecea peste câmpurile din jurul satului.

Ana-Maria privi spre silueta castelului.

Clădirea se ridica în întuneric, masivă, cu zidurile ei roșiatice abia conturate de lumina palidă a cerului.

Noaptea o făcea să pară mult mai mare.

Și mult mai veche.

— *Sigur vrei să facem asta?* întrebă ea.

Moga deschise portiera.

Aerul nopții era rece și mirosea a pământ umed și frunze uscate.

— *Dacă mesajul este real, cineva a ascuns ceva aici acum aproape un secol.*

Ana-Maria coborî și ea din mașină.

— *Și dacă nu este real?*

Moga închise portiera.

— *Atunci vom afla.*

*

Poarta veche de fier scârțâi ușor când o împinseră.

Sunetul metalic păru prea puternic în liniștea parcului.

Lanternă lui Moga tăie o fâșie îngustă de lumină prin întuneric.

Copacii bătrâni se ridicau deasupra lor ca niște siluete tăcute. Ramurile lor goale se mișcau lent în vântul nopții, iar umbrele lungi se deplasau peste pământ ca niște fantome lente.

Iarba crescuse înaltă peste aleile vechi.

Pașii lor produceau un foșnet constant, aproape hipnotic.

Ana-Maria ținea a doua lanternă.

— *Unde era stejarul?*

— *În centru. Ocolim un pic.*

— *Ești sigur?*

— *L-am văzut clar când am fost aici.*

Lumina lanternelor se mișca peste trunchiuri groase, peste pietre acoperite de mușchi, peste umbrele lungi ale copacilor.

Parcul părea abandonat de zeci de ani.

Și totuși, avea acea senzație ciudată că locul încă păstrează ceva viu.

După câteva zeci de metri, îl văzură.

*

Stejarul era și mai impresionant noaptea.

Trunchiul lui uriaș se ridica din pământ ca o coloană veche de piatră. Scoarța groasă era brăzdată de sute de crăpături adânci, iar rădăcinile ieșeau la suprafață ca niște șerpi uriași împietriți.

Ramurile se ridicau spre cer și se deschideau deasupra parcului ca o cupolă întunecată.

— *Asta trebuie să fie*, spuse Moga.

Ana-Maria luminează baza copacului.

Pământul era acoperit de frunze uscate și bucăți mici de scoarță.

Dar ceva era ciudat.

— *Stai.*

— *Ce?*

— *Uită-te aici.*

Lanternă ei se opri asupra unei zone de lângă rădăcinile groase.

Pământul avea o culoare ușor diferită.

Mai închis.

Mai afânat.

Moga se aplecă.

Trecuse mâna peste sol.

— *Nu pare natural.*

— *Nu.*

— *Parcă a fost săpat cândva.*

*

Din portbagajul mașinii, Moga adusese cu el o lopată mică de camping.

Ana-Maria zâmbi scurt.

— *Reporter pregătit.*

— *Reporter curios.*

Moga înfipse lama în pământ.

Primele straturi cedau ușor.

Frunze uscate.

Pământ moale.

Rădăcini subțiri.

Lopata intra fără dificultate.

Ana-Maria ținea lanterna deasupra gropii.
Lumina ei galbenă făcea pământul să pară aproape roșiatic.

— *Cât crezi că a stat acolo?* întrebă ea.

— *Dacă mesajul e din 1939...*

— *Atunci peste 80 de ani.*

Moga continua să sape.

Respirația lui devenea mai grea.

Pământul devenea tot mai tare.

Noaptea rămânea complet tăcută.

Prea tăcută.

*

După aproape zece minute, lopata lovi ceva.

Un sunet scurt.

Sec.

Moga îngheță.

— *Ai auzit?*

— *Da.*

— *Nu e piatră.*

Îndepărtă pământul cu mâinile.

Ana-Maria coborî lanterna mai aproape.

În sol începea să apară conturul unui obiect.

O suprafață dreaptă.

Rectangulară.

— *Este o cutie,* șopti ea.

Moga curăță marginile.

Lemnul era vechi, dar surprinzător de bine păstrat.

— *O ladă.*

Ana-Maria simți un fior rece pe spate.

— *Deci mesajul era real.*

*

După câteva minute, lada era complet vizibilă.

Era mică, dar solidă.

Lemnul era închis la culoare, aproape negru în lumina lanternelor. Pe capac se vedeau resturi de metal ruginit care fusese cândva un sistem de închidere.

Moga și Ana-Maria o scoaseră cu grijă din groapă.

Era mai grea decât părea.

— *Ce crezi că este înăuntru?* întrebă ea.

Moga își șterse mâinile pline de pământ pe blugi.

— *Dacă cineva a lăsat un mesaj într-un cilindru și a ascuns o ladă sub un stejar...*

Se opri o clipă.

— *...atunci înăuntru este motivul pentru care documentul a fost ascuns.*

Ana-Maria luminează capacul.

— *O deschidem?*

Moga privi în jur.

Parcul era complet întunecat.

Castelul se ridica în spatele lor ca o umbră sinistră și uriașă.

— *Nu aici.*

— *De ce?*

Moga ridică lada.

— *Pentru că dacă ceea ce credem este adevărat...*

se opri.

— *... atunci tocmai am dezgropat ceva ce a fost ascuns aproape o sută de ani.*

Pentru o clipă, niciunul nu spuse nimic.

În liniștea nopții, sub stejarul uriaș, amândoi avură același gând.

Dacă lada era reală...

atunci povestea pe care o urmăreau nu mai era doar o ipoteză.

Era începutul unei revelații.

Capitolul 10

Lada

Au dus lada până la mașină fără să vorbească.

Parcul Castelului Roșu rămăsese în urmă ca o masă compactă de întuneric, iar stejarul dispăruse în noapte ca și cum nu ar fi existat niciodată. Dinspre parc venea doar foșnetul rar al frunzelor mișcate de vânt și, uneori, trosnetul scurt al câte unei ramuri uscate.

Moga așeză lada pe capota mașinii.

Metalul capotei era rece, iar lemnul cutiei părea și mai rece sub lumina lanternelor.

Lanternă Anei-Maria lumina lemnul vechi.

Cutia avea urme clare de vechime: fibrele lemnului erau întunecate, aproape negre pe alocuri, iar colțurile metalice erau mâncate de rugină.

Pe capac se vedeau resturile unui sigiliu rupt cândva, ca și cum cineva îl închisese nu doar cu grijă, ci cu intenția de a-l feri de orice deschidere întâmplătoare.

— *Cineva a vrut să fie sigur că nu se deschide ușor,*
spuse ea.

Moga trecu mâna peste marginea capacului.

Lemnul era aspru și ușor umed de aerul nopții.

— *Sau că se deschide doar o dată.*

Încercă sistemul de închidere.

Metalul cedă cu un scârțâit scurt, răgușit de rugină și
de timp.

Capacul se ridică încet.

Aerul rece al nopții intră în cutie.

Înăuntru, lucrurile erau așezate cu o grijă aproape
ritualică.

*

Primul obiect era un dosar gros, legat cu o panglică
de pânză.

Pânza era decolorată de timp, dar încă întregă,
strânsă cu acea exactitate calmă a cuiva care nu
împachetează doar hârtii, ci o întregă intenție.

Ana-Maria îl ridică.

— *Hârtie diplomatică.*

— *Cum îți dai seama?*

Ea atinse colțul primelor file.

— *Dimensiunea, textura... și filigranul.*

Desfăcu panglica.

Pânza căzu moale peste capacul lăzii.

Primele pagini erau tipărite cu o caligrafie oficială, aproape ceremonială. Cerneala părea încă fermă, iar literele aveau acea rigoare a documentelor redactate pentru a fi citite de oameni obișnuiți cu puterea.

În colțul de sus apărea o stemă.

Coroana regală a României.

Moga simți un nod în stomac.

Nu mai era vorba despre o copie, o fotografie sau o urmă.

Era hârtia însăși.

Ana-Maria întoarse prima pagină.

Jos, în partea dreaptă, era o semnătură clară.

Carol.

Carol al II-lea.

Ea rămase câteva secunde tăcută, cu lanterna fixată pe rândul semnăturii.

— *Nu este o copie*, spuse încet.

Ridică privirea spre Moga.

— *E originalul.*

*

Sub dosar se afla un plic mare.

Hârtia era îngălbenită, dar bine păstrată, cu marginile doar ușor tocite. Părea genul de plic pe care cineva îl închisese cu grijă, sperând că timpul va lucra în favoarea lui.

Moga îl deschise.

Înăuntru erau fotografii.

Alb-negru.

Le trase afară una câte una.

Prima imagine arăta terasa Castelului Roșu.

O masă lungă.

Pe ea erau pahare, documente, hărți.

În jurul mesei stăteau mai mulți bărbați în costume elegante. Chipurile lor erau ferme, oficiale, iar postura lor nu avea nimic din relaxarea unei vizite mondene.

Ana-Maria apropie lanterna.

Lumina tăie fotografia în două, lăsând să se vadă mai clar marginile mesei, mâinile așezate pe hârtii, silueta castelului din spate.

— *Dumnezeule...*

— *Ce?*

Ea arătă spre unul dintre bărbați.

— *Îl recunosc.*

— *Cine?*

— *Este Grigore Gafencu.*

Moga se aplecă mai mult.

— *Ministrul de externe.*

— *Exact.*

Moga întoarse fotografia.

Pe spate era scris cu creionul, cu o grafie grăbită, dar clară:

„ „Castelul Roșu” – august 1939”

Văzând scrisul acela simplu, aproape banal, simți
mai puternic decât până atunci cât de real devenea totul.

*

În partea de jos a lăzii se afla un teanc de scrisori.

Fiecare era sigilată cu ceară.

Sigiliile erau diferite.

Unele purtau stemele unor ambasade.

Altele aveau doar inițiale.

Altele erau aproape șterse de timp.

Ana-Maria desfăcu una dintre ele.

Ceara se crăpă cu un sunet fin, iar hârtia dinăuntru
se desfăcu aproape fără rezistență.

Era subțire, aproape translucidă.

Textul era scris în franceză.

— *Limba diplomatică a epocii*, murmură ea.

Moga citi peste umărul ei.

Scrisoarea vorbea despre o întâlnire „*strict
confidențială*”.

Despre o alianță energetică.

Despre petrolul românesc.

Cuvintele nu aveau nimic spectaculos în ele. Tocmai
sobrietatea lor făcea totul mai neliniștitor.

— *Asta nu e doar un pact politic*, spuse el.

— *Este un acord strategic*.

Ana-Maria ridică privirea.

Ochii îi erau mai reci acum, mai concentrați.

— *Este mult mai mult decât atât.*

*

Tăcerea se lăsă pentru câteva secunde.

Vântul nopții mișca ușor frunzele de pe marginea drumului. De dincolo de parc venea mirosul umed al ierbii și al pământului reavăn, iar castelul rămânea în întuneric, masiv și tăcut, ca și cum ar fi așteptat să-și recupereze propriul trecut.

Ana-Maria închise încet dosarul.

— *Dacă toate astea sunt autentice...*

Se opri.

Nu părea să caute formularea, ci curajul de a o rosti.

— *... atunci istoria României din 1939 nu este cea pe care o cunoaștem.*

Moga privi documentul.

Semnătura regelui. Fotografiiile. Scrisorile.

Toate împreună începeau să formeze nu doar o ipoteză, ci o construcție completă.

— *Spune direct.*

Ana-Maria îl privi.

— *România negocia un pact energetic cu Statele Unite și Marea Britanie.*

— *Înainte de război.*

— *Da.*

— *Și dacă pactul era semnat...*

Ana-Maria termină fraza.

— ... *echilibrul strategic al Europei se schimba complet.*

Moga închise lada.

Pentru prima dată de când începuse povestea, își dădu seama cât de mare era descoperirea.

Nu mai era vorba despre un mormânt, un obiect ascuns sau o legendă locală.

Era o fisură în istoria oficială.

— *Nu e doar o poveste*, spuse el.

Vocea îi ieși mai joasă decât ar fi vrut.

— *Este o bombă istorică.*

*

Ana-Maria privi din nou documentul.

Lumina lanternei cădea pe paginile deschise și pe colțurile sigiliilor sparte.

— *Nu putem arăta asta nimănui.*

Moga ridică sprâncenele.

— *Cum adică?*

— *Dacă apare public acum, se va transforma imediat într-un scandal politic.*

— *Exact asta este.*

— *Nu.*

Ea scutură din cap.

— *Va fi distrus.*

— *Sau falsificat*, spuse Moga.

— *Sau confiscat.*

Se uită direct la el.

— *Trebuie să înțelegem totul înainte.*

Moga închise lada și apăsă capacul cu palma, de parcă ar fi vrut să țină înăuntru nu doar hârtiile, ci și consecințele lor.

— *Deci ce facem?*

Ana-Maria inspiră adânc.

Aerul nopții îi tăie răsuflarea pentru o clipă.

— *Îl studiem.*

— *În secret.*

— *Și aflăm mai întâi de ce a fost ascuns.*

De peste poarta grea dinspre drum, Andrei Moga privi din nou spre castelul care se ridica în întuneric.

Clădirea masivă abia se distingeau în lumina slabă a serii. Conturul zidurilor era tăiat de umbrele copacilor bătrâni din parc, iar cerul întunecat din spatele acoperișului făcea ca silueta castelului să pară și mai înaltă, mai tăcută, mai izolată de restul lumii.

Ferestrele goale se vedeau ca niște cavități întunecate în zidurile roșiatice ale clădirii.

Păreau ochi.

Ochi reci, fără lumină, care priveau înapoi spre ei din adâncul întunericului.

Pentru prima dată de când ajunsese acolo, castelul nu i se mai păru doar decorul unei descoperiri.

Nu mai era doar un fundal vechi, o ruină romantică în jurul căreia se adunaseră povești.

Părea parte din tot ceea ce găsiseră.

O parte tăcută, dar esențială.

Ca și cum lada, scrisorile și documentele nu fuseseră ascunse doar sub rădăcinile unui stejar din parc, ci scoase cândva din chiar inima aceluși loc.

Din camerele acelea întunecate.

Din coridoarele care acum erau goale.

Dintr-o epocă în care castelul trăia încă.

Moga rămase câteva clipe nemișcat, cu mâinile sprijinite de lemnul rece al porții.

Vântul mișca încet frunzele copacilor din parc, iar zgomotul lor abia se auzea în liniștea serii.

— *Dacă cineva a ascuns asta sub un stejar timp de aproape o sută de ani...* spuse el încet.

Se opri o clipă.

Privirea îi rămase fixată asupra ferestrelor negre ale castelului.

— *... atunci probabil că există oameni care ar face orice ca să rămână acolo.*

În spatele lui, liniștea parcului părea să înghită cuvintele înaintea ca ele să se stingă complet.

Castelul nu răspunse.

Dar, pentru o clipă, Moga avu impresia că locul acela ascultă.

— *Dacă cineva a ascuns asta sub un stejar timp de peste 80 de ani...* spuse el încet.

Se opri o clipă.

Privirea îi rămase fixată asupra ferestrelor negre ale castelului.

— *... atunci probabil că există oameni care ar face orice ca să rămână acolo.*

Vântul mișcă ușor ramurile copacilor din parc, iar foșnetul frunzelor se rostogoli peste aleea întunecată ca o șoaptă veche.

Pentru o clipă, Moga avu impresia că locul acela ascultă.

Apoi își aminti ceva ce niciun reporter nu uită după câțiva ani de investigații.

Unele secrete nu sunt ascunse pentru că au fost uitate.

Sunt ascunse pentru că cineva încă le păzește.

Capitolul 11

Noaptea din 1939

August 1939.

Seara cobora încet peste domeniul Cantacuzino-Paşcanu.

Parcul „*Castelului Roşu*” era luminat discret de felinare de grădină. Lumina lor galbenă cădea peste aleile pietruite și peste trunchiurile groase ale copacilor bătrâni, lăsând între ele porțiuni întregi de umbră.

Aerul era cald, dar încărcat de acea neliniște a serilor de vară în care furtuna pare să pândească undeva, dincolo de orizont.

În depărtare, satul Hemeiuș părea o pată liniștită de acoperișuri și fum sub cerul serii. De la case se ridicau ultimele mirosuri de focuri stinse, iar câteva lumini rare se aprindeau una câte una.

Dar în interiorul castelului liniștea era doar aparentă.

Servitorii se mișcau în tăcere pe coridoarele lungi, ducând tăvi cu pahare de cristal și dosare groase legate cu

panglici. Pașii lor erau atenți, aproape ceremoniali, ca și cum fiecare ar fi înțeles că în acea noapte se pregătea ceva ce nu trebuia să fie văzut.

În salonul mare fusese pregătită o masă lungă din lemn masiv.

Pe ea se aflau hărți ale Europei, documente oficiale și câteva mape diplomatice.

Lămpile de pe pereți aruncau lumini calde peste hârtii și peste conturul masiv al mobilierului.

În acea noapte, „*Castelul Roșu*” urma să găzduiască o întâlnire care nu trebuia să existe.

*

Regele Carol al II-lea privea prin fereastra mare a salonului.

Era îmbrăcat într-un costum închis la culoare, perfect croit. Silueta lui se reflecta vag în sticla ferestrei, suprapusă peste umbrele parcului.

Pe masă, lângă el, se afla un dosar subțire cu stema regală.

Ministrul de externe, *Grigore Gafencu*, stătea la câțiva pași în spate.

— *Majestate*, spuse el încet, *americanii sunt pe drum*.

Carol nu se întoarse.

— *Știu*.

În depărtare se vedeau luminile unei mașini apropiindu-se pe aleea lungă a domeniului.

— *Dacă Berlinul află, continuă Gafencu, consecințele pot fi grave.*

Regele zâmbi slab.

— *Berlinul află întotdeauna.*

Se întoarse spre masă.

— *Întrebarea este dacă află prea târziu.*

*

Mașina neagră opri în fața castelului.

Motorul tăcu, iar liniștea nopții reveni peste curte.

Un diplomat înalt coborî primul.

Ambasadorul Statelor Unite la București.

În spatele lui coborî un consilier.

Un ofițer român îi conduse spre intrare.

Pașii lor răsunau pe podeaua de marmură a vestibulului. Ecoul se propaga pe coridoarele lungi, amplificând senzația că fiecare mișcare era observată de zidurile vechi ale castelului.

Ușile salonului se deschisera.

Carol al II-lea îi întâmpină personal.

— *Domnule ambasador, bine ați venit la „Castelul Roșu”.*

Diplomatul american înclină capul.

— *Majestate.*

Privirea lui se opri o clipă asupra documentelor de pe masă.

— *Înțeleg că discutăm o chestiune... delicată.*

Carol făcu un gest calm spre scaune.

— *Istoria este întotdeauna delicată.*

*

Pe masă se desfășurau hărți ale Europei.

România era marcată cu un cerc roșu.

Grigore Gafencu explica, cu voce joasă:

— *Germania are nevoie de petrol.*

— *Știm asta, spuse ambasadorul.*

— *Dar petrolul românesc poate merge și în altă direcție.*

Diplomatul american privi documentul.

— *Dacă acest acord este semnat, Statele Unite și Marea Britanie ar avea acces strategic.*

— *Exact.*

Carol interveni.

— *România nu vrea să fie prinsă între imperii.*

Se opri o clipă.

— *Vrem garanții.*

Diplomatul american răspunse calm.

— *Iar noi vrem stabilitate energetică.*

În salon se lăsă o tăcere grea.

Toți înțelegeau miza.

Pe hărți, Europa părea stabilă.

În realitate, continentul era deja la un pas de război.

*

Dosarul era deschis pe ultima pagină.

Sub textul pactului se vedeau spații pentru semnături.

Carol al II-lea luă stiloul.

Semnătura lui apăru clar pe document.

Carol R.

Ministrul Gafencu semnă imediat după.

Ambasadorul american ridică stiloul.

Se opri.

Pentru o clipă, nimeni nu vorbi. În depărtare se auzi un tunet slab.

Vara lui 1939 era plină de furtuni.

Ambasadorul lăsă stiloul pe masă.

— *Fără confirmarea Washingtonului nu pot semna.*

Pentru câteva secunde nimeni nu vorbi.

Pactul exista.

Dar era incomplet.

Carol îl privi lung.

— *Istoria nu așteaptă întotdeauna confirmări.*

Ambasadorul răspunse calm.

— *Dar uneori confirmările decid istoria.*

*

Întâlnirea se termină târziu.

Diplomații pleacă unul câte unul, iar salonul reveni treptat la liniștea sa solemnă.

În încăpere rămase doar Carol al II-lea.

Regele privea documentul de pe masă.

O semnătură lipsea.

Doar una.

Dar era cea care putea schimba echilibrul lumii.

Gafencu intră din nou în cameră.

— *Majestate?*

Carol închise dosarul.

— *Dacă pactul acesta ajunge vreodată în mâinile greșite...*

Se opri.

— *Europa va arde mai repede decât crede cineva.*

Ministrul îl privi tăcut.

— *Și dacă dispare?*

Carol ridică privirea spre ferestrele întunecate ale castelului.

În afara lor, parcul dormea.

Stejarul uriaș se ridica în noapte ca o umbră veche.

— *Atunci va deveni doar o legendă.*

În acea noapte, nimeni din castel nu știa că documentul care tocmai fusese semnat parțial avea să dispară.

Pentru cei care se aflau atunci în salonul mare, el era doar o foaie de hârtie oficială, un acord diplomatic incomplet, încă suspendat între prudența diplomației și presiunea istoriei.

Dosarul urma să fie închis, lumânările stinse, iar castelul avea să revină la liniștea lui obișnuită.

Nimeni nu bănuia că acel document avea să se piardă din ochii lumii.

Și nimeni nu știa că, aproape un secol mai târziu, într-o altă epocă și într-o altă noapte, sub rădăcinile unui stejar bătrân din parcul castelului, cineva avea să-l dezgroape din nou, readucând la lumină o poveste pe care istoria o uitase sau poate alesese să o ascundă.

Capitolul 12

Clauza ascunsă

Dimineața îi găsi în apartamentul Anei-Maria din Iași.

Lumina palidă a începutului de zi intra prin fereastra mare a sufrageriei și cădea peste masa încărcată de hârtii. Aerul avea acel miros ușor amar al cafelei prea puternice și al nopților nedormite.

Pe masa mare erau răspândite toate documentele scoase din lada descoperită sub stejar.

Hârtii vechi.

Fotografii alb-negru.

Scrisori diplomatice sigilate.

Copii de telegrame.

Unele erau ordonate în grămezi mici, altele stăteau încă acolo unde fuseseră lăsate în grabă în timpul nopții.

Lumina dimineții scotea în evidență textura paginilor îngălbenite și umbrele delicate ale filigranelor ascunse în hârtie.

Andrei Moga își turnă cafea.

Mâna îi tremura ușor de oboseală.

— *Am dormit două ore.*

Ana-Maria nici nu ridică privirea din document.

— *Eu deloc.*

Ochii ei urmăreau atent fiecare rând, de parcă ar fi încercat să prindă o idee care se ascundea între litere.

— *Este ceva aici.*

Moga se sprijini de masă.

— *Ce?*

Ea clătină încet din cap.

— *Nu știi încă.*

*

Documentul original era deschis pe masă.

Pagini groase, tipărite cu litere precise, aliniat cu exactitatea rece a limbajului diplomatic.

Structura era clară.

Articole numerotate.

Paragrafe scurte.

Formulări atent cântărite.

Ana-Maria citea încet.

— *Articolul 1: cooperare energetică.*

Întoarse pagina.

— *Articolul 2: acces prioritar la resurse petroliere.*

Moga se apropie și își sprijini mâinile de masă.

— *Sună ca un acord economic.*

— *La suprafață, da.*

Ea continuă să citească.

— *Articolul 3: garantarea transportului prin Marea Neagră.*

Întoarse încă o pagină.

— *Dar acordurile diplomatice importante nu se ascund în articolele mari.*

Moga o privi.

— *Unde atunci?*

Ana-Maria ridică un deget.

— *În cele mici.*

*

Articolul 7 era scurt.

Doar două paragrafe.

Prima propoziție părea banală.

Ana-Maria citi cu voce joasă:

— *„În cazul unei amenințări militare asupra infrastructurii energetice a Regatului României, statele semnatare pot interveni pentru garantarea continuității exploatării.”*

Moga ridică sprâncenele.

— *Protecție economică.*

— *Nu.*

Ana-Maria bătu ușor cu creionul pe hârtie.

— *Citește din nou.*

El se aplecă peste document.

De data aceasta mai atent.

— ..., *pot interveni*”.

Ridică privirea.

— *Și?*

— *Nu este formularea obișnuită.*

— *Ce înseamnă de fapt?*

Ana-Maria inspiră adânc.

Privirea ei rămase fixată pe rândul acela.

— *Înseamnă drept de intervenție militară.*

*

În cameră se lăsă o tăcere lungă.

Moga se așeză pe scaun.

— *Stai.*

Ana-Maria începu să se plimbe încet prin cameră.

Pașii ei erau rapizi, mecanici, ca ai unui om care încearcă să lege rapid toate piesele unei idei.

— *Gândește-te.*

Se opri lângă masă.

— *Dacă acest pact era semnat complet...*

Moga continuă fraza.

— *Statele Unite și Marea Britanie aveau dreptul legal să intervină militar în România pentru a proteja petrolul.*

Ana-Maria dădu din cap.

— *Exact.*

Moga simți cum i se accelerează pulsul.

— *Adică înainte ca Germania să poată controla resursele.*

— *Exact.*

— *Asta ar fi schimbat tot.*

Ana-Maria îl privi.

— *Absolut tot.*

*

Moga luă fotografia de la „*Castelul Roșu*”.

Imaginea alb-negru era acum mai clară în lumina dimineții.

Carol al II-lea stătea la masă alături de diplomați.

Hărțile, paharele, documentele.

O întâlnire care nu apărea în nicio arhivă oficială.

— *Dacă pactul era finalizat...*

Ana-Maria completă:

— *România devenea punct strategic occidental înainte de război.*

— *Germania nu mai avea acces liber la petrolul românesc.*

Ana-Maria continuă ideea.

— *Fără petrol românesc, mașina de război a lui Hitler avea probleme serioase.*

Moga murmură încet:

— *Iar războiul ar fi arătat complet diferit.*

Ana-Maria închise ochii o clipă.

— *De aceea documentul a fost ascuns.*

— *Sau distrus.*

— *Sau furat.*

*

Moga închise dosarul.

Se sprijini de spătarul scaunului.

— *Deci să recapitulăm.*

Ridică degetele unul câte unul.

— *România negocia cu americanii și britanicii.*

— *Da.*

— *Pactul oferea acces la petrol.*

— *Da.*

— *Dar clauza mică permitea intervenție militară.*

— *Exact.*

Moga privi documentul ca și cum ar fi văzut pentru prima dată o piesă de explozibil istoric.

— *Dacă asta devenea public în 1939...*

Ana-Maria termină fraza.

— *Hitler ar fi considerat România deja în tabăra occidentală.*

Se uită spre el.

— *Iar războiul putea începe altfel.*

Moga rămase tăcut câteva secunde.

Lumina dimineții se mutase încet pe masa acoperită de documente.

În aer plutea acel sentiment rar pe care îl au istoricii când descoperă ceva ce nu se potrivește cu manualele.

Apoi spuse încet:

— *Asta nu e doar istorie.*

Ana-Maria închise dosarul.

— *Nu.*

Se uită din nou la documentul semnat în 1939.

— *Este istoria care nu s-a întâmplat.*

Capitolul 13

Baronul

După două zile de analiză la Iași, Andrei Moga reveni la Hemeiuș.

Drumul dintre Bacău și sat era liniștit, așa cum îl știa de ani întregi. Aceeași șosea îngustă, aceleași câmpuri întinse, aceleași sate care păreau suspendate într-un timp mai lent.

Îl parcursese de zeci de ori pentru reportaje banale: inaugurări de drumuri comunale, scandaluri locale, ședințe de consiliu, promisiuni electorale repetate de fiecare mandat.

Dar de data aceasta drumul părea altfel.

Sau poate el îl vedea altfel.

Pe bancheta din spate se afla geanta în care păstrase copiile documentelor.

Geanta stătea liniștită, dar prezența ei îi apăsa mintea ca o greutate invizibilă.

Originalul rămăsese ascuns în apartamentul Anei-Maria din Iași.

Motorul mașinii se opri în fața bisericii.

Curtea era goală.

Aerul de primăvară mișca ușor iarba de lângă gardul vechi.

În biserică, pe partea stângă, cripta din pronaos în care fusese (re)înhumată prințesa era deja acoperită cu o noua aceeași lespede modernă.

În rest, totul părea normal.

Prea normal.

*

Un SUV negru intră în curtea bisericii, prin spate, pe lângă capela mortuară.

Motorul său puternic rupse liniștea locului.

Mașina era mare, lucioasă, complet nepotrivită pentru atmosfera liniștită a așezământului.

Roțile ridicară un nor subțire de praf când opri lângă gard.

Portiera se deschise lent.

Din ea coborî un bărbat masiv, trecut de cincizeci de ani.

Costum scump.

Pantofi lucioși.

Zâmbet politicos.

Dar ochii îi rămâneau reci.

Andrei Moga îl recunosc imediat.

Marian Drăghicescu.

Nu profesorul universitar rival de la Iași.

Celălalt Drăghicescu.

Deputatul de Bacău.

Fost președinte de consiliu județean.

Unul dintre acei politicieni despre care presa locală
spunea simplu:

Baronul.

— *Domnule Moga, spuse el, apropiindu-se cu pași
liniștiți. Ce coincidență.*

Moga își încrucișă brațele.

— *Coincidențele sunt specialitatea reporterilor.*

Drăghicescu zâmbi.

— *Am auzit că vă interesează istoria locului.*

*

Baronul privi câteva secunde spre biserică.

Turla se ridica tăcută peste curtea goală.

— *Frumoasă poveste cu reînhumarea prințesei.*

— *Așa spun localnicii.*

— *Și mai spun că ați găsit ceva.*

Moga nu răspunse.

Drăghicescu continuă pe același ton calm.

— *Un obiect vechi.*

Pauză.

— *Un cilindru misterios. Metalic!*

Privirea lui rămase fixată pe Moga.

— *Poate chiar niște documente.*

Reporterul îl privi fix.

— *Satul vorbește mult.*

— *Satul vorbește întotdeauna.*

Baronul făcu o pauză scurtă.

— *Uneori prea mult.*

*

Drăghicescu se apropie cu un pas.

Nu era un gest agresiv, dar distanța dintre ei devenise mai mică.

— *Să vă spun ceva, domnule reporter.*

— *Vă ascult.*

— *Unele povești istorice sunt... interesante.*

Zâmbetul lui deveni mai rigid.

— *Dar unele pot crea probleme inutile.*

— *Pentru cine?*

— *Pentru toată lumea.*

Baronul își scoase telefonul și se uită la ecran câteva secunde, ca și cum verifica un mesaj.

Apoi ridică privirea.

— *Există instituții care nu apreciază prea mult... speculațiile.*

Moga simți cum stomacul i se strânge.

— *Ce fel de instituții?*

Drăghicescu ridică ușor din umeri.

— *Cele care au grijă de stabilitatea statului.*

*

SUV-ul porni din nou.

Motorul lui grav se pierdu treptat pe drumul cu asfalt prăfuit care ieșea dinspre biserică, spre sat.

Moga rămase câteva minute în curtea bisericii.

Vântul mișca încet frunzele copacilor dinspre spatele Primăriei, aflată gard în gard cu curtea bisericii.

Clopotnița de la intrarea în curtea bisericii era tăcută.

Satul părea la fel de liniștit ca întotdeauna.

Dar în mintea lui lucrurile se legau rapid.

Baronul știa despre cilindru.

Știa despre document. Știa că Moga investighează.

Ceea ce însemna un singur lucru.

Informația circulase deja.

Și nu prin presă.

Moga scoase telefonul.

Formă numărul Anei-Maria.

Ea răspunse după câteva secunde.

— *Avem o problemă, spuse el imediat.*

— *Ce s-a întâmplat?*

— *Povestea noastră nu mai este secretă.*

*

Seara îi găsi din nou în apartamentul din Iași.

Lumina becurilor cădea peste masa acoperită de documente.

Ana-Maria asculta în tăcere relatarea întâlnirii.

Nu îl întrerupse.

Nu puse întrebări.

Doar asculta.

— *Drăghicescu a știut exact ce caut, spuse Moga.*

— *Da.*

— *Și nu e istoric.*

— *Nu.*

— *Este politician.*

Moga se aplecă peste masă.

— *Iar un politician nu apare din senin într-un sat mic pentru o poveste istorică.*

Ana-Maria privi documentul de pe masă.

Hârtia veche părea aproape fragilă în lumina rece a lămpii.

— *Dacă baronul știe...*

— *Atunci nu este singurul.*

Ea ridică încet privirea, ca și cum gândul care tocmai îi trecuse prin minte ar fi fost prea greu pentru a fi rostit imediat.

— *Încep să cred că documentul acesta nu a fost ascuns doar de istorie.*

Se opri o clipă, alegându-și cu grijă cuvintele.

— *Ci și de oameni.*

Moga rămase tăcut câteva secunde. Nu răspunse imediat. Privirea lui coborî instinctiv spre dosarul deschis de pe masă, apoi se ridică din nou spre fereastra întunecată.

În cameră se auzea doar ticăitul discret al unui ceas vechi, fiecare secundă căzând în liniște ca o picătură într-un vas gol.

Aerul părea dintr-odată mai greu.

Apoi Moga vorbi, cu voce joasă:

— *Și cred că tocmai am început să deranjăm exact
acei oameni.*

Capitolul 14

Scandalul

Articolul a apărut într-o dimineață de luni.

Era una dintre acele dimineți obișnuite din redacția ziarului din Bacău, când computerele porneau unul câte unul, iar mirosul de cafea ieftină umplea încăperea înainte ca ziua să înceapă cu adevărat.

Dar titlul apărut pe ecranul laptopului lui Andrei Moga nu avea nimic obișnuit.

Articolul nu era semnat de el.

Nu era publicat în ziarul lui.

Și tocmai asta îl făcea periculos.

Pe site-ul unui portal local apărea un titlu mare:

„*DOCUMENT SECRET DESCOPERIT LA HEMEIUȘ: Pact diplomatic ascuns din 1939?*”

Moga privea ecranul laptopului fără să clipească.

Textul era vag.

Fragmentar.

Dar conținea suficiente detalii încât să nu fie o simplă invenție.

Cineva știa.

Cineva vorbea.

Și mai ales, cineva publicase primul.

— *Cine dracu' a scos asta?* murmură el.

Editorul din spatele lui ridică din umeri.

— *Internetul.*

Era răspunsul standard al epocii.

Dar Moga știa că internetul nu publica singur.

Cineva împinsese povestea în spațiul public.

*

În câteva ore articolul fusese preluat de alte site-uri.

Unele îl citau cu grijă.

Altele îl ironizau fără menajamente.

Titlurile deveneau din ce în ce mai spectaculoase.

„*Teoria conspirației de la „Castelul Roșu”.*”

„*Reporter băcăuan susține că a descoperit pactul secret al lui Carol al II-lea.*”

„*Mit sau realitate?*”

Moga citea comentariile care curgeau sub articole.

Unii îl felicitau pentru curaj.

Alții râdeau.

Unii spuneau că descoperirea este „*istorică*”.

Alții o numeau „*fantasmă jurnalistică*”.

Dar ceea ce îl îngrijora nu erau reacțiile cititorilor.

Ci viteza.

În câteva ore, povestea fusese multiplicată pe zeci de platforme.

Distribuită.

Comentată.

Atacată.

Apărată.

Totul se mișca cu o rapiditate care nu avea nimic spontan.

Prea repede.

Prea organizat.

*

Două zile mai târziu apăru interviul.

Profesorul *Mihail Drăghicescu* fusese invitat la o emisiune televizată despre istorie.

Decorul studioului era sobru: hărți vechi, rafturi cu cărți, o fotografie alb-negru a Bucureștiului interbelic.

Moderatorul ridică fotografia Castelului Roșu.

— *Domnule profesor, se vorbește despre un pact secret descoperit recent.*

Drăghicescu zâmbi calm.

Zâmbetul unui om obișnuit cu camerele de televiziune.

— *Nu există nicio dovadă serioasă.*

Moderatorul insistă.

— *Dar documentele?*

— *Oricine poate falsifica documente vechi.*

În studio se lăsă o scurtă tăcere.

Moderatorul ridică sprâncenele.

— *Deci este o farsă?*

Profesorul răspunse fără ezitare.

— *O speculație jurnalistică.*

Se opri o clipă.

Privirea lui deveni ușor ironică.

— Sau o încercare de notorietate.

*

În aceeași seară, un alt post de televiziune difuza o reacție politică.

Un secretar de stat din Ministerul Culturii apăru într-un studio luminat excesiv.

În spatele lui rula pe ecran imaginea „*Castelului Roșu*”.

Reporterul îl întreba direct.

— *Ați verificat informația despre pact?*

Oficialul își drese vocea.

— *Nu există niciun document oficial în arhivele statului român.*

— *Deci este fals?*

— *Probabil o interpretare greșită.*

Reporterul nu renunță.

— *Dar dacă există documente private?*

Oficialul zâmbi diplomatic.

Era zâmbetul clasic al unui politician obișnuit să evite răspunsurile directe.

— *Istoria se scrie pe baza arhivelor autentificate.*

Se opri o clipă.

— *Nu pe baza legendelor.*

*

Telefonul lui Moga nu mai tăcea.

Jurnaliști.

Bloggeri.

Istorici.

Unii voiau detalii.

Alții voiau scandal.

Un canal de televiziune îl invitase la o dezbatere.

Un alt site îi ceruse documentele.

Redactorul-șef îl chemă în birou.

Ușa se închise în urma lui cu un zgomot scurt.

— *Andrei, trebuie să înțelegi ceva.*

— *Ce?*

— *Dacă povestea asta este reală, este imensă.*

— *Știu.*

Editorul îl privi câteva secunde.

— *Dacă nu este reală, ne face de râs.*

Moga nu clipi.

— *Este reală.*

Editorul își trecu mâna prin păr.

— *Atunci ai nevoie de dovezi solide.*

— *Le am.*

Editorul scutură din cap.

— *Nu pentru tine.*

Se opri o clipă.

— *Pentru public.*

*

Seara îl găsi pe Moga din nou la telefon cu Ana-Maria.

Apartamentul din Bacău era întunecat, luminat doar de ecranul laptopului.

— *Ai văzut interviul lui Drăghicescu?* întrebă el.

— *Da.*

— *M-a făcut conșpiraționist.*

Ana-Maria oftă.

— *Asta este prima fază.*

— *Care sunt celelalte?*

— *Ridiculizarea.*

Pauză.

— *Izolarea.*

Altă pauză.

— *Discreditarea completă.*

Moga privi pe geam luminile orașului.

Traficul continua liniștit pe bulevard.

Viața mergea mai departe, indiferent de ceea ce descoperise el.

— *Deci a început.*

— *Da.*

— *Crezi că este doar un conflict academic?*

Ana-Maria tăcu o clipă.

Apoi spuse încet:

— *Dacă ar fi fost doar academic, nimeni nu s-ar fi grăbit să te distrugă public.*

Moga închise laptopul.

Camera deveni brusc liniștită.

Pentru prima dată de când descoperise documentul, înțelese cu adevărat situația.

Nu mai era doar un reporter care descoperise o poveste.

Devenise problema.

Capitolul 15

Umbrele

În primele zile după scandal, Andrei Moga încercă să ignore senzația.

Își spunea că este doar stresul.

Telefonul suna constant.

Redacția era în fierbere.

Emailurile veneau din toate direcțiile.

Povestea cu pactul de la „*Castelul Roșu*” devenise subiect de dezbatere națională. Posturi de televiziune, bloguri de istorie, publicații politice — toți discutau aceeași întrebare.

Existase sau nu pactul din 1939?

Și totuși...

În dimineața aceea, când ieși din blocul lui din Bacău, aerul rece al dimineții îl lovi în față ca o palmă

ușoară. Strada era aproape goală. Câteva mașini treceau rar, iar zgomotul orașului abia începea să crească.

Atunci o văzu.

Aceeași mașină gri parcată pe colțul străzii.

Nu ar fi observat-o dacă nu ar fi fost și cu o zi înainte.

Și cu o zi înainte de asta.

Un *Logan* gri.

Motorul oprit.

Geamuri ușor fumurii.

Înăuntru stătea cineva.

Silueta era abia vizibilă prin reflexia luminii dimineții.

Moga trecu pe lângă mașină fără să întoarcă capul.

Dar simți privirea.

Era genul de privire pe care o simți în ceafă fără să o vezi.

*

În aceeași după-amiază, *Ana-Maria Beldescu* se afla la „*Castelul Roșu*”.

Venise singură.

Parcul era liniștit, aproape pustiu. Frunzele uscate foșneau pe aleile pietruite, mișcate de un vânt ușor de toamnă.

Soarele cădea oblic peste zidurile roșcate ale clădirii, accentuând culoarea cărămizii vechi.

Castelul părea liniștit.

Dar ceva era diferit.

La intrare, la marginea aleii principale era parcată o *dubă albă*.

Fără însemne.

Caroseria era curată, aproape prea curată pentru un vehicul de serviciu.

Lângă ea stăteau doi bărbați îmbrăcați civil.

Nu păreau turiști.

Unul dintre ei ținea un aparat foto profesional.

Celălalt vorbea la telefon, privind din când în când spre castel.

Ana-Maria trecu pe lângă ei fără să se oprească.

Pașii ei răsunau ușor pe pietriș.

— *Cercetare universitară?* întrebă unul dintre bărbați, fără să zâmbească.

Ana-Maria îl privi o fracțiune de secundă.

— *Istorie*, răspunse ea scurt.

Bărbatul înclină capul.

— *Interesant loc pentru istorie*.

Tonul lui era neutru.

Dar privirea nu era.

*

În aceeași seară, telefonul Anei-Maria vibra pe masă.

Număr necunoscut.

Răspunse.

La început nu se auzi nimic.

Doar zgomotul foarte slab al unei linii deschise.

Apoi o voce calmă, aproape plictisită.

— *Doamna Beldescu?*

— *Da.*

— *Vă recomandăm să încetați cercetările legate de „Castelul Roșu”.*

Ana-Maria rămase tăcută câteva secunde.

— *Cine sunteți?*

— *Cineva care vă oferă un sfat prietenesc.*

— *Nu cer sfaturi telefonice.*

O scurtă pauză.

— *Atunci luați-l ca pe un avertisment.*

Linia se întrerupse.

Telefonul rămase tăcut în mâna ei.

*

Când Moga ajunsese la apartamentul ei din Iași, Ana-Maria îi arătă telefonul.

— *A sunat acum două ore.*

— *Ai recunoscut vocea?*

— *Nu.*

— *Bărbat?*

— *Da.*

Moga privi din nou ecranul.

Numărul era ascuns.

— *Exact cum mă așteptam.*

Ana-Maria îl privi atent.

— *Ce vrei să spui?*

Moga se sprijini de spătarul scaunului.

— *Povestea asta nu mai e doar istorie.*

— *Nu.*

— *Este politică.*

Pauză.

— *Și probabil servicii.*

*

În noaptea aceea, când Moga ieși din blocul Anei-Maria pentru a se întoarce la hotel, aerul nopții era rece și umed.

Strada era aproape pustie.

Luminile felinarelor desenau pete galbene pe asfalt.

Se apropie de mașina lui.

Atunci observă ceva pe parbriz.

Un *plic*.

Simplu.

Fără nume.

Fără adresă.

Îl luă și îl deschise.

În interior era o singură foaie.

Pe ea erau tipărite câteva cuvinte.

„*Unele istorii și documente trebuie să rămână îngropate.*”

Moga privi hârtia câteva secunde.

Apoi o împături încet.

Nu era o amenințare directă.

Dar mesajul era clar.

Când reveni în apartament, Ana-Maria era încă la masă.

Documentele erau răspândite în jurul ei.

Lumina lămpii cădea peste paginile vechi.

Moga puse foaia în fața ei.

Ea o citi.

Nu păru surprinsă.

— *Deci au început.*

— *Da.*

— *Crezi că sunt politicienii?*

Moga scutură din cap.

— *Politicienii amenință la televizor.*

— *Nu în plicuri anonime.*

Ana-Maria se uită spre documentul original de pe masă.

— *Atunci cine?*

Moga privi spre fereastră.

Noaptea căzuse peste Iași.

Luminile orașului se reflectau în geamul întunecat.

— *Cei care știu exact ce înseamnă acest pact.*

Se întoarse spre ea.

— *Și cei care știu că dacă devine public...*

Se opri o clipă.

— *...unele versiuni oficiale ale istoriei ar trebui rescrise.*

În cameră se lăsă liniștea.

Pentru prima dată de la descoperirea lăzii, ambii înțeleseră același lucru.

Nu mai era doar o investigație.

Era un joc periculos.

Iar ei abia intrau în el.

Capitolul 16

Conspirația

Apartamentul Anei-Maria din Iași era plin de hârtii.

Masa mare din sufragerie dispăruse aproape complet sub stratul de documente. Copii ale pactului diplomatic, fotografii îngălbenite, telegrame, notițe scrise cu creionul pe foi albe — toate formau o hartă improvizată a unui eveniment care fusese ascuns aproape un secol.

Pe masă erau întinse copiile documentului descoperit în lada de sub stejar.

Lângă ele stăteau fotografiile găsite în cutie: bărbați în costume interbelice, umbrele lungi pe aleile parcului Castelului Roșu, o mașină diplomatică parcată în fața clădirii.

Într-una dintre imagini se vedea clar intrarea castelului, iar lângă scări stăteau trei bărbați care discutau aprins.

Ana-Maria muta încet fotografiile, una lângă alta, ca un arheolog care încearcă să recompună un obiect spart.

— *Dacă punem cap la cap tot ce avem...* începu ea.

Moga o privi.

— *Ce rezultă?*

Ea își trecu degetele peste una dintre fotografii.

— *O întâlnire diplomatică secretă.*

— *Asta știm deja.*

— *Nu doar atât.*

Ana-Maria ridică o telegramă găsită în arhivele universității.

— *Uită-te la data.*

Moga citi.

Septembrie 1939.

La câteva zile după izbucnirea războiului.

El ridică privirea.

— *Deci întâlnirea de la „Castelul Roșu” nu era doar o discuție.*

Ana-Maria dădu din cap.

— *Era o ultimă încercare de a schimba cursul viitorului război.*

Ana-Maria deschise un dosar cu notițe.

Pe prima pagină erau câteva fraze scrise rapid.

— *În acea perioadă, România era una dintre cele mai importante țări din Europa.*

Moga nu părea surprins.

— *Din cauza petrolului.*

— *Exact.*

Ea trase spre el o hartă veche.

Câmpurile petroliere de la *Ploiești* erau marcate cu creion roșu.

— *Câmpurile petroliere de la Ploiești alimentau aproape toată Europa.*

Moga murmură:

— *Cine controla petrolul românesc controla războiul.*

Ana-Maria arată o notiță scrisă cu creionul pe marginea unui document.

— *Serviciile britanice știau asta.*

— *Și?*

— *Nu voiau ca Germania să pună mâna pe petrol.*

— *Evident.*

Ana-Maria îl privi direct.

— *Dar nu voiau nici ca România să încheie un pact independent cu Statele Unite.*

Moga încruntă sprâncenele.

— *De ce?*

— *Pentru că ar fi scos controlul diplomatic din mâna lor.*

*

Ana-Maria scoase dintr-un dosar o copie a unei telegrame.

Era scurtă.

Sec.

Trimisă dintr-o ambasadă europeană.

— *Asta am găsit în arhivele diplomatice digitalizate.*

Moga citi rândurile.

Textul era criptic.

Dar suficient de clar pentru cine știa contextul.

Se făcea referire la o întâlnire „neoficială” organizată într-o proprietate aristocratică din Moldova.

Moga ridică privirea.

— *„Castelul Roșu”.*

— *Exact.*

— *Și telegrama a fost interceptată?*

— *Nu.*

— *Atunci?*

Ana-Maria închise dosarul.

— *A fost transmisă mai departe.*

Moga simți cum înțelege.

— *Cui?*

Ana-Maria îl privi direct.

— *Berlinului.*

În cameră se lăsă o liniște scurtă.

Moga ridică privirea.

— *Deci cineva a scurs informația către Germania.*

Ana-Maria aprobă.

— *Exact.*

*

Moga ridică una dintre fotografiile.

Un bărbat în costum diplomatic, ușor aplecat spre masa de negocieri.

— *El este?*

— *Da.*

— *Ambasadorul american.*

Ana-Maria luă o scrisoare găsită în lada îngropată.

Hârtia era subțire, iar cerneala părea ușor estompată de timp.

— *Citește paragraful ăsta.*

Moga citi încet.

Tonul era diplomatic, dar nervos.

Scrisoarea vorbea despre „*presiuni neoficiale*” și „*o ofertă financiară considerabilă*”.

El ridică privirea.

— *Mită?*

Ana-Maria dădu din cap.

— *Cel mai probabil.*

— *Cine a oferit-o?*

— *Nu este scris.*

— *Dar bănuim.*

Moga se uită la fotografiile întâlnirii.

— *Germanii?*

Ana-Maria ridică din umeri.

— *Sau cineva care voia să evite implicarea americană.*

*

Ana-Maria scoase o altă hârtie.

Era o copie a unei declarații diplomatice din 1939.

— *După întâlnirea de la „Castelul Roșu”,
ambasadorul american s-a retras din negocieri.*

Moga ridică sprâncenele.

— *Oficial?*

— *Da.*

— *Motiv?*

Ana-Maria ridică din umeri.

— *„Lipsă de mandat diplomatic.”*

Moga zâmbi amar.

— *Formula clasică.*

— *Exact.*

— *Când un diplomat spune asta, înseamnă că a
primit ordin să plece.*

*

Pe masă rămăsese documentul original al pactului.

Ana-Maria îl atinse cu vârful degetelor, aproape cu
grijă.

— *Fără semnătura americană, pactul nu mai avea
nicio valoare.*

— *Carol al II-lea nu putea merge mai departe
singur.*

— *Exact.*

Moga privi din nou fotografia „*Castelului Roșu*” din 1939.

Oamenii din imagine păreau liniștiți.

Calmi.

Eleganți.

Acum însă înțelegea ce se întâmplase acolo.

Piese se începeau să se așeze una lângă alta, iar imaginea care se forma era mult mai neliniștitoare decât își imaginase la început.

— *Deci întâlnirea a fost sabotată.*

Moga nu își desprinsese privirea de pe documentele răspândite pe masă.

— *Da.*

Pentru o clipă, în cameră se lăsă o liniște grea.

— *Și documentele au fost ascunse.*

Ana-Maria închise încet dosarul, ca și cum gestul ar fi avut o greutate mai mare decât simpla mișcare a unei coperti de carton.

— *Pentru că dacă ar fi apărut atunci...*

Moga continuă fraza fără să ridice vocea:

— *...ar fi demonstrat că războiul putea avea altă direcție.*

Ana-Maria dădu ușor din cap.

— *Exact.*

Moga se ridică de la masă și se apropie de fereastră.

Noaptea acoperea orașul, iar luminile Iașului tremurau în depărtare, risipite peste întunericul dealurilor ca niște semnale fragile într-o mare de umbră.

Privirea lui rămase câteva clipe pierdută în acel peisaj.

— *Și cineva nu a vrut ca asta să se aple nici atunci.*

Ana-Maria răspunse aproape în șoaptă:

— *Nici acum.*

Privirea ei coborî spre plicul anonim rămas pe masă, între documentele îngălbenite de timp.

— *Iar faptul că noi am găsit aceste documente...*

Moga întoarse capul și termină fraza cu o voce calmă, dar gravă:

— *...înseamnă că tocmai am redeschis o conspirație veche de peste optzeci de ani.*

În cameră, tăcerea care urma părea mai apăsătoare decât orice răspuns.

Capitolul 17

Decizia lui Moga

Dimineța îl găsi pe *Andrei Moga* la masa din bucătăria Anei-Maria.

Lumina rece a dimineții intra prin geamul mare și cădea peste masa plină de hârtii, peste fotografiile vechi și peste laptopul deschis în fața lui.

Pe ecran era un document Word.

Titlul articolului era deja scris cu litere mari:

„Pactul secret de la „Castelul Roșu” – documentele care ar putea rescrie începutul celui de-al Doilea Război Mondial.”

Sub titlu se întindeau pagini întregi de text.

Descrierea cilindrului metalic.

Descoperirea lăzii îngropate sub stejar.

Fotografiile diplomatice din 1939.

Clauza ascunsă legată de petrolul românesc.

Moga reciti introducerea.

Câteva secunde tastatura rămase nemișcată sub degetele lui.

Apoi apăsă o tastă și șterse un paragraf întreg.

Ana-Maria intră în bucătărie.

Se opri lângă masă și privi ecranul.

— *Scrii articolul?*

— *Da.*

— *Serios?*

— *Este treaba mea.*

Ana-Maria își sprijini mâinile de spătarul unui scaun.

— *Treaba ta este și să supraviețuiești.*

Moga zâmbi obosit.

— *Un reporter care nu publică adevărul nu mai este reporter.*

*

Ana-Maria se așeză la masă.

Privirea ei trecu peste documentele răspândite în jur.

— *Andrei, problema nu este dacă este adevărat.*

— *Știu.*

— *Problema este ce se întâmplă după ce apare.*

Moga ridică privirea.

— *Scandal.*

— *Mai mult decât scandal.*

Ea împinse spre el fotografia întâlnirii din 1939.

Diplomați în costume interbelice.

Pahare de cristal pe masă.

Hărți întinse între ei.

— *În imaginea asta sunt diplomați americani, negociatori români și oameni care probabil lucrau pentru servicii.*

— *Exact.*

— *Dacă publici tot...*

Moga termină fraza.

— *...va deveni o problemă internațională.*

Ana-Maria îl privi fix.

— *Sau o problemă pe care cineva o va închide foarte repede.*

Moga închise laptopul pentru câteva secunde.

— *Adevărul nu trebuie ascuns doar pentru că deranjează.*

*

Cei doi stăteau acum în tăcere.

Pe masă erau documentele.

Fotografiile, telegramele, copia pactului diplomatic.

În cameră se simțea tensiunea aceea specială care apare când oamenii înțeleg că decizia lor poate avea consecințe imprevizibile.

Ana-Maria rupse tăcerea.

— *Ce vrei să faci?*

— *Să public.*

— *Tot?*

— *Tot.*

— *Inclusiv clauza despre petrol?*

— *Da.*

— *Inclusiv posibilitatea implicării serviciilor britanice?*

Moga ezită.

Pentru o fracțiune de secundă.

— *Da.*

Ana-Maria îl privi atent.

— *Știi că asta înseamnă că povestea nu va mai fi despre istorie.*

— *Va deveni politică.*

— *Și geopolitică.*

*

Telefonul lui Moga vibră pe masă.

Un număr necunoscut.

Nu răspunse.

Telefonul sună din nou.

De data asta Ana-Maria ridică aparatul și îi arătă
ecranul.

— *Număr ascuns.*

Moga lăasă telefonul să sune.

După câteva secunde mesajul vocal se activă.

O voce calmă se auzi în difuzor.

— *Domnule Moga, vă recomandăm să reflectați
atent înainte de a publica materiale neconfirmate.*

Pauză.

— *Unele informații pot avea consecințe grave.*

Mesajul se opri.

În bucătărie se lăasă liniștea.

Moga rămase câteva secunde nemișcat.

— *Nu au spus nimic concret.*

— *Nici nu trebuie.*

Ana-Maria împinse telefonul spre el.

— *Mesajul este clar.*

*

Moga luă documentul original din lada descoperită sub stejar.

Hârtia era groasă.

Îngălbenită de timp.

Sigiliul regal încă era vizibil în colțul paginii.

Semnătura lui *Carol al II-lea* se vedea clar.

Spațiul gol unde ar fi trebuit să fie semnătura ambasadorului american părea acum aproape ironic.

Moga trecu degetele peste hârtie.

— *Optzeci de ani.*

Ana-Maria îl privi.

— *Ce?*

— *Optzeci de ani în care nimeni nu a văzut acest document.*

Ana-Maria dădu din cap.

— *Pentru că cineva a vrut să rămână ascuns.*

— *Și acum noi l-am găsit.*

— *Exact.*

*

Moga închise laptopul.

Ana-Maria îl privi surprinsă, ca și cum gestul lui ar fi contrazis tot ce se întâmplase în ultimele ore.

— *Nu mai scrii?*

Moga ridică pentru o clipă privirea de la laptopul închis.

— *Ba da.*

— *Atunci de ce l-ai închis?*

În cameră se lasă o pauză scurtă. Lumina lămpii cădea peste masa încărcată cu hârtii, iar umbrele obiectelor se întindeau lung pe perete.

— *Pentru că articolul nu va apărea acum.*

Ana-Maria clipi, încercând să înțeleagă.

— *De ce?*

Moga luă documentul de pe masă cu o mișcare calmă și îl așează într-un plic gros, de carton.

— *Pentru că dacă îl public astăzi...*

Se opri pentru o clipă, ca și cum ar fi cântărit exact cuvintele.

— *...cineva va face să dispară tot.*

Ana-Maria nu spuse nimic.

Moga adăugă, cu aceeași voce joasă:

— *Inclusiv noi.*

Ana-Maria îl privi lung. În ochii ei nu mai era doar surprindere, ci și acea înțelegere lentă care apare atunci când realitatea devine brusc mai mare decât povestea.

— *Atunci ce faci?*

Moga se ridică de pe scaun și puse plicul în geanta de lângă masă.

— *Îl ascund.*

— *Unde?*

Moga ridică geanta ușor, aproape absent.

— *Undeva unde nimeni nu se va gândi să caute.*

Ana-Maria înțelese.

Pentru prima dată de la descoperirea lăzii, povestea nu mai era despre găsirea unui secret. Nu mai era despre dezvăluirea lui sau despre gloria unui articol care ar fi putut face înconjurul lumii.

Era despre protejarea lui.

Pentru că uneori, pentru ca un adevăr să supraviețuiască, el trebuie mai întâi să dispară din lume.

Capitolul 18

Ascunzătoarea

Andrei Moga plecă din Iași înainte de răsărit.

Orașul era încă adormit. Străzile erau aproape goale, iar lumina felinarelor se strecura printre clădirile cenușii ale dimineții. Motorul mașinii suna mai tare decât de obicei în liniștea aceea fragilă dintre noapte și zi.

Drumul spre Hemeiuș era aproape gol.

Ceața dimineții se ridica lent peste câmpurile Moldovei, ca un abur alb care plutea deasupra pământului rece. Farurile mașinii tăiau un tunel de lumină prin ceața groasă.

Pe scaunul din dreapta se afla geanta.

Înăuntru, într-un plic gros, era documentul.

Originalul.

Hârtia veche, semnătura regală, clauza ascunsă —
totul se afla acum la câțiva centimetri de mâna lui.

Moga conduse fără muzică.

Fără radio.

Fără să vorbească la telefon.

Motorul și roțile pe asfalt erau singurele sunete din
mașină.

Mintea îi repeta același lucru, obsesiv:

Dacă documentul dispare, povestea moare.

După aproape o oră ajunse la marginea satului.

Casele încă dormeau sub lumina cenușie a dimineții.

Nu se opri în centru.

Continuă spre drumul îngust care ducea din nou spre
„*Castelul Roșu*”.

*

Castelul era pustiu la acea oră.

Parcul era acoperit de frunze ude, iar pământul
mirosea a toamnă și a umezeală.

Stejarul bătrân, sub care fusese găsită lada, se ridica
în ceața dimineții ca o coloană neagră.

Moga trecu pe lângă el fără să se oprească.

Alesese alt loc.

În spatele castelului, lângă zidul prăbușit al vechii grădini.

Acolo pământul era mai moale.

Scoase din portbagaj o lopată mică de camping.

Metalul rece îi lovi palma.

Nu avea nevoie de o groapă mare.

Doar suficientă cât să ascundă plicul într-o *cutie metalică etanșă*.

Lopata mușca din pământ cu sunete scurte.

După zece minute groapa era gata.

Puse cutia înăuntru.

Acoperi pământul.

Nivelă locul.

Apoi trase peste el frunze ude.

Parcul înghiți urmele fără efort.

Nimeni nu ar fi bănuțit nimic.

Moga privi locul încă câteva secunde.

Respirația lui forma nori mici în aerul rece.

— *Acum ești în siguranță*, murmură el.

*

Când se întoarse spre mașină, simți din nou acea senzație.

Nu era un sunet.

Nu era o mișcare.

Doar acel instinct vechi pe care oamenii îl au când
cineva îi privește.

Se opri.

Ascultă.

Parcul era liniștit.

Doar vântul mișca frunzele uscate printre copaci.

Privirea lui alunecă peste alei, peste zidurile vechi,
peste ferestrele întunecate ale castelului.

Nimeni.

Dar când ajunsese la mașină observă ceva.

Pe drumul de pământ din porții vechi, care pe
vremuri era principală, a castelului se vedeau *urme
proaspete de roți*.

Pământul umed le păstrase perfect.

Nu erau ale lui.

Se opri lângă ele.

Le privi câteva secunde.

Urmele veneau dinspre Neamțși dispăreau apoi pe
drumul principal spre Bacău.

Moga nu spuse nimic.

Se urcă în mașină și porni motorul.

*

Seara îl găsi din nou la Iași.

Apartamentul Anei-Maria era luminat doar de o lampă de birou.

Documentele rămase erau întinse pe masă.

Ana-Maria studia fotografiile.

— *L-ai ascuns?*

— *Da.*

— *Unde?*

Moga ridică din umeri.

— *E un loc sigur.*

Ana-Maria îl privi lung.

— *Există locuri sigure doar în teorie.*

— *Nu va găsi nimeni.*

Ea nu păru convinsă.

— *Ai fost urmărit?*

Moga ezită o clipă.

— *Poate.*

— *Ce înseamnă „poate”?*

— *Urme de mașină.*

Ana-Maria se sprijini de spătarul scaunului.

— Atunci înseamnă că cineva știe.

*

Două zile mai târziu, Moga reveni la castel.

Nu venise cu intenția de a verifica ascunzătoarea.

Cel puțin asta își spusese.

Venise doar să se asigure că locul rămâne liniștit.

Parcul era gol.

Castelul părea la fel de părăsit ca întotdeauna.

Ferestrele întunecate priveau spre aleile acoperite de frunze.

Dar când ajunse în spatele zidului prăbușit, simți imediat că ceva nu era în regulă.

Pământul era diferit.

Frunzele fuseseră mișcate.

Se opri.

Respirația îi deveni lentă.

Se apropie încet.

Apoi îngenunche.

Pământul era *proaspăt răscolit*.

Groapa era deschisă.

Cutia metalică era aruncată într-o parte.

Goală.

*

Moga rămase câteva secunde nemișcat. Minteia lui încerca să accepte realitatea. Documentul dispăruse.

Nu era nicio urmă de efracție.

Nicio urmă de luptă.

Doar o groapă goală în pământul umed.

Se ridică încet.

Privirea lui se opri pe zidurile castelului.

Cărămizile roșcate păreau să-l privească înapoi, tăcute și indiferente.

Pentru prima dată în toată povestea, Moga înțelese ceva esențial.

Până atunci crezuse că urmăresc doar o enigmă veche, un document pierdut, o piesă uitată dintr-un joc diplomatic care aparținea altui secol. Dar imaginea din fața lui îi arăta altceva.

Cineva știa tot.

Știa despre lada ascunsă sub stejar.

Știa despre documentul din interior.

Știa despre locul exact în care fusese îngropat.

Și acționase.

Nu în grabă. Nu la întâmplare.

Ci cu o precizie rece, aproape liniștitoare.

Moga privi din nou pământul răscolit. Marginile gropii erau tăiate curat, fără urme inutile, fără semne de ezitare.

Nu fusese un furt.

Fusese o recuperare.

Ca și cum cineva venise doar să ia înapoi ceva ce știa deja că se află acolo.

Moga își trecu mâna prin păr și privi din nou groapa.

— *Prea târziu*, murmură el.

Vântul mișcă ușor frunzele stejarului, iar ramurile grele se legănară deasupra parcului. Umbrele lor se mișcă peste iarba umedă, apoi se liniștiră din nou.

Parcul redeveni tăcut.

„*Castelul Roșu*” se ridica în întuneric, nemișcat, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat acolo.

Dar undeva, în acel moment, cineva avea documentul.

Iar adevărul tocmai dispăruse din nou.

Capitolul 19

Disparația

Andrei Moga rămase câteva minute în spatele castelului fără să se miște.

Aerul era rece, iar ceața subțire a dimineții se strecurase din nou printre copacii parcului. Frunzele ude trosneau ușor sub pașii lui, dar acum nu mai făcea niciun pas.

În fața lui era groapa.

Mică.

Pământul răscolit încă era umed, mai închis la culoare decât restul solului din jur. Frunzele fuseseră trase înapoi cu grijă, dar nu suficient cât să ascundă complet intervenția.

Cutia metalică zăcea lângă zidul prăbușit.

Capacul era deschis.

Goală.

Nu era vandalism.

Nu era o săpătură făcută în grabă.

Nu existau bucăți de pământ aruncate haotic, nici
urme de lopată înfipite în grabă.

Cineva scosese documentul *cu atenție*.

Moga îngenunche și atinse pământul.

Era încă ușor umed, semn că intervenția fusese
recentă.

Frunzele erau așezate aproape la fel cum le pusese
el.

Diferența era atât de mică încât, dacă nu ar fi știut
exact locul, nu ar fi observat-o.

Respiră adânc.

— Profesioniști, murmură el.

*

Moga începu să caute în jur.

Se deplasă încet prin spatele zidului prăbușit, privind
pământul, frunzele, iarba umedă.

Nu existau urme de pași clare.

Nici urme de roți.

Pământul era tare, iar stratul gros de frunze uscate
acoperea orice posibilă urmă.

Singurul lucru evident era altceva.

Cineva știa *exact unde să sape*.

Nu căutase.

Nu explorase.

Nu existau semne că cineva ar fi verificat mai multe locuri.

Venise direct la ascunzătoare.

Direct.

Moga se ridică încet.

Privirea lui se opri asupra castelului.

Ferestrele întunecate ale clădirii priveau peste parc ca niște orbite goale.

Zidurile vechi păreau liniștite.

Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Dar pentru el totul se schimbase.

*

În mașină, pe drumul spre Iași, Moga conducea mecanic.

Motorul torcea constant, iar asfaltul trecea sub roți într-un ritm hipnotic.

Câmpurile Moldovei se întindeau de o parte și de alta a șoselei, cenușii sub cerul rece.

Dar el nu vedea aproape nimic.

Mintea lui repeta aceeași întrebare.

Cum?

Cineva aflase despre ascunzătoare în mai puțin de două zile.

Posibilitățile erau puține.

Fusese urmărit.

Sau...

...cineva asculta.

Telefonul lui.

Laptopul.

Redacția.

Sau poate cineva din cercul lor apropiat.

Gândul acesta îl făcu să strângă volanul.

Degetele i se înălbiră pe pielea neagră a volanului.

*

Când ajunse la Iași, Ana-Maria îl aștepta.

Stătea lângă masa acoperită de documente, cu brațele încrucișate.

— *Ai verificat locul?* întrebă ea.

Moga nu răspunse imediat.

Scoase *cutia metalică* din rucsac.

O puse pe masă.

Sunetul metalului pe lemn fu scurt și sec.

Ana-Maria înțelese instantaneu.

Privirea ei se fixă pe cutie.

— *Au luat documentul.*

Moga dădu din cap.

— *Fără să caute.*

— *Cum adică?*

— *Au știut exact locul.*

Ana-Maria se ridică încet.

— *Asta înseamnă că cineva te-a urmărit.*

Moga clătină din cap.

— *Sau că cineva știa deja tot.*

*

Pe masă erau încă fotografiile diplomatice din lada originală.

Ana-Maria le privi lung.

Chipuri serioase din 1939.

Diplomați, ofițeri, negociatori.

Umbrele lungi ale istoriei.

— *Dacă documentul a fost recuperat, nu furat...*

— *...atunci cineva îl căuta de mult timp, spuse Moga.*

— *Exact.*

— *Și noi doar l-am scos la lumină.*

Ana-Maria se așeză din nou.

Scaunul scârțâi ușor.

— *Crezi că sunt serviciile?*

Moga ridică din umeri.

— *Nu știu.*

— *Dar metoda seamănă.*

— *Rapid.*

— *Discret.*

— *Fără urme.*

— *Fără martori.*

În cameră se lăsă o liniște grea.

*

Moga deschise laptopul.

Ecranul luminează încăperea slab.

Pe internet, povestea despre „*Castelul Roșu*” continua să circule.

Articole.

Bloguri.

Comentarii.

Teorii.

Unii vorbeau despre conspirații istorice.

Alții despre falsuri.

Unii îl numeau curajos.

Alții îl numeau mincinos.

Dar documentul original dispăruse.

Iar fără el, tot ceea ce descoperiseră până atunci începea să alunece din nou în zona incertă a presupunerilor și a ipotezelor.

Fără hârtia aceea, fără cerneala veche a semnăturilor, fără sigiliul care dădea greutate fiecărui cuvânt, totul devenea doar o poveste greu de demonstrat.

Doar o speculație.

Ana-Maria închise încet dosarul de pe masă.

Cartonul vechi se lipi cu un sunet scurt, aproape sec, ca și cum ar fi marcat sfârșitul unei piste care tocmai fusese pierdută.

— *Andrei...*

Moga ridică ușor privirea.

— *Da?*

— *Povestea asta nu mai este a noastră.*

Moga privi câteva secunde ecranul laptopului rămas deschis pe masă. Lumina rece a monitorului îi lumina chipul, dar ochii lui păreau deja departe de acel text.

— *Nu.*

Ana-Maria continuă, cu o voce mai joasă:

— *A scăpat de sub control.*

În liniștea camerei, amândoi realizau același lucru în același moment.

Adevărul fusese găsit.

Apoi fusese recuperat.

Iar acum dispăruse din nou, înghițit de aceeași ceață din care ieșise cu aproape un secol în urmă.

Dar undeva, într-un birou necunoscut sau într-o arhivă ascunsă de ochii lumii, cineva deschisese deja documentul.

Și știa exact ce conține.

Capitolul 20

Discreditarea

Dimineața începu ca oricare alta.

Lumina palidă a zilei intra prin fereastra bucătăriei Anei-Maria, reflectându-se pe masa de lemn pe care erau împrăștiate documente, fotografiile și câteva căni de cafea rămase din noaptea precedentă.

Andrei Moga deschise laptopul.

Ecranul se aprinse brusc în încăperea încă adormită.

Intră pe site-urile de știri.

Primul titlu îi sări imediat în ochi.

„Teoria conspirației de la „Castelul Roșu” – un fals istoric?”

Moga rămase câteva secunde nemișcat.

Deschise articolul.

Textul era lung.

Autorul cita istorici.

Cita specialiști.

Cita *„surse diplomatice”*.

Toți spuneau același lucru.

Nu există nicio dovadă.

Nu există niciun pact.

Totul este o interpretare exagerată.

Pe ecran, frazele se repetau aproape identic, doar cu alte formulări academice.

Moga zâmbi amar.

În spatele lui, fierbătorul electric începu să scoată un sunet scurt, iar aburul se ridică încet spre tavan.

— *A început*, spuse el.

Ana-Maria nu trebuia să întrebe ce.

*

După câteva ore apăru interviul.

Profesorul Mihail Drăghicescu era din nou la televizor.

În studio, luminile reci cădeau peste figura lui calmă, desenând umbre precise pe masa lucioasă a platoului.

Moderatorul își aranjă notițele.

— *Domnule profesor, ce părere aveți despre povestea pactului descoperit la Hemeiuș?*

Drăghicescu zâmbi discret.

Era acel zâmbet calm al unui om care știe că publicul îl percepe drept autoritate.

— *Este un exemplu clasic de mistificare istorică.*

Moderatorul ridică sprâncenele.

— *Mistificare?*

— *Da.*

Profesorul ridică o foaie.

— *Documentele prezentate nu au fost verificate de nicio instituție academică.*

Tonul lui era calm.

Sigur.

Moderatorul insistă.

— *Dar dacă există un document original?*

Drăghicescu ridică din umeri.

— *În istorie, originalul trebuie demonstrat.*

— *Nu doar afirmat.*

Camera se apropie de el.

— *Din punctul meu de vedere, avem de-a face cu o poveste construită pe speculații.*

Pe ecran, banda de știri de jos începu deja să deruleze concluzia:

„Istoric: *Pactul de la „Castelul Roșu”, o mistificare.*”

*

În aceeași zi, un purtător de cuvânt al guvernului apăru într-o conferință de presă.

Sala era plină de reporteri.

Flashurile aparatelor foto luminau încăperea în rafale scurte.

Un jurnalist ridică mâna.

— *Există vreo anchetă privind presupusul pact secret?*

Oficialul răspunse fără emoție.

— *Nu există niciun document în arhivele statului român care să confirme aceste afirmații.*

Reporterul insistă.

— *Deci este fals?*

Oficialul nu ezită.

— *Este o ipoteză fără fundament.*

Stiloul reporterului alunecă rapid pe carnețel.

Titlurile pentru a doua zi erau deja scrise.

*

Internetul reacționează rapid.

Bloguri.

Forumuri.

Comentarii.

Un val de ironie începu să se răspândească.

Unii râdeau.

Alții inventau glume.

Pe rețelele sociale apăreau meme-uri.

Un site publică chiar o caricatură.

Moga era desenat cu o pălărie de aventurier și o lopată în mână.

Săpa frenetic într-un morman de pământ etichetat „istorie”.

Sub desen scria:

„Indiana Jones de Bacău.”

Ana-Maria închise laptopul brusc.

Capacul făcu un sunet sec.

— *Este o execuție publică.*

Moga nu părea surprins.

Se sprijini de spătarul scaunului.

— *Este metoda clasică.*

*

După-amiaza, o știre scurtă apăru pe agențiile de presă.

Ministerul Culturii emisese un comunicat.

Textul era sec.

Rece.

Administrativ.

„Nu există dovezi care să susțină existența unui pact diplomatic secret semnat la „Castelul Roșu” în 1939.”

Atât.

Nicio explicație.

Nicio analiză.

Nicio investigație.

Doar o propoziție oficială.

Dar în lumea publică, asta era suficient.

Când o instituție spune că ceva nu există, majoritatea oamenilor încetează să mai pună întrebări.

*

Seara coborâse peste Iași.

Luminile orașului se reflectau în geamurile apartamentului.

Andrei Moga deschise din nou laptopul.

Pe ecran apăru un email.

Era de la redacția ziarului pentru care lucra.

Subiectul era simplu.

„*Situația editorială.*”

Deschise mesajul.

Textul era scurt.

„*Andrei, având în vedere controversa publică generată de materialele tale, conducerea redacției a decis suspendarea temporară a colaborării până la clarificarea situației.*”

Moga citi mesajul de două ori.

Apoi închise laptopul.

Ana-Maria îl privi atent, încercând să citească în *expresia lui mai mult decât spusese până atunci.*

— *Te-au suspendat.*

Moga nu păru surprins de întrebare.

— *Da.*

Pentru o clipă, între ei se așternu o tăcere scurtă.

— *Îți pare rău?*

Moga se ridică încet de pe scaun și se apropie de fereastră. Dincolo de geam, orașul era scaldat în lumina difuză a serii. Luminile Iașului se aprindeau una câte una,

iar traficul curgea lent pe bulevard, ca un șir continuu de licăriri roșii și albe.

— *Nu.*

Ana-Maria îl privi surprinsă.

— *De ce?*

Moga rămase câteva secunde tăcut, cu privirea pierdută peste orașul care pulsa dincolo de sticlă. Parcă urmărea ceva dincolo de luminile străzii, dincolo de clădirile întunecate, dincolo de zgomotul îndepărtat al mașinilor.

Apoi răspunse, calm:

— *Pentru că asta înseamnă că povestea este reală.*

Ana-Maria nu răspunse imediat.

Moga rămase câteva secunde privind luminile orașului.

Atunci înțelese că nu mai era vorba doar despre un document vechi sau despre o ipoteză istorică.

Povestea nu mai era doar o descoperire jurnalistică.

Era o alegere.

În fața lui nu mai stătea doar întrebarea dacă pactul de la „*Castelul Roșu*” existase cu adevărat.

În fața lui stăteau patru lucruri simple:

Adevărul,

Siguranța,

Reputația,

Cariera.

Dacă spunea tot ce descoperise, risca să le piardă pe toate.

Dacă tăcea, povestea dispărea din nou în ceața în care fusese ascunsă aproape un secol.

Pentru prima dată de când găsisese lada de sub stejar, Moga înțelese că nu documentul era adevărata miză.

Ci decizia lui.

Capitolul 21

Izolarea

Dimineața următoare, Andrei Moga se opri în fața clădirii redacției.

Cerul era cenușiu, iar lumina dimineții cădea oblic peste fațada veche a clădirii. Tencuiala era scorojită în mai multe locuri, iar sub ea se vedeau petele vechi de umezeală.

Clădirea era aceeași ca în fiecare zi.

Ferestre fumurii.

Ușa metalică grea.

Ușa pe care o împinsese de sute de ori fără să se gândească la ea.

Astăzi o împinse mai încet.

Intră.

Pe hol mirosea a cafea ieftină și hârtie tipărită. Dintr-o cameră laterală se auzea zgomotul unei imprimante vechi care scotea pagini una după alta.

Un coleg îl salută scurt.

— *Salut.*

Altul îi evită privirea.

Atmosfera era ciudată.

Nu ostilă.

Dar apăsătoare.

Ca într-un loc unde toată lumea știe ceva ce nu se spune.

În biroul redactorului-șef lumina era aprinsă.

Ușa era întredeschisă.

— *Intră, Andrei.*

Vocea era calmă.

Prea calmă.

Pe birou era deja pregătit un plic.

Alb.

Oficial.

Redactorul își frecă fruntea cu două degete.

— *Știi de ce te-am chemat.*

Moga nu se așeză.

— *Pentru că am spus adevărul?*

Redactorul oftă.

Un oftat lung, obosit.

— *Pentru că ai creat o problemă.*

— *Pentru cine?*

— *Pentru ziar.*

Moga rămase tăcut.

Redactorul îl privi câteva secunde.

— *Avem telefoane, Andrei.*

— *De unde?*

— *Din toate părțile.*

Nu ridică vocea.

Nu era nevoie.

Împinse plicul spre el.

— *Suspendare temporară.*

Moga îl deschise.

Hârtia foșni încet.

Cuvintele erau sterile.

Administrative.

Fără emoție.

— *Este doar până se liniștesc lucrurile, spuse redactorul-șef.*

Moga ridică privirea.

— *Nu se vor liniști.*

*

La prânz, Moga intră într-o cafenea unde obișnuia să se întâlnească cu alți jurnaliști.

Clopoțelul ușii sună scurt.

Înăuntru mirosea a cafea proaspătă și a prăjituri încălzite.

Două mese mai încolo erau colegii lui.

Vorbeau.

Râdeau.

Unul gesticula larg, povestind ceva.
Când îl văzură, conversația se opri pentru o secundă.
Priviri scurte.
Apoi continuă.
Dar fără să-l mai invite.
Fără să-i facă semn.
Moga își comandă o cafea.
— *Espresso*.
Chelnerița dădu din cap.
Telefonul lui vibra.
Îl scoase din buzunar.
Nu erau apeluri.
Doar notificări de știri.
Titluri despre „*teoria conspirației de la „Castelul
Roșu”*”.
Deschise unul dintre ele.
Un jurnalist pe care îl considera prieten publicase un
editorial.
Titlul era simplu.
„*Când jurnalismul devine ficțiune.*”
Moga închise telefonul.
Cafeaua avea gust amar.

*

Seara, la Iași, Ana-Maria Beldescu deschise ușa
apartamentului.

Lumina din hol se aprinse automat.

— *Ai ajuns.*

Moga lăsă geanta pe podea.

— *Da.*

— *Cum a fost?*

— *Exact cum ne așteptam.*

Ana-Maria îl privi atent.

— *Te-au suspendat?*

— *Da.*

— *Îți pare rău?*

Moga clătină din cap.

— *Nu pentru asta.*

— *Pentru ce atunci?*

Moga se așeză la masă.

Pe masă erau încă documentele.

Fotografii.

Note.

Copii.

— *Pentru că au reușit.*

— *Ce anume?*

— *Să transforme adevărul într-o poveste ridicolă.*

Ana-Maria nu răspunse imediat.

Privirea ei se opri asupra documentelor.

— *Asta fac întotdeauna.*

*

Noaptea târziu, Moga stătea singur în sufragerie.

Lampa de pe masă arunca o lumină galbenă peste documente.

Pe masă erau copiile pactului.

Fotografii.

Scanări.

Note.

Le întoarse una câte una.

Sigiliul regal.

Semnătura lui Carol al II-lea.

Textul pactului.

Clauza despre resurse.

Totul părea real.

Prea real.

Și totuși, în lumea de afară, documentul devenise o glumă.

Un mit.

O conspirație.

Moga închise ochii pentru o clipă.

Pentru prima dată de când găsisese cilindrul metalic în mormântul prințesei, îi trecu prin minte un gând periculos.

Și dacă se înșelase?

*

Ana-Maria se așeză lângă el.

Luă una dintre copiile documentului.

— *Ai observat ceva?*

— *Ce anume?*

Ea arată spre o frază din clauza ascunsă.

— *Formulara asta.*

Moga o citise de zeci de ori.

— *Ce e cu ea?*

— *Este prea precisă.*

— *Și?*

Ana-Maria își trecu degetul peste rândurile tipărite.

— *Diplomația nu scrie așa decât atunci când vrea să lase un mesaj.*

Moga o privi.

— *Un mesaj pentru cine?*

Ana-Maria ridică din umeri.

— *Pentru cineva care trebuia să citească documentul mai târziu.*

În cameră se lăsă liniștea.

*

Moga se ridică și se apropie de fereastră.

Noaptea acoperea orașul.

Luminile Iașului se întindeau până departe, ca niște insule de aur în întuneric.

— *Știi ce mă sperie cel mai mult?*

— *Ce?*

— *Nu faptul că documentul a dispărut.*

— *Atunci ce?*

Moga se întoarse spre ea.

— *Faptul că poate fi adevărat.*

Ana-Maria îl privi.

— *Și asta te sperie?*

— *Da.*

— *De ce?*

Moga răspunse încet.

— *Pentru că dacă este adevărat...*

se opri o clipă.

— *...atunci istoria României este cu totul alta decât cea pe care o cunoaștem.*

Ana-Maria nu spuse nimic.

Dar în acel moment, povestea lor nu mai era doar despre un document.

Era despre o întrebare.

Iar unele întrebări sunt mai periculoase decât orice răspuns.

Capitolul 22

Întrebarea

Din când în când, un tramvai trecea pe bulevardul îndepărtat.

Zgomotul lui metalic se rostogolea prin aerul nopții ca un ecou din alt timp.

Pe masa din sufragerie erau împrăștiate copiile documentului.

Fotografii.

Fragmente de text.

Notele Anei-Maria, scrise cu cerneală albastră, în marginea paginilor.

Andrei Moga stătea rezemat de spătarul scaunului și privea foile ca pe niște obiecte străine.

De parcă nu el le descoperise.

De parcă aparțineau altcuiva.

— *Știi ce e ciudat?* spuse el încet.

Ana-Maria ridică privirea dintr-un dosar.

— *Ce?*

— *Că documentul acesta nu mai există.*

— *Da.*

— *Și totuși ne obligă să gândim altfel istoria.*

Ana-Maria zâmbi ușor.

— *Uneori un document pierdut este mai puternic decât unul păstrat.*

— *De ce?*

— *Pentru că lasă loc întrebărilor.*

Moga rămase câteva secunde tăcut.

Apoi ridică privirea.

— *Atunci spune-mi.*

— *Care este întrebarea?*

*

Ana-Maria luă una dintre copii și o întinse pe masă.

Hârtia foșni ușor sub lumina lămpii.

Lumina cădea direct peste textul dactilografiat, făcând literele negre să pară mai dense decât restul paginii.

— *Uite aici.*

Moga se aplecă.

Era clauza pe care o citiseră deja de zeci de ori.

Formularea părea banală.

Dar nu era.

Ana-Maria citi încet:

— „România va asigura acces prioritar la resursele strategice ale regiunii în schimbul garanțiilor de securitate oferite de părțile semnatare.”

Moga oftă.

— *Am citit-o.*

— *Nu ai citit-o suficient.*

— *Ce vrei să spui?*

Ana-Maria trase cu degetul peste câteva cuvinte.

— „Resursele strategice ale regiunii.”

Moga înțelese imediat.

— *Petrolul.*

— *Exact.*

Moga ridică privirea.

— *Toată lumea știa de petrolul românesc.*

— *Da.*

— *Și?*

Ana-Maria îl privi fix.

— *Dar nu toată lumea avea acces la el.*

*

În cameră se lăsă o liniște ciudată.

Apoi Ana-Maria vorbi încet, ca și cum ar fi explicat o ipoteză periculoasă.

— *În 1939, Europa era deja pe marginea prăpastiei.*

— *Germania se pregătea de război.*

— *Franța și Anglia ezitau.*

— *Statele Unite nu voiau să se implice.*

Moga asculta fără să o întrerupă.

Ana-Maria continuă.

— *România era una dintre puținele țări care aveau ceva ce toată lumea dorea.*

— *Petrolul de la Ploiești.*

— *Exact.*

Ea împinse documentul spre el.

— *Imaginează-ți următorul scenariu.*

Moga ridică sprânceana.

— *Ascult.*

— *Dacă pactul ar fi fost semnat complet...*

— *România ar fi intrat într-o alianță diplomatică cu americanii și britanicii înainte de război.*

Moga rămase nemișcat.

— *Asta ar fi schimbat totul.*

— *Da.*

— *Germania nu ar mai fi avut acces la petrolul românesc.*

Ana-Maria încuviință.

— *Iar războiul ar fi arătat complet diferit.*

*

Moga începu să se plimbe prin cameră.

Pașii lui erau lenți, apăsați.

— *Dacă Germania nu avea petrol...*

— *Armata germană nu putea susține războiul la aceeași scară.*

— *Blitzkrieg-ul din Polonia, Franța, Ucraina...*

— *toate depindeau de combustibil.*

Ana-Maria continuă ideea.

— *Iar dacă România era deja într-un pact cu americanii...*

— *Germania nu ar fi îndrăznit să invadeze atât de ușor Europa de Est.*

Moga se opri.

— *Sau ar fi făcut-o.*

— *Dar într-un context complet diferit.*

Ana-Maria se apropie de fereastră.

Noaptea orașului se reflecta în geam.

— *Istoria este un lanț de evenimente fragile.*

— *Uneori o singură decizie schimbă tot.*

Moga zâmbi amar.

— *Și uneori un singur document.*

*

Moga se întoarce la masă.

— *Dacă asta este adevărat...*

— *...atunci înțelegem de ce pactul a fost sabotat.*

Ana-Maria dădu din cap.

— *Germania nu putea permite existența lui.*

— *Britanicii nu aveau interes să provoace o criză înainte de război.*

— *Iar americanii...*

— *...americanii puteau fi convinși să se retragă.*

Moga își aminti ceea ce descoperiseră.

— *Mita.*

— *Două milioane de dolari într-un cont elvețian.*

Ana-Maria închise ochii o clipă.

— *Pentru anul 1939, asta era o avere uriașă.*

— *O avere capabilă să schimbe decizii.*

*

Noaptea devenise adâncă.

În apartament era liniște.

De afară se auzea doar vântul care trecea printre clădiri.

Moga se așeză din nou la masă.

— *Știi care este adevărata problemă?*

— *Care?*

— *Nu putem demonstra nimic.*

Ana-Maria îl privi.

— *Nu.*

— *Dar putem înțelege.*

— *Ce anume?*

Moga luă copia documentului.

Hârtia tremură ușor în lumina lămpii.

— *Că istoria pe care o învățăm este doar o versiune.*

— *Uneori incompletă.*

— *Alteori convenabilă.*

Ana-Maria îl întrebă încet:

— *Și atunci?*

Moga răspunse după câteva secunde.

— *Atunci rămâne întrebarea.*

— *Care întrebare?*

Moga ridică documentul în lumină.

— *Dacă pactul de la „Castelul Roșu” ar fi fost semnat complet...*

Se opri.

Apoi continuă încet.

— *...ar fi fost istoria României cu totul alta?*

Ana-Maria nu răspunse.

Dar în liniștea nopții, întrebarea rămase suspendată în aer.

Iar unele întrebări sunt mai puternice decât orice document.

Capitolul 23

Umbra „*Castelului Roșu*”

Drumul spre Hemeiuș era aproape gol.

Era o după-amiază de toamnă târzie, iar cerul avea acea culoare cenușie, uniformă, care făcea câmpurile Moldovei să pară mai vaste decât erau în realitate.

Mașina lui Andrei Moga înainta încet pe drumul îngust dintre sate. Roțile ridicau uneori mici nori de praf uscat, iar din loc în loc asfaltul se transforma în petice de pietriș.

Ana-Maria privea pe geam.

Casele se succedau rar.

Gospodăriile vechi, cu garduri de lemn înclinate și acoperișuri de tablă care străluceau slab în lumina cenușie a cerului.

Un câine lătra într-o curte.

Un tractor vechi trecea încet pe un drum lateral.

— *Nu m-am gândit că o să ne întoarcem aici*, spuse ea.

Moga ținea mâinile pe volan, privind înainte.

Nu răspunse imediat.

— *Era inevitabil.*

— *De ce?*

— *Pentru că aici a început totul.*

După câteva minute, silueta castelului apăru în depărtare.

Turnurile sale roșiatice se ridicau peste copacii bătrâni ai parcului, iar zidurile păreau și mai degradate decât la prima lor vizită.

„*Castelul Roșu*” nu era o ruină obișnuită.

Avea ceva în aerul din jurul lui.

Un fel de liniște grea.

Ca și cum locul ar fi știut că fusese martor la ceva ce nu trebuia uitat.

*

Mașina se opri lângă aleea veche.

Motorul se stinse, iar liniștea se întinse imediat peste parc.

Vântul răscolea frunzele uscate care acopereau pământul.

Ana-Maria coborî prima.

Aerul era rece și mirosea a pământ umed și lemn bătrân.

— *Parcă e mai pustiu.*

— *Este.*

Moga privi parcul.

Stejarii bătrâni erau aceiași.

Trunchiuri groase, răsucite, martori ai mai multor generații.

— Acolo am găsit lada, reaminti Andrei, arătând spre locul unde pământul fusese săpat.

Acum nu mai era nimic.

Doar frunze.

Și iarba crescută peste urmele trecutului.

Ana-Maria se apropie de stejarul mare.

Își trecu mâna peste scoarța groasă.

Scoarța era rece și aspră.

— *Poate că aici a început o altă istorie.*

Moga privi în jur.

— *Sau poate că aici s-a terminat.*

*

Intrarea în castel era deschisă.

Ușa veche era căzută într-o rana, se mai ținea doar într-o singură balama.

Holul era rece și gol.

Ferestrele sparte lăsau lumina să cadă în dungi lungi peste podeaua de piatră.

Praful plutea în aer.

Pașii lor răsunau în încăperile goale.

Sunetul se lovea de ziduri și se întorcea ca un ecou.

— *E ciudat*, spuse Ana-Maria.

— *Ce anume?*

— *Că locul acesta există cu adevărat.*

Moga zâmbi ușor.

— *Ai crezut că este doar o legendă?*

— *Uneori, când studiez arhivele, locurile istorice devin abstracte.*

Ea ridică una dintre fotografiile.

— *Documente.*

— *Hărți.*

— *Note de subsol.*

Privirea ei se ridică spre tavanul crăpat.

— *Dar aici...*

— *...aici totul este real.*

Un vânt rece trecu prin coridor.

Ferestrele trosniră ușor.

Castelul părea să respire.

*

Se opriră într-o cameră mare care fusese cândva salonul principal.

Tavanul era parțial prăbușit.

Prin spărtura largă se vedea cerul cenușiu.

Lumina intra direct în încăperea, desenând umbre lungi pe pereții roșiatici.

Moga se așează pe o piatră.

— *Știi ce mă surprinde?*

— *Ce?*

— *Cât de repede dispare adevărul.*

Ana-Maria îl privi.

— *Nu dispare.*

— *Atunci ce se întâmplă cu el?*

Ea se gândi câteva secunde.

— *Se transformă.*

— *În ce?*

— *În poveste.*

Moga zâmbi amar.

— *În legendă.*

— *Exact.*

*

Tăcură o vreme.

Din parc se auzea doar vântul.

Frunzele foșneau ușor, iar un corb trecu peste acoperișul spart, strigând scurt.

Moga se ridică și privi zidurile.

— *Am crezut că vom găsi o dovadă.*

— *Ai găsit.*

— *Nu suficientă.*

Ana-Maria se apropie de el.

— *Uneori istoria nu oferă certitudini.*

— *Oferă doar fragmente.*

— *Iar restul trebuie reconstruit.*

Moga dădu din cap.

— *Dar fără documentul original nu putem demonstra nimic.*

Ana-Maria zâmbi ușor.

— *Poate că nici nu trebuia.*

*

Când ieșiră din castel, lumina serii începea să cadă peste parc. Aerul devenise mai răcoros, iar cerul se colora într-un amestec de albastru stins și portocaliu pal. Aleea pietruită era aproape goală, iar pașii lor răsunau ușor între trunchiurile copacilor bătrâni.

Umbrele se lungiseră peste iarbă și peste pietrele vechi ale aleii.

Stejarul bătrân se ridica încă în mijlocul parcului, la fel de masiv și de tăcut ca întotdeauna.

Același stejar sub care fusese ascunsă lada.

Același stejar care păstrase tăcerea peste opt decenii.

Ramurile lui groase se mișcau încet în vânt, foșnind ușor deasupra parcului, ca și cum ar fi repetat o poveste pe care nimeni nu o mai putea auzi.

Moga se opri pentru o clipă și privi încă o dată castelul.

Zidurile roșii ale clădirii se întunecau treptat în lumina serii, iar ferestrele înalte reflectau ultimele raze ale soarelui.

— *Crezi că adevărul mai există undeva?*

Ana-Maria se opri lângă el.

Privirea ei se întoarse spre zidurile roșii ale castelului, apoi către parcul care devenea tot mai liniștit.

— *Da.*

Moga își încrucișă brațele.

— *Unde?*

Ea ridică ușor din umeri.

— *Într-o arhivă.*

— *Într-un seif.*

— *Sau poate în mintea cuiva.*

Moga privi din nou clădirea.

„*Castelul Roșu*” rămânea acolo.

Imobil.

Tăcut.

Martor al unei istorii care poate fusese reală.

Sau poate doar aproape reală.

Capitolul 24

Legenda

După câteva săptămâni, scandalul dispăru aproape complet din presă.

La început fusese pretutindeni.

Televiziuni.

Articole.

Interviuri.

Titluri alarmiste care vorbeau despre „*documentul care ar putea rescrie istoria Europei*”.

Timp de câteva zile, numele „*Castelului Roșu*” fusese rostit în studiouri de televiziune și în redacții ca un cuvânt misterios.

Dar presa funcționează după o lege simplă.

Ceea ce nu mai produce conflict devine repede irelevant.

În locul poveștii despre „*Castelul Roșu*” apărură alte subiecte.

Alegeri.

Crize politice.

Un scandal financiar într-o bancă importantă.

O furtună violentă care lovise litoralul.

Titlurile despre pactul secret dispărură încet, unul câte unul, de pe prima pagină.

Articolul despre descoperirea de la Hemeiș rămase undeva în arhivele site-urilor.

Îngropat între mii de alte știri.

Uitarea digitală era rapidă.

Andrei Moga observa toate acestea fără surpriză.

Nu era prima dată când vedea cum funcționează memoria publică.

Adevărul nu fusese învins.

Fusese pur și simplu abandonat.

*

Primăvara următoare aduse însă ceva neașteptat.

Într-o dimineață, Moga deschise laptopul și văzu o fotografie pe internet.

Era „*Castelul Roșu*”.

Dar nu mai era singur.

În curtea lui se vedeau câteva mașini.

Câțiva oameni se plimbau prin parc.

Un blogger scrisese un articol.

Titlul era simplu și provocator:

„*Castelul misterios unde s-ar fi semnat un pact secret în 1939.*”

Fotografia arăta exact locul unde fusese stejarul.

Locul unde găsiseră lada.

Locul unde fusese descoperit cilindrul metalic.

Sub imagine, autorul articolului scria:

„*Legenda spune că aici a fost descoperit un document care putea schimba istoria Europei.*”

Moga închise pagina.

Nu știa dacă să râdă sau nu.

*

La Hemeiuș, oamenii începuseră să spună povestea în felul lor.

Într-o cârciumă din sat, la mesele de lemn zgâriate de timp, bătrânii discutau despre castel.

Paharele de vin roșu se loveau ușor pe masă.

— *Acolo s-au întâlnit diplomați mari, spunea unul dintre ei.*

— *Nu diplomați, spunea altul.*

— *Spioni.*

Un al treilea intervenea, ridicând vocea:

— *Am auzit că documentul a fost dus în America.*

Altul clătina din cap.

— *Nu.*

— *L-au distrus.*

Un altul spunea altceva.

— *Sau poate că încă e acolo.*

Adevărul nu mai conta.

Povestea devenise mai mare decât faptele.

Și fiecare o spunea altfel.

*

Pe internet, legenda creștea în mod neașteptat.

Un forum de istorie publica o fotografie a documentului.

Era una dintre copiile scanate de Moga.

Un alt site publica o analiză detaliată a textului.

Altul afirma că documentul era o falsificare sovietică.

Un blogger britanic sugera că pactul ar fi putut fi real.

Pe un site american apăru o teorie diferită:

Că documentul fusese distrus pentru a proteja anumite interese geopolitice.

Alții spuneau că era autentic.

În câteva luni, povestea devenise un subiect de dezbatere.

Istoricii scriau articole.

Unii o respingeau categoric.

Alții o analizau cu prudență.

Dar nimeni nu putea dovedi nimic.

Documentul original nu mai exista.

*

Într-o conferință academică la București, subiectul apăru din nou.

Sala era plină de studenți, cercetători și profesori.

Pe ecranul mare era proiectată imaginea Castelului Roșu.

Profesorul Mihail Drăghicescu ținu o prezentare.

— *Pactul de la „Castelul Roșu” este un exemplu interesant de mit contemporan.*

El își ajustă ochelarii și continuă.

— *Avem un document fără origine verificabilă.*

— *Avem o poveste jurnalistică.*

— *Și avem imaginația publicului.*

În sală se auziră câteva murmure aprobatoare.

Profesorul zâmbi ușor.

— *Dar istoria nu se bazează pe imaginație.*

În sală se auziră câteva aplauze.

Totuși, în pauză, doi tineri cercetători discutau în șoaptă lângă o masă cu cafea.

— *Totuși, spuse unul dintre ei...*

— *...dacă documentul ar fi fost real?*

Celălalt ridică din umeri.

— *Atunci ar schimba tot.*

*

În vara aceluia an, „Castelul Roșu” devenise deja o destinație ciudată.

Nu era restaurat.
Nu avea bilete.
Nu avea ghizi oficiali.
Dar oamenii veneau.
Unii fotografiau ruina.
Alții căutau stejarul.
Unii întrebau localnicii despre pactul secret.
Un bătrân din sat spunea mereu aceeași frază:
— *Eu nu știu dacă e adevărat....*
— *...Dar ceva s-a întâmplat aici.*
În amurg, când soarele cobora peste zidurile roșii ale
castelului, locul părea să păstreze aceeași liniște veche.
Castelul rămânea acolo.
Tăcut.
Imobil.
Adevărul nu fusese demonstrat.
Dar nici nu dispăruse.
Se transformase.
Din document.
În legendă.

Capitolul 25

Tăcerea

Toamna se întorsese din nou peste Moldova.

Frunzele galbene acopereau trotuarele din Iași, iar vântul rece le rostogolea încet printre bănci și felinare.

Aerul avea mirosul acela specific de început de iarnă – un amestec de frunze umede, asfalt rece și fum îndepărtat.

Andrei Moga stătea la o masă mică într-o cafenea din zona „*Tic-Tac*”, de lângă universitate.

Localul era aproape gol.

Un student citea la o masă din colț, iar barista ștergea paharele fără grabă.

În fața lui era laptopul.

Pe ecran era deschis un document.

Titlul era simplu:

„„Castelul Roșu” – investigația care nu poate fi demonstrată.”

Moga citi încă o dată primele paragrafe.

Textul era complet.

Povestea întreagă.

Mormântul.

Cilindrul metalic.

Documentul.

Lada ascunsă sub stejar.

Dispariția.

Fiecare detaliu era acolo, ordonat cu răbdarea unui jurnalist care știa că nu va mai avea altă ocazie să spună totul.

Dar Moga mai știa ceva.

Articolul nu va schimba nimic.

Îl salvă pe computer.

Cursorul clipi o clipă pe ecran.

Apoi închise fișierul.

Unele povești nu sunt scrise pentru a convinge.

Sunt scrise pentru a exista.

*

La Iași, Ana-Maria Beldescu lucra în biroul ei de la universitate.

Lumina de după-amiază intra prin ferestrele înalte și cădea peste rafturile pline de cărți.

Pe masa ei erau deschise volume groase de istorie diplomatică.

Dosare.

Note scrise de mână.

Un student bătu la ușă.

— *Doamnă profesoară?*

— *Da?*

— *Voiam să vă întreb ceva despre politica externă a României înainte de război.*

Ana-Maria ridică privirea.

— *Ce anume?*

— *Există teorii că România ar fi încercat să negocieze un pact secret cu occidentalii înainte de 1939.*

Ea zâmbi ușor.

— *Există multe teorii.*

Studentul continuă, curios:

— *Credeți că ar fi fost posibil?*

Ana-Maria închise cartea din fața ei.

— *În istorie, multe lucruri sunt posibile.*

— *Problema este dacă pot fi demonstrate.*

Studentul dădu din cap și plecă mulțumit.

Ușa se închise încet.

Ana-Maria rămase câteva secunde privind documentele de pe masă.

Apoi deschise un dosar vechi.

În interior era una dintre copiile pactului secret.

Hârtia era ușor îngălbenită.

O păstrase.

*

Într-un studio de televiziune din București, profesorul Mihail Drăghicescu acorda un nou interviu.

Tema emisiunii era istoria diplomației românești.

Luminile reci ale studioului cădeau peste masa de sticlă dintre el și moderator.

Moderatorul zâmbi politicos.

— *Domnule profesor, în urmă cu câteva luni a existat o poveste despre un presupus pact secret descoperit la „Castelul Roșu” în județul Bacău.*

Drăghicescu înclină capul.

— *Da.*

— *Ce s-a întâmplat cu acea poveste?*

Profesorul zâmbi calm.

Un zâmbet aproape didactic.

— *Exact ce se întâmplă cu majoritatea legendelor istorice.*

— *Dispar.*

— *Pentru că nu au dovezi.*

Moderatorul dădu aprobator din cap.

— *Deci considerați subiectul închis?*

Drăghicescu răspunse fără ezitare.

— *Complet.*

Pentru el, povestea era terminată.

*

La Hemeiuș, „*Castelul Roșu*” rămânea același.

Vântul trecea prin ferestrele sparte.

Zidurile vechi păstrau aceeași culoare roșiatică.

Stejarul bătrân din parc era încă acolo.

Ramurile lui groase se mișcau lent în vântul de toamnă.

Într-o după-amiază liniștită, câțiva turiști fotografiau ruina.

Un copil întreba:

— *Tată, e adevărat că aici s-a întâmplat ceva important?*

Bărbatul ridică din umeri.

— *Așa spune legenda.*

Copilul privi castelul.

— *Și dacă legenda e adevărată?*

Tatăl zâmbi.

— *Atunci nimeni nu va ști sigur.*

*

În apartamentul său din Bacău, din zona „*Bistrița-Lac*”, Moga deschise din nou copiile documentului.

Le privea altfel acum.

Nu ca pe dovezi.

Ci ca pe fragmente ale unei povești incomplete.

Pe una dintre pagini era clauza aceea ciudată.

Formularea despre resursele strategice.
Despre garanțiile occidentale.
Moga închise ochii pentru o clipă.
Și își imaginează o altă lume.
O lume în care pactul fusese semnat complet.
O lume în care România intrase în război de partea
Occidentului încă din 1939.

O lume în care petrolul românesc schimba echilibrul
de putere al Europei.

O lume în care istoria continentului ar fi arătat altfel.
Gândul dispăru repede.
Istoria reală era cea care fusese scrisă.
Nu cea care ar fi putut fi.

*

Seara cobora încet peste Bacău.

Lumina care intra pe fereastra biroului devenea tot
mai palidă, iar umbrele mobilierului se lungiseră pe pereți.

În depărtare se auzea zgomotul orașului de seară —
mașini care treceau, frânturi de voci, viața obișnuită care
continua fără să știe nimic despre povestea care tocmai se
încheia în acea cameră.

Moga închise dosarul.

Cartonul se lipi cu un sunet scurt și sec, ca o
concluzie tăcută.

Pe birou rămase doar o singură foaie.

Copia primei pagini a documentului.

Hârtia era ușor îngălbenită, iar cerneala veche păstra încă greutatea unui moment dintr-un alt secol.

Semnătura lui Carol al II-lea era clară.

Elegantă. Hotărâtă.

Sub ea, locul rezervat semnăturii ambasadorului american rămânea gol.

Moga privi acel spațiu câteva secunde.

Un spațiu mic.

Doar câțiva centimetri de hârtie albă.

Dar plin de sens.

Un gol care, poate, schimbase direcția unei epoci.

Apoi întinse mâna și stinse lumina.

În întunericul camerei, povestea rămânea suspendată între două lumi:

Între ceea ce fusese demonstrat

Și ceea ce fusese doar aproape adevărat.

Uneori, tăcerea este ultima formă a istoriei.

Capitolul 26, interzis

Pactul (in)complet

Noaptea de 17 septembrie 1939 coborâse peste Moldova cu o liniște grea.

Deasupra câmpurilor dintre Bacău și Roman plutea o ceață subțire, iar luna apărea doar ca o pată palidă în spatele norilor joși. Drumul spre Hemeiuș era pustiu. Din când în când, vântul ridica frunzele uscate de pe marginea șoselei.

Puțin după miezul nopții, două automobile negre intrară pe aleea lungă a parcului.

Farurile tăiară pentru câteva secunde trunchiurile copacilor bătrâni.

Apoi lumina se stinse.

„*Castelul Roșu*” se ridica în întuneric ca o siluetă grea, cu zidurile sale roșiatice și ferestrele înguste care priveau câmpurile.

În interior ardea lumină.
În salonul mare fusese pregătită o masă lungă.
Pe ea se aflau doar câteva lucruri:
O hartă mare a Europei,
Un dosar de piele,
Și două stilouri.

*

Carol al II-lea stătea în picioare lângă masă.
Privirea lui era fixată pe hartă.
Europa era deja în război.
Polonia fusese invadată.
Frontierele se mișcau.
Regele trase cu degetul peste Carpați, apoi peste
zona Prahovei.

Câmpurile petrolifere.
Resursa pe care Germania o dorea mai mult decât
orice altceva în Europa de Est.

— *Armatele sunt vizibile*, spuse el încet.
— *Dar războaiele sunt decise de lucruri invizibile.*
Consilierul care îl însoțea nu răspunse.
Știa despre ce era vorba.
Petrolul românesc.

*

Regele deschise dosarul.
În interior era o pagină dactilografiată.
Titlul era discret.

Protocol de cooperare strategică

Textul era scurt.

Câteva clauze.

Formulări diplomatice prudente.

Neutralitate aparentă.

Cooperare discretă.

În mijlocul documentului apărea fraza care avea să fie descoperită aproape un secol mai târziu.

„Resursele strategice ale României vor fi puse sub garanția colectivă a părților semnatare.”

Consilierul privi textul.

— *Dacă Germania află...*

Regele ridică privirea.

— *Nu va afla.*

*

Pe masă erau două locuri pentru semnături.

Primul era complet.

Regele României

Al doilea spațiu pentru semnătură era gol.

Reprezentantul Statelor Unite.

Consilierul privi câteva secunde locul rămas liber.

Ambasadorul fusese la „*Castelul Roșu*” în acea seară.

Discutase, ascultase explicațiile, privise Pactul. Dar plecase înainte ca stiloul să atingă hârtia.

— *Ambasadorul nu a semnat*, spuse consilierul în cele din urmă.

Carol al II-lea închise dosarul pentru câteva clipe.

— *Nu putea.*

Consilierul ridică privirea.

Prezența oficială a ambasadorului la „*Castelul Roșu*” ar fi însemnat recunoașterea unei alianțe pe care Washingtonul nu era încă pregătit să o asume. Diplomația americană avea nevoie de timp — și, mai ales, de distanță.

Diplomația avea propriile ei ritmuri.

Uneori, deciziile care puteau schimba cursul istoriei erau amânate cu câteva zile... sau cu un război.

Uneori, întâlnirile decisive nu aveau loc în aceeași cameră.

*

Regele luă stiloul.

Cerneala albastră atinse hârtia.

Semnătura apăru rapid.

Carol R.

Pentru câteva secunde, regele privi documentul.

Apoi îl împinse spre consilier.

— *Va ajunge la el.*

Consilierul înțelese imediat.

Documentul urma să fie transmis discret.

Printr-un canal diplomatic care nu apărea în niciun raport oficial.

*

Regele închise dosarul.

— *Dacă protocolul este acceptat, continuă el, petrolul românesc nu va ajunge niciodată la Berlin.*

Consilierul privi harta.

— *Și dacă nu este acceptat?*

Carol al II-lea zâmbi slab.

— *Atunci nimeni nu va ști că a existat vreodată.*

*

Câteva ore mai târziu, în parc, doi oameni săpau lângă stejarul bătrân.

Lada metalică fusese pregătită.

În interior erau câteva documente diplomatice.

Printre ele, protocolul semnat în acea noapte.

Capacul fu închis.

Pământul fu pus la loc.

Stejarul rămase deasupra locului.

Nemișcat.

Martor tăcut.

*

Dimineața, castelul era din nou gol.

Mașinile plecaseră cu mult înainte ca lumina zilei să atingă ferestrele înalte ale clădirii. Aleea lungă din parc rămăsese pustie, iar pietrișul pe care trecuseră roțile automobilelor păstra doar urme vagi, aproape șterse de vântul dimineții.

Vântul trecea încet printre zidurile roșii ale clădirii, mișcând ușor ramurile copacilor bătrâni din parc.

Ferestrele castelului reflectau lumina palidă a răsăritului, iar parcul redevenea ceea ce fusese întotdeauna pentru cei din sat: un loc liniștit, aparent lipsit de orice importanță.

Dar noaptea care tocmai trecuse nu fusese una obișnuită.

Anii aveau să treacă.

Războiul avea să înceapă.

Frontiere aveau să se prăbușească, alianțe aveau să se rupă și să se refacă, iar România avea să fie împinsă, rând pe rând, în tabere diferite ale unui conflict care avea să cuprindă întreaga Europă.

Istoria avea să meargă mai departe.

Dar undeva, sub rădăcinile unui stejar din Hemeiuș, un exemplar al documentului rămânea ascuns.

Un pact incomplet.

Cu o singură semnătură.

Și cu un spațiu gol care aștepta o decizie.

O decizie care ar fi putut schimba istoria Europei.

Dacă ar fi fost luată.

Între timp, celelalte exemplare plecaseră deja pe circuitele diplomatice ale unei lumi care se pregătea, încet dar inevitabil, de război.

Epilog

Dosarul

Clădirea arhivei era veche.

Nu avea nimic spectaculos.

O construcție masivă din piatră cenușie, ridicată cândva în prima jumătate a secolului trecut, într-un stil sobru, aproape auster. Pereții groși păstrau răcoarea chiar și în zilele calde, iar ferestrele înguste lăsau să intre doar fâșii subțiri de lumină palidă.

Ușile erau grele.

Balamalele scârțâiau încet de fiecare dată când erau deschise.

În interior, aerul avea mirosul acela inconfundabil al locurilor unde timpul nu trece cu adevărat: hârtie veche, lemn uscat, praf și cerneală stinsă de decenii.

Era o instituție despre care puțini oameni știau.

Și despre care și mai puțini vorbeau.

Coridorul principal era lung și slab luminat.

Pe pereți se întindeau rafturi metalice numerotate.
Cutii.
Dosare.
Mape groase.
Istoria adunată în mii de fragmente.
Unele documente vorbeau despre tratate.
Altele despre războaie.
Altele despre decizii luate în încăperi tăcute care
schimbaseră destinele unor națiuni.
În acea dimineață, liniștea era completă.
Apoi pașii unui om răsunară încet pe podeaua de
piatră.
Sunetul lor se pierdea printre rafturile arhivei, ca un
ecou într-un loc care fusese construit tocmai pentru a
păstra trecutul nemișcat.

*

Bărbatul care intrase nu părea grăbit.
Avea un pardesiu lung și o servietă simplă din piele
închisă la culoare. Pașii lui erau liniștiți, calculați, ca ai
cuiva obișnuit cu locurile unde nu se vorbește mult.
Fața lui nu era ușor de reținut.
Un chip obișnuit.
Un chip care putea aparține oricui.
La intrare, o femeie în vârstă ridică privirea din
registrul de evidență. Ochelarii ei stăteau la capătul

nasului, iar degetele răsfoiau paginile groase ale unui caiet vechi.

— *Bună dimineța.*

— *Bună dimineța.*

Bărbatul scoase un document din servietă și îl așeză pe masă.

— *Am nevoie de acces la un dosar.*

Femeia privi hârtia.

Apoi îl privi pe el.

Nu puse nicio întrebare.

Ridică doar din cap.

— *Sala trei.*

— *Raftul șaptezeci și doi.*

— *Dosarele diplomatice interbelice.*

Bărbatul încuviință ușor.

— *Mulțumesc.*

Apoi porni pe coridor.

Pașii lui se pierdură din nou în liniștea clădirii.

*

Sala arhivei era vastă.

Rafturile se întindeau pe rânduri lungi, ca niște străzi înguste într-un oraș construit din hârtie și memorie.

Fiecare dosar avea o etichetă.

Fiecare etichetă avea un cod.

Ani.

Inițiale.

Clasificări.

Bărbatul se opri în fața raftului indicat.

Își scoase ochelarii și privi etichetele.

1937.

1938.

1939.

Dosarele erau ordonate cronologic, ca niște ani încremeniți pe metalul rece al raftului.

Întinse mâna și trase unul dintre ele.

Coperta era din carton gros, îngălbenit de timp.

Pe ea era scris, cu litere dactilografiate:

„*Corespondență diplomatică — Europa de Est —*
1939.”

Bărbatul duse dosarul la o masă lungă din mijlocul sălii.

Se așeză.

Îl deschise.

*

În interior erau zeci de pagini.

Telegrame.

Scrisori.

Note diplomatice.

Unele aveau ștampile oficiale.

Altele purtau semnături aproape ilizibile.

Cerneala se estompase în unele locuri, dar cuvintele rămăseseră.

Bărbatul răsfoia paginile fără grabă.
Părea că știe exact ce caută.
După câteva minute, se opri.
Între două rapoarte diplomatice era introdusă o mapă
mai subțire.

Carton roșu.

Fără etichetă.

Bărbatul o scoase cu grijă.

Înăuntru era un singur document.

O pagină dactilografiată.

Textul era familiar.

Formularea diplomatică.

Clauzele despre resurse.

Despre garanții.

Despre alianță.

În partea de jos era o semnătură clară.

Carol al II-lea

Bărbatul rămase nemișcat câteva secunde.

Apoi întoarse pagina.

*

Pe a doua pagină erau spațiile pentru semnăturile
celorlalți participanți.

Unele erau completate.

Semnătura reprezentantului român.

Sigiliul diplomatic.

Dar ceea ce căuta era altceva.

În partea dreaptă a paginii era un spațiu care fusese considerat, timp de decenii, gol.

Bărbatul apropie documentul de lumină.

Cerneala era veche.

Dar clară.

O semnătură elegantă, scrisă cu cerneală albastră.

Franklin Mott Gunther

Ministrul Statelor Unite în România.

Diplomatul american care reprezentase Washington-ul la București între 1937 și 1941.

Semnătura care lipsea din toate copiile.

Semnătura care, dacă era autentică, schimba sensul întregii povești.

Bărbatul privi documentul în liniște.

Franklin Mott Gunther murise la București pe 22 decembrie 1941, la câteva zile după ce România declarase război Statelor Unite.

Poate că luase acest secret cu el.

Sau poate nu.

*

Bărbatul răsfoi încă o dată documentul.

Privirea i se opri asupra clauzei pe care aproape nimeni nu o observase cu adevărat.

Formularea era scurtă.

Discretă.

Aproape banală.

„Resursele strategice ale României vor fi puse sub garanția colectivă a părților semnatare.”

O propoziție aparent tehnică.

Dar sensul ei era enorm.

Dacă pactul ar fi fost aplicat, petrolul românesc nu ar mai fi putut ajunge la Germania.

Iar fără petrolul românesc, războiul din Europa ar fi arătat cu totul altfel.

Bărbatul închise mapa.

Dosarul fu pus la loc exact unde fusese găsit.

Raftul șaptezeci și doi.

Sala trei.

Coridorul lung era la fel de liniștit ca înainte.

Femeia de la intrare ridică privirea când bărbatul se apropie.

— *Ați găsit ce căutați?*

El zâmbi ușor.

— *Da.*

— *Era important?*

Bărbatul se opri o clipă.

Privirea lui trecu peste rafturile încărcate de *documente.*

— *Toate documentele sunt importante.*

Femeia dădu din cap.

Pentru ea era o zi obișnuită.

Bărbatul ieși din clădire.

Ușa grea se închise încet în urma lui.

În interior, arhiva rămase tăcută.

Pe unul dintre rafturi, într-un dosar aparent banal, un document vechi de aproape un secol păstra un secret.

Un secret pe care aproape nimeni nu îl mai căuta.

Dar dacă acea clauză fusese într-adevăr semnată în 1939...

...atunci poate că istoria celui de-al Doilea Război Mondial nu fusese decisă pe câmpurile de luptă.

Ci într-o cameră liniștită dintr-un castel uitat din Moldova.

Post-Epilog

Raportul Moga–Beldescu Analiza finală a Pactului care nu trebuia să existe

În dimineața în care au început să redacteze analiza finală, Andrei Moga și Ana-Maria Beldescu nu mai aveau nicio îndoială că descoperirea de la „*Castelul Roșu*” depășea cu mult limitele unei simple curiozități istorice.

Pe masa lungă din apartamentul Anei-Maria erau așezate toate documentele scoase din lada descoperită sub stejarul bătrân din parcul castelului. Hârtii îngălbenite, fotografii alb-negru, scrisori diplomatice, telegrame și, mai ales, documentul central — pactul semnat de regele Carol al II-lea și de ministrul de externe Grigore Gafencu.

Lipsea o singură semnătură.

Semnătura ambasadorului Statelor Unite.

Tocmai absența ei transformase acel document într-un paradox istoric.

Nu era un tratat.

Nu era nici o simplă schiță diplomatică.

Era ceva mult mai tulburător: un *tratament geopolitic ratat*.

Andrei Moga își sprijini coatele pe masă și privi din nou harta Europei din 1939 întinsă lângă document.

— *Dacă lucrul acesta ar fi fost semnat complet*, spuse el încet, *probabil că jumătate din istoria Europei ar fi arătat altfel*.

Ana-Maria nu răspunse imediat.

Ea știa că afirmația unui jurnalist trebuie verificată, analizată și disecată înainte de a deveni concluzie.

După câteva secunde, ridică privirea.

— Nu jumătate, spuse ea.

Dar suficient cât să schimbe echilibrul războiului.

*

Miza reală: petrolul

Pentru a înțelege impactul potențial al pactului de la „*Castelul Roșu*”, primul lucru care trebuia înțeles era miza.

Această miză nu era politică.

Nu era diplomatică.

Era energetică.

În 1939 România era unul dintre cei mai mari producători de petrol din Europa. Câmpurile petroliere din

Prahova și rafinările din jurul Ploieștiului reprezentau o resursă strategică de prim ordin.

În epoca războiului mecanizat, petrolul devenise echivalentul sângelui pentru armatele moderne.

Tancurile aveau nevoie de combustibil.

Avioanele aveau nevoie de combustibil.

Transportul militar avea nevoie de combustibil.

Fără petrol, războiul modern se transforma într-o mașinărie imobilă.

Andrei ridică o fotografie veche din dosar.

Era una dintre imaginile găsite în ladă.

Pe ea se vedeau rafinările de la Ploiești, fotografiate din avion la sfârșitul anilor '30.

— *Practic*, spuse el, *aici era cheia*.

Ana-Maria dădu din cap.

— *Exact*.

Germania nazistă avea o problemă structurală majoră: nu dispunea de suficiente resurse energetice proprii.

De aceea Berlinul devenise dependent de două lucruri:

1. petrol românesc
2. combustibil sintetic produs din cărbune

Petrolul românesc era însă de departe cea mai eficientă sursă.

Fără el, economia de război germană ar fi funcționat mult mai greu.

— *Deci asta încerca pactul*, spuse Andrei.

— *Da.*

Ana-Maria își sprijini mâna pe documentul original.

— *Încerca să scoată petrolul românesc din circuitul german.*

*

Momentul critic: vara lui 1939

Istoria Europei în 1939 era un echilibru extrem de fragil.

Germania devenise agresivă.

Austria fusese anexată în 1938.

Cehoslovacia fusese dezmembrată în același an.

Europa începuse să înțeleagă că Hitler nu mai putea fi oprit prin compromisuri.

În același timp, Statele Unite nu erau încă pregătite să intre în conflict.

Legislația americană era dominată de *Neutrality Acts*, care limitau implicarea directă în conflictele europene.

Din acest motiv, orice înțelegere între Washington și o țară europeană trebuia să rămână discretă.

„*Castelul Roșu*” oferea exact această discreție.

O întâlnire diplomatică informală, departe de capitale, departe de ochii presei, departe de ambasade.

În acel salon luminat de lămpi, în vara lui 1939, se încercase ceva extrem de îndrăzneț.

Un pact energetic între România și Occident.

*

Clauza care ar fi schimbat totul

Andrei întoarse pagina documentului.

— *Articolul 7*, spuse el.

Ana-Maria îl cunoștea deja pe de rost.

Clauza era scurtă. Aproape banală la prima lectură.

Dar sensul ei era exploziv.

Textul spunea:

„În cazul unei amenințări militare asupra infrastructurii energetice a Regatului României, statele semnatare pot interveni pentru garantarea continuității exploatării.”

Ana-Maria trase aer în piept.

— *Asta nu este o formulare economică.*

— *Este una militară.*

— *Exact.*

În limbaj diplomatic, formularea „*pot interveni*” era echivalentul unei garanții strategice.

Cu alte cuvinte, dacă pactul ar fi fost semnat complet:

Marea Britanie și Statele Unite ar fi avut justificarea legală de a interveni militar pentru protejarea petrolului românesc.

Andrei ridică privirea.

— *Practic, România devenea un punct strategic occidental.*

— *Da.*

— *În 1939.*

— *Exact.*

*

De ce pactul nu a fost semnat

Ana-Maria închise dosarul și se ridică. Se apropie de fereastră.

Iașul se întindea liniștit sub lumina dimineții.

— *Cred că știm de ce nu a fost semnat.*

Andrei nu era convins.

— *Din cauza Washingtonului?*

— *Probabil.*

În vara lui 1939, Statele Unite nu erau pregătite să ofere garanții militare în Europa de Est.

Pentru Washington, riscul era enorm.

Un astfel de pact putea fi interpretat de Germania ca un act ostil.

Și nimeni în America nu voia război în 1939.

Ambasadorul Gunther probabil înțelesese exact acest lucru.

De aceea stiloul lui rămăsese suspendat deasupra hârtiei.

*

Ce s-ar fi întâmplat dacă pactul era semnat

Andrei deschise din nou harta Europei.

— *Hai să presupunem că semna.*

Ana-Maria zâmbi ușor.

— *Atunci începe istoria alternativă:*

1939–1940

România se apropia de Occident mai devreme.

Marea Britanie ar fi oferit sprijin tehnic și militar.

Germania ar fi perceput imediat pericolul.

România devenea o piesă strategică centrală.

1941

Operațiunea Barbarossa ar fi fost afectată.

Fără petrol românesc sigur, Wehrmachtul avea o problemă logistică majoră.

1942–1943

Germania ar fi fost forțată să depindă mai mult de combustibil sintetic.

Campaniile mecanizate deveneau mai lente.

Frontul de Est devenea mai static.

1944

România nu ar mai fi fost aliată Germaniei.

Sovieticii ar fi ajuns oricum în regiune.

Dar negocierile de pace ar fi arătat diferit.

*

Consecința

Andrei se uită din nou la textul documentului.

— *Deci pactul nu ar fi oprit războiul.*

Ana-Maria clătină din cap.

— *Nu.*

— *Dar ar fi schimbat echilibrul.*

— *Da.*

Petrolul românesc era unul dintre motoarele războiului.

Dacă acel motor era scos din circuitul german, istoria nu mai mergea pe același drum.

*

Ce s-ar fi întâmplat cu România dacă Pactul de la „Castelul Roșu” era semnat

1. România devenea pivot energetic al războiului

În scenariul tău, România nu mai este o țară periferică prinsă între imperii, ci devine nodul energetic al Europei.

Motivul este simplu:

- petrolul românesc era una dintre principalele surse de carburant din Europa
- Wehrmachtul depindea în mare măsură de el
- Occidentul înțelesese importanța strategică a resursei

Prin pact, România ar fi devenit punctul de intersecție al intereselor strategice ale marilor puteri.

Asta ar fi schimbat statutul geopolitic al țării:

România trecea din categoria *statelor presate* în categoria *statelor strategice*.

2. România ar fi ieșit mai devreme din orbita Germaniei

În realitate, România a ajuns dependentă de Germania după 1940:

- acorduri economice petrol-armament
- misiune militară germană
- integrarea în Axă.

În scenariul Pactului, situația se schimbă radical.

Dacă pactul era activ:

- România se apropia de Marea Britanie
- începea cooperare discretă cu Statele Unite
- exporturile petroliere către Germania deveneau limitate.

Asta ar fi plasat România într-o *neutralitate armată favorabilă Occidentului*.

3. România devenea un teritoriu strategic de apărare

Clauza crucială din pact spune că statele semnatare pot interveni pentru protejarea infrastructurii energetice.

Asta înseamnă că:

- rafinăriile de la Ploiești deveneau obiectiv strategic occidental

- România putea primi consilieri militari
- apărarea câmpurilor petroliere devenea prioritate.

În această situație, România nu mai era doar furnizor de petrol, ci *bastion energetic*.

4. România ar fi fost presată mult mai devreme de Germania

Consecința inevitabilă a pactului ar fi fost reacția Berlinului.

Pentru Hitler, pierderea petrolului românesc era un risc major.

Prin urmare, Germania ar fi încercat:

- presiune diplomatică asupra Bucureștiului
- infiltrare economică
- eventual schimbarea regimului politic.

Pe scurt:

România devenea *teren de confruntare geopolitică*.

5. Anul critic rămânea 1940

Chiar și cu pactul semnat, momentul decisiv era anul 1940.

În realitate, atunci România a suferit:

- ultimatumul sovietic pentru Basarabia
- arbitrajul de la Viena
- abdicarea lui Carol II.

Pentru ca pactul să supraviețuiască, România ar fi avut nevoie de sprijin occidental real.

Dacă sprijinul nu venea, pactul devenea inutil.

Dacă venea, România putea rezista altfel presiunilor externe.

6. România nu mai intra în Axă

În scenariul cel mai plauzibil, România nu participă la Operațiunea Barbarossa.

Nu devine aliată a Germaniei.

Cel mai probabil statutul ei ar fi fost: *neutralitate armată pro-occidentală*.

Această poziție ar fi schimbat profund rolul României în război.

7. România nu mai era bombardată ca aliat al Germaniei

În istoria reală, rafinăriile de la Ploiești au fost bombardate pentru că alimentau mașina de război germană.

În scenariul pactului:

România nu mai este furnizor pentru Wehrmacht.

Prin urmare:

- bombardamentele masive din 1943 ar fi avut altă logică

- sau poate nu ar fi existat deloc în aceeași formă.

8. România ar fi avut alt statut la sfârșitul războiului

Aceasta este probabil cea mai mare consecință.

În realitate, România a intrat în sfera sovietică după 1945.

În scenariul pactului există două variante:

Varianta moderată

România devine *stat tampon între Est și Vest*.

Varianta optimistă

România rămâne *aliat occidental în Balcani*.

Niciuna nu este garantată, dar probabilitatea crește semnificativ dacă România nu luptă alături de Germania.

Concluzia reală despre România

În scenariul Pactului valabil de la „Castelul Roșu”, România ar fi trecut prin trei transformări majore:

1. *din stat periferic în nod energetic european*
2. *din aliat al Axei în neutralitate pro-occidentală*
3. *din stat ocupat în 1945 în posibil stat tampon sau aliat occidental*

Cu alte cuvinte:

Nu doar războiul s-ar fi schimbat, ci *destinul geopolitic al României după 1945*.

*

Concluzia Moga-Beldescu

După câteva ore de analiză atentă, cei doi ajunseseră la aceeași concluzie.

Documentele fuseseră citite de mai multe ori. Hărțile fuseseră întinse pe masă, iar notițele se adunaseră în marginea dosarului.

Fiecare detaliu fusese comparat cu contextul epocii, cu interesele marilor puteri și cu ceea ce se știa deja despre acele luni tensionate ale anului 1939.

În cele din urmă, Andrei înțelese că răspunsul nu era spectaculos.

Era doar limpede.

Scoase caietul lui de reporter și scrise concluzia cu litere calme, aproape metodice.

Nu era o frază dramatică.

Nu era o revelație care să răstoarne istoria.

Era doar o constatare rece.

„Pactul de la „„Castelul Roșu”” nu ar fi oprit războiul mondial. Dar ar fi putut schimba decisiv felul în care acel război a fost purtat.”

Ana-Maria privi ultima pagină a documentului.

Spațiul gol al semnăturii americane rămânea acolo, exact cum fusese lăsat în acea noapte din 1939.

O absență minusculă.

Doar câțiva centimetri de hârtie albă.

Dar suficientă pentru ca istoria să meargă pe drumul pe care îl cunoaștem.

*

În aceeași după-amiază, Andrei Moga închise dosarul și îl așeză înapoi în lada veche.

Lemnul scârțâi ușor, ca și cum ar fi recunoscut greutatea timpului care revenea peste el.

Capacul se închise încet.

Istoria revenise la liniște.

În parc, stejarul bătrân continua să arunce aceeași umbră lungă peste iarba crescută sălbatic.

Ramurile lui se mișcau încet în vântul de după-amiază, iar lumina soarelui se filtra printre frunze, desenând pe pământ umbre care se schimbau încet.

Sub acel stejar, timp de aproape un secol, fusese ascunsă o poveste.

Iar undeva, într-un dosar diplomatic pierdut într-o arhivă a lumii, spațiul gol al unei semnături continua încă să aștepte.

Editura Sfântul Ioan
ISBN 978-630-317-324-5

**FREE EBOOKS – Biblioteca digitală care nu costă
nimic, dar valorează totul**

Accesează o colecție în continuă creștere de cărți originale în
format PDF, disponibile gratuit, din domenii esențiale: drept,
economie, societate, analiză critică, literatură și investigație.

**Gratuit. Fără abonamente. Fără bariere. Fără
compromisuri.**

Intră acum: www.free-ebooks.fr

Citești liber. Gândești liber.

GIONI POPA-ROMAN

CASTELUL ROȘU

— Mormântul Prințesei și Pactul Secret —

Un roman care se citește pe nerăsuflăte, cu o tensiune care nu slăbește nicio clipă și cu o poveste care te prinde încă de la primele pagini și nu-ți mai dă drumul.

Un mormânt deschis, în inima unei biserici uitate de lume, nu dezvăluie doar rămășițe tăcute, ci scoate la lumină un obiect care sfidează orice logică a trecutului, o prezență străină care nu ar fi trebuit să existe niciodată acolo. Din întunericul criptei, odată cu el, se ridică o neliniște veche, ca și cum liniștea morților ar fi fost tulburată de o mână nevăzută.

Un document diplomatic purtând semnătura regelui Carol al II-lea reaprinde o istorie ascunsă cu grijă sub straturi de tăcere și uitare, o istorie în care adevărul nu a fost învins prin confruntare, ci îngropat deliberat, cu o precizie rece, în spatele unor uși care nu trebuiau deschise niciodată.

Între zidurile degradate ale Castelului Roșu, unde pașii trecutului încă mai răsună în gol, și arhivele unei Europe aflate cândva în pragul prăbușirii, realitatea începe să se fisureze, iar trecutul, crezut mort, își recuperează respirația. Întrebările nu mai sunt simple curiozități, ci devin arme, periculoase, instabile, capabile să răstoarne tot ceea ce părea sigur.

Ceea ce fusese îngropat pentru totdeauna nu a dispărut, ci a așteptat. Iar acum se întoarce, cu o forță tăcută și inevitabilă. Iar cel care are curajul — sau imprudența — să-i dezlege misterul descoperă prea târziu că nu mai există drum înapoi, că fiecare răspuns îl afundă mai adânc într-o poveste care nu iartă și nu uită.

ISBN 978-630-317-324-5